

Årsredovisning 2022

Dnr 23-2985

Innehåll

Generaldirektören har ordet	5
Nya uppdrag och ny organisation	5
Nytt ekonomiskt läge för hushåll och företag	6
Mer effektiva arbetssätt	7
Om Finansinspektionen	8
Finansinspektionens uppdrag	8
Särskilda händelser under året	9
Så finansieras FI	9
Organisation och ledning	10
Läsanvisningar	12
Årsredovisningens disposition	12
Mätmetoder	12
Kostnader, intäkter och tid	13
Förändringar i redovisningen	13
Övergripande Finansinspektionen	14
Samlad bedömning FI	14
Tydlig kommunikation med omvärlden	18
Verksamhetens omfattning	20
Ekonomiskt resultat	22
Tillsyn	26
Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet	26
Verksamhetsöversikt	27
Åtterrappportering av tillsynsinsatser	29
Banktillsyn	30
Försäkringstillsyn	34
Tillsyn av värdepappersmarknader och fonder	37
Konsumentskydd	43
Penningtvätt	44
Informations- och cyberrisker	45
FI:s tillsyn av samhällsviktiga tjänster	47
Hållbarhetsfrågor	47
Systemstabilitet och makrotillsyn	49
Rapportering	53

Ingripanden	53
Resultatbedömning	57
Regelgivning.....	58
Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet	58
Verksamhetsöversikt	58
Föreskrifter och allmänna råd	58
Resultatbedömning	62
Internationell reglering och tillsyn	63
Verksamhetsöversikt	63
Europeiskt samarbete	64
Regionalt samarbete	66
Globalt samarbete	66
Resultatbedömning	68
Tillståndsprövning	69
Åtterrappporteringskrav enligt regleringsbrevet	69
Verksamhetsöversikt	69
Effektivisering av tillståndsprövningen	70
Resultat	70
Resultatbedömning	74
Finansiell folkbildning	75
Övrig verksamhet	79
Finansmarknadsstatistik	79
Samhällsskydd och beredskap	79
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	82
Krigsförsäkringsnämnden	82
Övrig återrappportering	84
Lokalförsörjning	84
Informationssäkerhet	84
Avgiftsredovisning	85
Rapporterade uppdrag	90
Kompetensförsörjning	91
Attraktiv arbetsgivare	91
Resultatbedömning	94
Finansiell redovisning	95
Resultaträkning	95
Balansräkning	96

Balansräkning fortsättning	97
Anslagsredovisning	98
Tilläggsupplysningar och noter	99
Sammanställning över väsentliga uppgifter	113
Sammanställning över väsentliga uppgifter fortsättning	114
Styrelsens ersättningar under 2022 och övriga uppdrag	115
 Intern styrning och kontroll	 116
 Beslut om årsredovisningen	 118
Vårt ställningstagande	118

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Generaldirektören har ordet

Ännu en gång är det dags för Finansinspektionen (FI) att blicka tillbaka på ett händelserikt år. Under 2022 övergick covid till att inte längre klassas som en samhällsfarlig sjukdom. Vi kunde från februari åter arbeta på kontoret utan restriktioner. Men pandemiperioden har satt många spår.

Kontoret på Brunnsgatan i Stockholm är på nytt vår huvudsakliga arbetsplats, men distansarbete och digitala möten har blivit permanenta inslag i vardagen. De nya arbetsformerna har många fördelar, men de innebär också utmaningar. Det är viktigt att hitta nya sätt att skapa en gemenskap i och kring arbetet. I det ingår att förklara för nya medarbetare vad det innebär att arbeta på FI och att vara statstjänsteman. I det sammanhanget har vi stöd av FI:s värdeord, som säger att vi ska vara beslutsamma, målinriktade, hjälpsamma och engagerade.

Om pandemin präglade omvärlden och FI:s verksamhet de båda föregående åren, påverkades 2022 av följderna av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Som alltid under perioder med förhöjd osäkerhet tog vi löpande fram lägesbilder, bland annat baserade på en tätare dialog med de finansiella företagen. De direkta följderna för den finansiella sektorn var dock små.

Nya uppdrag och ny organisation

Däremot kom några av FI:s nya uppdrag i fokus. Ett sådant är att FI sedan oktober är sektorsansvarig myndighet för den finansiella sektorn inom det civila försvaret. En förstärkning av det civila försvaret har förberetts under flera år, men ett nytt säkerhetspolitiskt läge gör det viktigt att snabbt stärka Sveriges motståndskraft och beredskap på alla områden. Det gäller inte minst den finansiella sektorn, som står för tjänster som är samhällsviktiga både i fredstid och vid höjd beredskap och krig.

Som sektorsansvarig arbetar vi med hög prioritet med att stärka samarbetet med andra myndigheter och relationerna med samhällsviktiga företag i finanssektorn, liksom med att utveckla vår interna beredskap.

Ett annat område som har fått ökad betydelse är cybersäkerhet. Det ingår sedan tidigare i FI:s tillsyn av operativa risker i den finansiella sektorn, men det säkerhetspolitiska läget har gjort att dessa frågor kräver större uppmärksamhet, både från företagen och från FI. Bland annat fick vi i uppdrag att lämna en rapport till regeringen med förslag på ett antal åtgärder för att öka motståndskraften mot cyberattacker mot den finansiella sektorn. Ett besläktat ansvarsområde, som också växer, rör säkerhetsskydd i den finansiella sektorn. Sedan december 2021 har FI i uppdrag att granska att berörda finansiella företag följer säkerhetsskyddsreglerna. Det handlar bland annat om att de ska anmäla säkerhetskänslig verksamhet och samråda med FI innan de ingår säkerhetsskyddsavtal eller överlåter säkerhetskänslig verksamhet. Under året har vi arbetat för att utveckla vår tillsyn inom detta område.

Bland annat för att samla våra resurser till dessa nya och växande uppdrag beslutade FI under 2022 att inrätta ett nytt tillsynsområde med namnet Betalningar. Där kommer vi att hantera tillsynen av betalningsområdet, it-tillsyn, säkerhetsskyddstillsyn och finanssektorns försvarsberedskap. Även penningtvättstillsynen ska skötas inom det nya området, eftersom det finns starka kopplingar till just betalningar. Det nya området startar sin verksamhet i mars 2023.

Nytt ekonomiskt läge för hushåll och företag

Bland annat till följd av Rysslands invasion av Ukraina ändrades också det ekonomiska läget. Efter en lång period med mycket låg inflation och ännu lägre räntor hoppade inflationen upp emot 10 procent. Riksbanken och andra centralbanker har som en reaktion höjt styrräntorna och aviserat att deras tillgångsinnehav ska dras ner. Skuldsatta hushåll och företag möter nu högre räntekostnader, vilket bland annat sänkt priser på bostäder och fastigheter. FI har under en följd av år pekat på att hög skuldsättning skapar risker för finansiell instabilitet och betonat att det är viktigt att ha buffertar och motståndskraft även mot det oväntade. Dessa buffertar kommer nu att testas.

Vi har särskilt pekat på risker med lån kopplade till kommersiella fastigheter. Fastighetsföretag möter nu markant högre räntekostnader. Även läget för hushållen har ändrats. Vår bedömning är alltså att de flesta hushåll med bolån har goda marginaler mot högre räntor. Vissa kan dock få problem, inte minst till följd av att priserna på el, liksom andra varor och tjänster, har stigit kraftigt samtidigt som räntorna har ökat.

Det har väckts tankar på att ändringar i amorteringskraven skulle kunna vara en lämplig åtgärd i detta läge, precis som vid pandemins utbrott 2020. Regeringen gav

i september FI i uppdrag att utvärdera effekterna av amorteringskraven. Vi kom fram till att ändrade regler för amortering inte skulle vara ett träffsäkert stöd i nuvarande läge. En viktig förklaring är att många av de hushåll som har minst marginaler inte har några bolån. Och för hushåll med bolån som får problem finns det redan i regelverket en möjlighet att få anstånd med amorteringar efter beslut av banken. Viktiga skillnader gentemot våren 2020 är dessutom att utsikterna då var än mer osäkra och att ett generellt undantag från amorteringar samverkade med regeringens och Riksbankens åtgärder för att stötta ekonomin.

Mer effektiva arbetssätt

Parallellt med de stora skeendena har det förstås hänt mycket annat på FI. Vi har till exempel inrättat en ny hållbarhetsavdelning. Dess uppgift är att samordna FI:s arbete med uppdraget att verka för att den finansiella sektorn bidrar till en hållbar utveckling. Med stöd av snabb regelutveckling på internationell nivå, där FI är en viktig aktör, har arbetet tagit flera steg framåt.

Även FI:s arbete med effektivisering och digitalisering tog viktiga steg framåt. Ett exempel är att fler och fler rapporter görs via en ny rapporteringsportal som sattes i drift under året. Snart kan vi lämna FI:s äldsta rapporteringssystem bakom oss och övergå till arbetssätt som gör FI till en mer datadriven myndighet. Ett liknande exempel är en ny e-tjänst för ansökningar om tillstånd. Inför lanseringen under 2023 återstår endast slutliga tester. Men med digitalisering följer också risker. Vi har därför förstärkt FI:s skydd mot cyberhot och kommer att fortsätta med detta under 2023. Vi började under året också att planera för att flytta till nya lokaler under 2024. Ett syfte med flytten är att främja nya och mer effektiva arbetssätt.

Erik Thedéen slutade i november som generaldirektör efter sju år på FI. Vi önskar honom lycka till och ser fram emot fortsatt samarbete med honom i hans nya uppdrag som riksbankschef. Förutom det sedvanliga samarbetet mellan FI och Riksbanken om finansiell stabilitet kommer vi att behöva hitta samarbetsformer inom det civila försvaret, där Riksbanken har ett särskilt ansvar för betalningar.

När jag som vikarierande generaldirektör ser tillbaka på det gångna året slås jag på nytt av hur mångfasetterat FI:s ansvarsområde är. Förändringar i det geopolitiska och ekonomiska läget innebar särskilda utmaningar under 2022. Ingen vet vad som händer närmast. Men säkert är att FI:s uppdrag kommer att fortsätta växa. Och att FI kommer att fortsätta att utvecklas i den riktning och takt som uppdragen kräver.

Stockholm i februari 2023

Susanna Grufman
Vikarierade generaldirektör

Om Finansinspektionen

Finansinspektionens uppdrag

Finansinspektionen (FI) är en myndighet som reglerar och övervakar finansmarknaden.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att FI ansvarar för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning som rör finansiella marknader och finansiella företag. FI arbetar för att det finansiella systemet ska vara stabilt och präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, samtidigt som det ger ett högt skydd för konsumenter och bidrar till en hållbar utveckling. FI ansvarar även för makrotillsynen. Det innebär att vi ska vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser för att stabilisera kreditmarknaden och samtidigt beakta åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen.

Av instruktionen framgår vidare att FI ska delta aktivt i samarbetet inom Europeiska unionen (EU). Det sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn.

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av en så kallad behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar. Det gäller bland annat sådant som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftning, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

I FI:s uppdrag ingår dessutom uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap samt enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45). FI ska också utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN). Enligt instruktionen ska FI dessutom upplåta lokaler och utföra administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden (BFN).

Från den 1 december 2021 är FI tillsynsmyndighet för säkerhetsskyddsregelverket.

Sedan den 1 oktober 2022 är FI sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn finansiella tjänster. FI och Riksgäldskontoret är beredskapsmyndigheter inom sektorn och FI ska som sektorsansvarig leda arbetet. FI ska också samverka med Riksbanken, privata banker och andra aktörer, både offentliga och privata.

Särskilda händelser under året

Externa omständigheter som påverkade FI:s prioriteringar under året var pandemin, Rysslands invasion av Ukraina och det försämrade ekonomiska läget.

I början på året var pandemins betydelse för FI:s verksamhet på väg att tona ut. Pandemins effekter på finansmarknaderna motiverade inte längre särskilda insatser. Från februari återgick vi även till att använda kontoret som arbetsplats utan särskilda restriktioner.

I februari inleddes den fullskaliga invasionen av Ukraina. FI såg ett behov av att öka och samordna bevakningen av utvecklingen. Vi etablerade därför snabbt en intern bevakningsgrupp. Under krigets första månader hade FI en tätare kontakt än vanligt med systemkritiska institut under tillsyn, och informationen sammanställdes och förmedlades till FI:s ledning. Bevakningsgruppen hade täta kontakter med Finansdepartementet, liksom med Riksbanken och Riksgäldskontoret. FI arbetade dessutom med uppföljning av beslut om utökade sanktioner mot Ryssland. På webbplatsen fi.se samlades information om kriget i Ukraina under en särskild ingång, bland annat kopplat till de europeiska sanktionsbesluten. Den ökade bevakningen avvecklades efter några månader när osäkerheten om effekterna på finanssektorn minskat.

Delvis som en följd av de ekonomiska återverkningarna av kriget i Ukraina ändrades läget i den svenska finansiella sektorn. En längre period med extremt låga räntor, växande skulder och stigande tillgångspriser tog slut och ersattes med att räntor steg, skuld tillväxten dämpades och tillgångspriser föll. Att en sådan omsvängning kunde komma har länge legat i FI:s analys av riskbilden och motiverat många av de policyåtgärder som vi vidtagit på en rad områden, från kapitalkrav till låntagarbaserade verktyg på bolånemarknaden. Att detta scenario materialiserades innebar ändå behov av omprioriteringar. Exempelvis fördjupade vi ytterligare våra analyser av kreditrisker kopplade till kommersiella fastighetsföretag. Vi fick även ett särskilt regeringsuppdrag att analysera effekter av låntagarbaserade verktyg. På försäkringsområdet försköts fokus i analys och tillsyn från effekter av låga räntor på företagens soliditet till möjliga effekter av fallande tillgångsvärden.

Kriget i Ukraina bidrog även till att elpriserna steg kraftigt från redan höga nivåer. Det skapade likviditetsproblem på marknaden för elderivat, ett förlopp som krävde särskilda tillsynsinsatser från FI. Det osäkra läget ledde till att regeringen beslutade om ett program för statliga kreditgarantier som en stabiliserande åtgärd.

Så finansieras FI

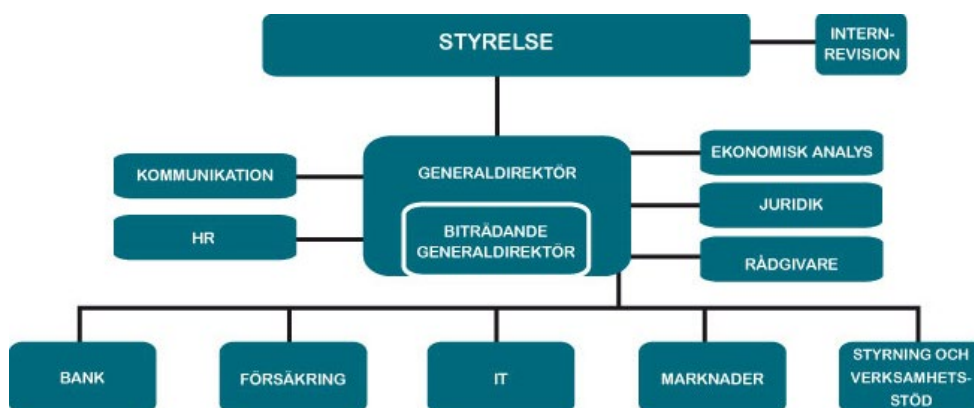
FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning, finansmarknadsstatistik samt beredskaps- och sektorsansvar inom

civilt försvar. I detta anslag finns även en anslagspost för KFN:s kostnader. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna: Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Båda anslagen ska täckas med de årliga avgifter som tas ut av företag och personer som står under FI:s tillsyn. Intäkterna från dessa avgifter tillförs staten. På sikt ska avgifterna, med vissa undantag, motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget och anslaget för myndighetens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

FI tar även ut avgifter för att pröva ansökningar och anmälningar. FI disponerar dessa intäkter. Avgifterna ska på några års sikt täcka kostnaderna för att pröva ansökningar och anmälningar.

Den verksamhet som gäller samhällsskydd och beredskap finansieras av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). FI redovisar även avgifter som avser resurssamverkan med BFN enligt 4 § avgiftsförordningen (1992:191) och för FI:s nya uppdragsverksamhet för Riksgäldskontoret (RGK) där FI samlar in uppgifter om insättningsgaranti, resolutionsavgifter samt garanterade insättningar.

Organisation och ledning

FI leds av en styrelse. Regeringen har förordnat följande personer att vara ledamöter i styrelsen för FI från och med den 1 januari 2020 till och med den 31 mars 2023:

- Sven-Erik Österberg, ordförande, landshövding
- Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande, generaldirektör
- Peter Englund, professor emeritus
- Astri Muren, professor
- Stefan Nyström, avdelningschef

- Mats Walberg, före detta hovrättsråd
- Charlotte Zackari, före detta chefsjurist

Därtill är FI:s generaldirektör ledamot av styrelsen. Erik Thedéen var generaldirektör till och med den 20 november 2022. Han ersattes av Susanna Grufman, som av regeringen utsågs till vikarierande generaldirektör från och med den 21 november 2022.

Styrelsens ersättningar och övriga uppdrag redovisas sist i avsnittet Finansiell redovisning.

Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner och planering av FI:s verksamhet. Generaldirektören, som också är styrelseledamot, ansvarar för den löpande verksamheten. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag.

FI organiserade under 2022 sin verksamhet i fem verksamhetsområden och fyra staber. Verksamhetsområdena var Bank, Försäkring, Marknader, It samt Styrning och verksamhetsstöd. Staberna var Ekonomisk analys, Juridik, Hr och Kommunikation. Hr-funktionen övergick till att bli en egen stab från och med mars 2022, från att tidigare varit en avdelning under verksamhetsområde Styrning och verksamhetsstöd. En ny hållbarhetsavdelning inrättades från den 1 januari 2022.

Sedan den 21 november 2022 har tjänsten som biträdande generaldirektör varit vakant då Susanna Grufman, som tidigare haft den rollen, varit vikarierande generaldirektör.

Den 25 oktober 2022 beslutade FI:s styrelse att inrätta ett nytt verksamhetsområde som fokuserar på betalningar och beredskap. Det nya verksamhetsområdet ska heta Betalningar och inleder sitt arbete den 1 mars 2023. Området ska ansvara för tillsynen av

- clearingorganisationer för betalningar och betaltjänstföretag,
- betalningsrisker och krypto,
- it-risker, säkerhetsskydd, och samordningen av uppbyggnaden av det civila försvaret,
- penningtvätt och terrorismfinansiering.

FI:s verksamhet drivs från lokaler i Stockholm. FI hade 607 anställda vid utgången av 2022, varav 332 kvinnor och 275 män.

Läsanvisningar

Årsredovisningens disposition

Resultatredovisningen inleds med avsnittet Övergripande Finansinspektionen, som redovisar resultat och återrapporteringskrav på en myndighetsövergripande nivå. Därefter återrapporteras resultat och, där så är möjligt, effekter från FI:s tre huvudsakliga verksamheter (tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning) och de övriga verksamheterna. Dessa avsnitt inleds med en kort beskrivning av uppdragen enligt FI:s regleringsbrev och instruktion. Därefter beskriver vi verksamheten och presenterar en sammanfattande bedömning av resultatet för 2022.

Det internationella arbetet har ett särskilt avsnitt i årsredovisningen, Internationell reglering och tillsyn. Även arbetet med finansiell folkbildning har ett särskilt avsnitt, Finansiell folkbildning.

I avsnittet Övrig verksamhet redovisar vi FI:s uppdrag som statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken samt uppdrag inom samhällsskydd och beredskap. Därutöver redovisas avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter samt uppgifter som FI utför åt KFN.

I avsnittet Övrig återrapportering redovisar vi FI:s avgiftsbelagda verksamhet, myndighetens lokalförsörjning och särskilda återrapporteringar av regeringsuppdrag som FI har utfört under året.

I avsnittet Kompetensförsörjning redovisar vi åtgärder som FI har vidtagit för att säkerställa en god kompetensförsörjning. Därefter presenterar vi en sammanfattande resultatbedömning för 2022.

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, tilläggsupplysningar och noter, samt en sammanställning av väsentliga uppgifter, styrelsens ersättningar och övriga uppdrag.

I slutet av årsredovisningen finns avsnittet Intern styrning och kontroll som följs av Beslut om årsredovisningen.

Mätmetoder

I tabellerna redovisar vi data för åren 2020–2022. FI har bedömt att treårsserier ger ett tillräckligt underlag för att bedöma hur resultatet utvecklas. Redovisningen innehåller ett diagram med en tidsserie på tio år för att visa den långsiktiga utvecklingen av antalet arbetade timmar.

Kostnader, intäkter och tid

Det ekonomiska utfallet och utfallet av arbetad tid har hämtats från ekonomisystemet Unit 4 ERP. Kostnaderna är både direkta och indirekta. De indirekta kostnader som fördelas ut på de olika verksamheterna består av kostnader för myndighetens ledning och administration, lokaler, inventarier samt utbildning av egen personal. FI redovisar även nettokostnader i årsredovisningen. Till skillnad från kostnader innehåller nettokostnader även gemensamma intäkter som har fördelats till de olika verksamheterna baserat på redovisad tid. Gemensamma intäkter kan till exempel vara ränteintäkter och valutakursvinster.

FI beräknar inte styckkostnaden för de ärendetyper som redovisas i avsnittet Tillståndsprovning. Antalet ärenden per ärendeslag som handläggs av FI bedöms inte vara stort. Ärendeslagen är indelade i ärendetyper, det vill säga ärendeslag av liknande typ. Inom ramen för en ärendetyp finns emellertid ärendeslag som prövas med stöd av olika lagar och förordningar. Provningens omfattning varierar därför för ärenden i en ärendetyp. Att beräkna styckkostnaden för en ärendetyp säger därför inte något om hur den inre effektiviteten i verksamheten har utvecklats. FI redovisar inte heller styckkostnaden för ärendeslag i övrigt där myndighetsbeslut fattas eftersom antalet ärenden per ärendeslag inte bedöms som stort.

Förändringar i redovisningen

Från 2022 har FI:s kostnader för arbete med beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar ökat då nya anslagsmedel tillförts. Kostnaderna särredovisas inte bakåt i tiden då de ingick i OH-kostnaderna som fördelats ut på övriga verksamheter. Tabellerna som påverkas av detta är tabell 2, 3, 4 och 17.

Övergripande Finansinspektionen

Detta avsnitt inleds med en sammanfattande bedömning av verksamhetens resultat samt av vad som har varit i fokus under året. Här redovisas också fördelningen av FI:s kärnverksamheter med utvecklingen över tid, viktiga kommunikationsinsatser och det ekonomiska resultatet.

Samlad bedömning FI

FI bedömer att vi har nått de övergripande verksamhetsmålen samt att vi har utfört uppgifter och uppdrag enligt instruktionen och regleringsbrevet.

FI:s uppdrag fortsätter att växa. För det första växer finansföretagens aktiviteter och kräver på så sätt större uppmärksamhet från oss. För det andra blir regelverken över tid mer omfattande och mer komplicerade, vilket påverkar både FI:s regelgivning och tillsynen av att företag under tillsyn följer reglerna. För det tredje får vi fler uppdrag. Det senaste är att FI numera är sektorsansvarig myndighet för den finansiella sektorn inom det civila försvaret.

Ett växande uppdrag kräver mer resurser. FI:s anslag har också ökat de senaste åren och fortsätter att öka 2023, vilket gett oss möjlighet att stärka bland annat tillsynsverksamheten. FI menar dock att ytterligare medel behövs för att vi ska kunna utföra de uppgifter som kontinuerligt tillkommer, med bibehållen kvalitet i den övriga verksamheten. Den uppfattningen understöds av IMF:s (Internationella valutafonden) granskningar av den svenska finansiella sektorn, där IMF gång på gång har påtalat att FI är underfinansierat.

Det har samtidigt visat sig vara en utmaning att växa i samma takt som resurser tillförs. FI hade i slutet av 2022 ett anslagssparande på 51 miljoner kronor, främst till följd av en hög vakansgrad. Den hade flera orsaker, bland annat att personalomsättningen ökade. Eftersom ersättningsrekryteringar ofta inte besätts i samma takt som personal slutar, påverkade det såväl tillgång på kompetens som medelsutnyttjande. De ytterligare medel som FI fick 2022 gav resurser att anställa medarbetare med olika specialistkompetenser. Konkurrensen om dessa kompetenser var dock hård och rekryteringarna tog längre tid än planerat. De nya medlen kunde på så sätt inte tas i anspråk i samma takt och utsträckning som planerat.

Under hösten 2022 hade FI rekordmånga pågående rekryteringar, vilket kan förväntas förbättra läget allteftersom nya medarbetare kommer på plats. Men det finns områden där FI inte lyckats fylla samtliga vakanser trots att vi under året överrekryterade där det var möjligt. Detta är en utmaning som vi går in med i 2023.

Tillsyn

FI utövade tillsyn med utgångspunkt i de tillsynsprioriteringar vi tog fram vid årets början. Det betyder att tillsynen i huvudsak har kunnat sättas in där vi har bedömt att de viktigaste riskerna finns. Vi arbetar på så sätt proaktivt för att motverka problem innan de uppstår.

FI bedömer att vi har utövat tillsyn i enlighet med vårt uppdrag. Tillsynen har varit effektiv i den mening att vi har prioriterat åtgärder på områden där risken är hög och där konsekvenserna, för finansiell stabilitet eller konsumentskydd (eller bådaddera), kan bli allvarliga. Parallellt har vi kunnat möta behov av särskilda tillsyns- och resursinsatser till följd av förändringar i det ekonomiska och säkerhetspolitiska läget och andra särskilda händelser under året.

Stabilitetstillsyn

I tillsynen under 2022 fortsatte vi att uppmärksamma pandemins effekter på ekonomin, men de överskuggades av följderna av den ryska invasionen av Ukraina. Osäkerheten om ekonomin steg markant, med potentiellt stora effekter på finansiella företag och marknader. Därför gjorde vi inledningsvis vissa omprioriteringar i tillsynen. FI har bedömt att effekterna av kriget i Ukraina så här långt inte hotar den finansiella stabiliteten, men osäkerheten är fortsatt hög. Vi fortsätter därför att övervaka förloppet och har beredskap att agera allt efter hur läget utvecklas.

Under året skedde en snabb omsvängning från ett långvarigt lågt ränteläge med högt risktagande, snabb skulduppbyggnad och höga tillgångspriser. Den snabba uppgången i inflation och räntor sätter press på både hushåll och företag och leder till anpassningar på finansiella marknader.

Hushållen pressas av både högre levnadskostnader och högre räntekostnader. Det avspeglas i att bostadspriserna har gått ner. FI:s analyser pekar på att de flesta har marginaler för att klara sina lånebetalningar, men många kommer att behöva dra ner på sin konsumtion. Det påverkar företag och ekonomin i stort.

Även företag pressas av högre kostnader, lägre intäkter och fallande efterfrågan. Företag i fastighetssektorn har stora lån från banker och finansiella marknader och är därför känsliga för stigande räntor. FI har tidigare höjt kapitalkraven på banker för lån till fastighetsföretag som en försiktighetsåtgärd inför det scenario som nu har blivit verklighet. Det bidrar till att svenska banker över lag har en tillfredsställande motståndskraft.

För försäkringsföretag innebär de högre räntorna att skuldernas värde minskar. Risker kopplade till låga räntor har ersatts av risker kopplade till en hög inflation och lägre priser på aktier och fastigheter. FI ändrade under året tillsynsprioriteringarna utifrån den nya riskbilden.

Händelser i samband med pandemins utbrott visade att värdepappersfonders agerande kan leda till att störningar sprider sig i det finansiella systemet. Det visar att likviditetsriskhantering är en fundamental del av en fondförvaltares verksamhet. FI följde därför under 2022 upp tidigare granskningar av detta område. Vi såg tecken på förbättringar. FI ser dock att risker kvarstår, bland annat kopplade till inlösen villkor i fonder som har tillgångar med lägre likviditet.

Konsumentskydd

Konsumentskydd handlar till stor del om att finansiella företag ska visa omsorg om konsumenterna, som ofta står i ett underläge när det gäller kunskap och resurser. FI:s analys av riskbilden inför 2022 pekade på konsumentkrediter och rådgivning som särskilt viktiga områden.

FI la därför även under 2022 särskild vikt vid tillsyn av konsumentkrediter. Ett syfte är att motverka osund kreditgivning. I undersökningar hittade vi företag som inte grundade kreditprövningar på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden. I två fall ledde det till beslut om sanktioner. Vi fortsatte också att undersöka finansiell rådgivning med utgångspunkt i kravet att företag ska ge råd utifrån konsumentens intresse. Även det arbetet utmynnade i sanktionsbeslut.

FI uppmärksammade också tecken på att kunder som är obenägna att byta försäkringsföretag får betala högre premier för sakförsäkringar, så kallad *price walking*. Vi granskade även vilket behov som försäkringstagarna har av produktförsäkringar och tilläggsförsäkringar.

FI uppmärksammade även rapporter om att konsumenter nekas att öppna betalkonto eller får sina konton spärrade eller avstängda, ofta med hänvisning till risker för penningtvätt. Vi ordnade ett rundabordssamtal med branschföreträdare om rätten att öppna betalkonto och möjliga lösningar på problemet.

Hållbarhet

I FI:s uppdrag ingår att arbeta för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Klimathotet är globalt och världens kapitalmarknader är integrerade. Det gör att det krävs internationella regler och standarder för att vrida utvecklingen i rätt riktning. FI arbetar därför i hög grad på global nivå med dessa frågor, bland annat i arbetet med en global standard för hållbarhetsredovisning.

För att stärka FI:s hållbarhetsarbete inrättade FI i början av året en hållbarhetsavdelning. Vi stärkte dialogen med finansbranschen, med tonvikt på nya regler och förväntningar på företagens arbete med hållbarhet. FI arbetade parallellt med att integrera hållbarhetsaspekter i tillsynen och tillståndsgivningen. Vi genomförde också flera aktiviteter för att kartlägga och analysera risk för grön målning. Under året följde vi upp finansföretagens hantering av

omställningsrisker som kan påverka den egna verksamheten. Analyser visar att det finns omställningsrisker som banker och försäkringsföretag måste ta hänsyn till.

Penningtvätt

Liksom de föregående åren var penningtvättstillsynen ett prioriterat område. Särskilt resurserna till tillsyns- och analysverksamhet ökade. Vi fortsatte att utveckla metoder för penningtvätsundersökningar, analys och riskklassificering av sektorer och företag. Vi fortsatte också att utveckla samarbetet med andra myndigheter i Sverige, inte minst Polismyndigheten, och det internationella samarbetet, inte minst med tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna.

I tillsynen undersökte vi delvis nya typer av verksamheter, till exempel valutaväxlare, där riskerna för penningtvätt kan antas vara särskilt stora. Fyra av undersökningarna resulterade i ingripanden och sanktionsavgifter.

Informations- och cyberrisker

FI:s analyser pekar på att det behövs en kraftig ambitionshöjning när det gäller finansiella företags kapacitet att hantera cyberrisker. Ett av FI:s prioriterade områden för 2022 var därför att granska hur de finansiella företagen skyddar sig mot it-incidenter och cyberattacker. Syftet är att driva på de finansiella företagen så att de fortsätter att öka motståndskraften och utvecklar förmågan att hålla i gång kritiska finansiella tjänster även vid haverier och cyberattacker. Med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget prioriterade vi under året en tät dialog med företagen för att följa hur de har hanterat de ökade riskerna för cyberangrepp. Dialogen var högst prioriterad och tog mycket resurser i anspråk. Vi fördjupade även samarbetet med myndigheter med ett särskilt ansvar för cybersäkerheten i samhället, bland annat i samband med dialogen med företagen.

Granskning av den svenska finanssektorn

Under 2022 genomförde IMF (Internationella valutafonden) en så kallad FSAP (Financial Sector Assessment Program). En FSAP, som vanligen görs vart femte år, innebär omfattande granskningar av den finansiella sektorn. Det utmynnar i rapporter där IMF ger värdefulla rekommendationer på åtgärder som bör genomföras för att stärka den finansiella stabiliteten. Som underlag begärde IMF svar på omfattande enkäter och annat material. Vid två längre besök på plats höll IMF ett stort antal möten med FI:s medarbetare. FI lämnade därefter i flera omgångar synpunkter på de utkast till rapporter som FSAP-gruppen skriver. Sammantaget innebar detta att FI:s arbete med FSAP ställde betydande krav på resurser, inte minst på seniora medarbetare som kan hantera de många komplexa frågor som granskningen rör. Ofrånkomligen betyder det att annan tillsyns- och analysverksamhet måste stå tillbaka under ett år när en FSAP genomförs.

Regelgivning

Syftet med FI:s regelgivning är att komplettera regler som fastställs på EU-nivå eller i svensk lag. Det viktigaste resultatmålet bör därmed vara om FI:s insatser bidrar till att uppfylla de mål som har ställts upp för de bakomliggande reglerna. Ett sådant mål är svårt att utvärdera, av samma skäl som det generellt är svårt att avgöra hur ändamålsenliga regler är.

Under året slutförde FI tio regelprojekt. De flesta av dem syftade i huvudsak till att komplettera regler som fastställts på EU-nivå. FI meddelade dock även nya föreskrifter om Pensionsmyndighetens försäkringsverksamhet i premiepensions-systemet och nya föreskrifter om säkerhetsskydd som inte har en sådan koppling till EU-regelverket. FI bedömer att vi har tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet, och enligt de krav som ställs i europeiska regelverk. Det omfattande regelarbetet på FI speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer togs under året fram på alla FI:s tillsynsområden.

Tillståndsprövning

FI bedömer att tillståndsprövning håller en god kvalitet även i komplicerade ärenden. Att den genomsnittliga handläggningstiden ökade marginellt under 2022 var primärt kopplat till vissa ärendeslag som är särskilt komplexa. Det gäller exempelvis interna modeller, där vissa ärenden som inleddes under tidigare år avslutades 2022. Handläggningstider påverkades även av hög personalomsättning.

Under 2022 fortsatte arbetet med att effektivisera tillståndsverksamheten. Ett viktigt steg är utvecklingen av ett nytt tillståndssystem. Systemet, som vid årsskiftet befann sig i en avslutande testfas, kommer att underlätta för både de som söker tillstånd och för FI i handläggningen av ansökningar.

Tydlig kommunikation med omvärlden

FI strävar efter en tydlig och aktiv kommunikation med konsumenter och företagen under tillsyn. Kommunikationen blev än viktigare under 2022 i en omvärld med krig och inflation.

Under 2022 hade vi en kontinuerlig och tät dialog med företagen under tillsyn för att följa hur problem för skuldsatta hushåll och fastighetsbolag ska hanteras i ett läge med hög inflation och stigande räntor. Innan sommaren beslutade FI att höja den kontracykliska kapitalbufferten för bankerna för att öka deras motståndskraft. Under hösten tydliggjorde FI också att den så kallade ventilen i amorteringskraven även omfattar ekonomiska problem kopplade till höga elkostnader.

De operativa riskerna i det finansiella systemet har fått större fokus i och med det försämrade säkerhetsläget. Under våren lämnade FI ett antal rekommendationer

till regeringen om hur cybersäkerheten i finanssektorn kan stärkas. Sedan den 1 oktober är FI sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn finansiella tjänster. Under hösten förde vi en aktiv dialog med de finansiella företagen och berörda myndigheter i syfte att informera om FI:s nya roll och initiera samarbeten inom sektorn.

Bolag under tillsyn arbetar i allt större omfattning med hållbarhet, och en rad nya regleringar ställer nya krav. Som ansvarig tillsynsmyndighet för de nya regelverken, ökade vi under året våra kommunikativa insatser på det här temat. Syftet var att betona finanssektorns roll i omställningen, förklara de nya regelverken och förtydliga FI:s förväntningar på bolagen. FI uppmärksammade även riskerna för grönmalning.

Sedan den 1 januari 2021 publicerar FI information på webbplatsen när tillsynsundersökningar och temaundersökningar påbörjas och när de avslutas utan sanktion eller annat ingripande. Sanktioner och ingripanden publiceras sedan tidigare i anslutning till att besluten fattas. Under 2022 tillkom motsvarande publiceringar även när fördjupade analyser startas och avslutas.

Investeringsbedrägerier fortsätter och FI publicerar därför kvartalsrapporter för att varna konsumenterna och skapa intresse hos media. I samma syfte har vi på FI:s webbplats startat ett så kallat konsumentrum. Där kan konsumenter få tips och generell vägledning om finansiella tjänster samt information om hur man kan skydda sig från att bli lurad.

Rapporter publicerade under året

Rapporter lämnade till regeringen:

- *Stabiliteten i det finansiella systemet* (FI dnr 22-14407 och 22-29349)
- *Konsumentskyddsrapport 2022* (FI dnr 21-33605)
- *Mer jämförbart sparande* (FI dnr 22-2252)
- *Förstärkt digital motståndskraft hos företag i den finansiella sektorn* (FI dnr 22-10015)
- *Delredovisning av tillsynsuppdraget över it-risker* (FI dnr 22-25815)
- *Låntagarbaserade åtgärder vid hög inflation och stigande räntor* (FI dnr 22-23763)
- *Kartläggning av marknadsbaserad finansiering i Sverige* (FI dnr 22-28854)
- *Finansinspektionens strategi för att motverka grönmalning* (FI dnr 22-32389)

Övriga rapporter:

- FI-analys 36: *Har FI:s riskviktsgolv påverkat bankernas fastighetsutlåning?* (FI dnr 22-2630)
- FI-analys 37: *Stresstester av fonders likviditetsrisker* (FI dnr 22-31013)

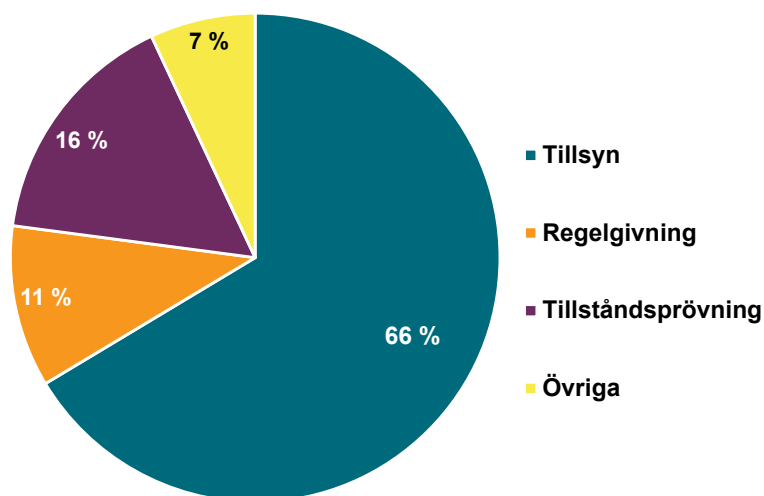
- FI-analys 38: *Lån och betalningsproblem bland kvinnor och män* (FI dnr 22-32258)
- FI-analys 39: *Uppnår kapitalbuffertarna sitt syfte? – Samspelet mellan MREL och kapitalkraven* (FI dnr 22-28337)
- *Svenska konsumtionslån* (FI dnr 22-32666)
- *Den svenska bolånemarknaden* (FI dnr 22-11130)
- *Bankbarometern* (FI dnr 22-10187 och 22-27291)
- *Fonder med hållbar investering som mål* (FI dnr 22-23369)
- *Färdplan för en hållbar finansmarknad* (FI 22-32466)
- *Får lojala försäkringstagare betala mer?* (FI dnr 22-66)
- *Hållbarhetsrelaterade upplysningar från försäkrings- och tjänstepensionsföretag* (FI dnr 22-33739)

Verksamhetens omfattning

Tillsynsverksamheten står för den största andelen av FI:s totala kostnader.

1. Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

Procent

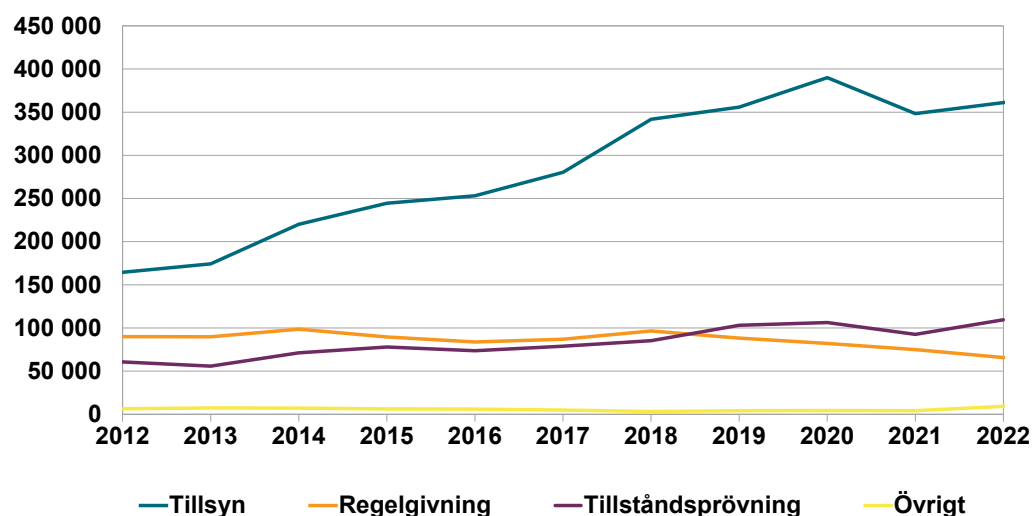

Källa: Unit 4 ERP.

Sedan finanskrisen 2008–2009 har FI:s verksamhet ökat kraftigt. Som diagrammet nedan visar ökade antalet arbetade timmar inom tillsynsverksamheten från drygt 164 000 timmar 2012 till drygt 361 000 timmar 2022. I posten Övrigt ingår exempelvis arbete med finansmarknadsstatistik och finansiell folkbildning.

2. Antal arbetade timmar uppdelade på FI:s kärnverksamheter¹ 2012–2022

Antal timmar

Källa: Unit 4 ERP.

¹ Arbetade timmar som redovisas som OH ingår inte, exempelvis tid för att hantera begäran om allmän handling, kompetensutveckling, friskvård med mera framgår inte av diagrammet.

Tabellen nedan visar antalet avgjorda ärenden de tre senaste åren. I posten Övrigt ingår FI:s administrativa ärenden, samverkan med andra myndigheter och allmänheten, samt internationellt arbete. Inom regelgivning beror minskningen av antalet ärenden mellan 2021 och 2022 till stor del på att FI fått in färre frågor om regelverk.

Tabell 1. Antal avgjorda ärenden inom olika verksamhetsprocesser

Antal

Ärende	2022	2021	2020
Tillsyn	9 491	9 842	8 713
Regelgivning	766	1 098	1 237
Tillståndsprövning	6 212	6 423	5 860
Övrigt	19 282	19 573	11 964
Totalt	35 751	36 936	27 774

Källa: Platina.

Ekonomiskt resultat

Nedan redovisas kostnader, intäkter av anslag samt övriga intäkter.

Kostnader

FI:s totala kostnader för 2022 var 857 miljoner kronor, vilket var en ökning med 69 miljoner kronor jämfört med 2021.

Kostnaderna för tillsyn ökade med 46 miljoner kronor 2022 jämfört med 2021.

Kostnaderna för regelgivning minskade med 12 miljoner kronor, medan kostnaderna för tillståndsprövning ökade med 21 miljoner kronor. Avgifterna till EU:s tillsynsmyndigheter ökade med 2 miljoner kronor. Dessutom ökade kostnaderna för samhällsskydd och beredskap medan kostnaderna för finansmarknadsstatistik, finansiell folkbildning, Krigsförsäkringsnämnden (KFN) och Bokföringsnämnden (BFN) låg på ungefär samma nivå som 2021. Kostnaderna för FI:s arbete med beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar särredovisas sedan 2022 och uppgick till 7 miljoner kronor. Kostnaderna för FI:s nya uppdragsverksamhet för Riksgäldskontoret (RGK) uppgick till 0,4 miljoner kronor.

Tabell 2. Verksamhetens kostnader

Belopp i tkr

Kostnader	2022	%	2021	%	2020	%
Tillsyn	569 231	66 %	522 116	66 %	518 402	66 %
Regelgivning	91 828	11 %	103 632	13 %	101 203	13 %
Tillståndsprovning	136 751	16 %	115 571	15 %	116 324	15 %
Finansiell folkbildning	7 518	1 %	6 988	1 %	7 087	1 %
Finansmarknadsstatistik	15 742	2 %	15 108	2 %	14 627	2 %
Beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar ¹	7 027	1 %	-	-	-	-
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	20 697	2 %	18 406	2 %	15 621	2 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	7 387	1 %	3 961	1 %	4 138	1 %
KFN	355	0 %	269	0 %	996	0 %
BFN	1 278	0 %	1 428	0 %	1 314	0 %
Finansiella företags uppgifter till RGK ²	365	0 %	-	-	-	-
Summa kostnader	858 180	100 %	787 480	100 %	779 711	100 %
Nettokostnader						
Tillsyn	568 222	66 %	521 962	66 %	517 573	66 %
Regelgivning	91 644	11 %	103 599	13 %	101 029	13 %
Tillståndsprovning	136 445	16 %	115 530	15 %	116 098	15 %
Finansiell folkbildning	7 507	1 %	6 987	1 %	7 078	1 %
Finansmarknadsstatistik	15 742	2 %	15 107	2 %	14 626	2 %
Beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar ¹	7 014	1 %	-	-	-	-
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	20 697	2 %	18 406	2 %	15 621	2 %
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	7 387	1 %	3 961	1 %	4 138	1 %
KFN	354	0 %	269	0 %	995	0 %
BFN	1 278	0 %	1 428	0 %	1 313	0 %
Finansiella företags uppgifter till RGK ²	364	0 %	-	-	-	-
Summa nettokostnader	856 656	100 %	787 249	100 %	778 472	100 %

Källa: Unit 4 ERP.

¹ Sedan 2022 redovisas beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar separat.

² FI bedriver uppdragsverksamhet för RGK sedan 2022.

Övriga intäkter

Övriga intäkter – från avgifter, bidrag, andra ersättningar och finansiella intäkter – finansierade 17 procent av FI:s verksamhet. De övriga intäkterna ökade med drygt 10 miljoner kronor jämfört med föregående år och var 143 miljoner kronor för 2022. Tillståndsprövningen finansieras helt av avgiftsintäkter. Intäkterna ökade med drygt 6 miljoner kronor jämfört med året innan.

Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap fick ökade bidragsintäkter från MSB. Resurssamverkan med BFN och uppdragsverksamheten finansiella företags uppgifter till RGK finansieras av avgifter som ska motsvara FI:s kostnader.

Tabell 3. Verksamhetens intäkter, övriga intäkter

Belopp i tkr

	2022	%	2021	%	2020	%
Tillsyn	3 081	2 %	2 998	2 %	4 283	4 %
Regelgivning	232	0 %	33	0 %	174	0 %
Tillståndsprövning	130 598	91 %	124 217	94 %	99 561	91 %
Finansiell folkbildning	12	0 %	2	0 %	9	0 %
Finansmarknadsstatistik	-	-	-	-	-	-
Beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar ¹	13	0 %	-	-	-	-
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	7 387	5 %	3 961	3 %	4 138	4 %
KFN	-	-	-	-	-	-
BFN	1 278	1 %	1 428	1 %	1 314	1 %
Finansiella företags uppgifter till RGK ²	365	0 %	-	-	-	-
Totalt	142 966	100 %	132 639	100 %	109 480	100 %

Källa: Unit 4 ERP.

¹ Sedan 2022 redovisas beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar separat.

² FI bedriver uppdragsverksamhet för RGK sedan 2022.

Intäkter av anslag

FI:s verksamhet finansierades till 83 procent med anslag. Intäkterna från anslagen ökade med 46 miljoner kronor jämfört med 2021. Ökningen förklaras framför allt av att FI fick nya anslagsmedel 2022, främst för att stärka tillsynen. Det har visat sig vara en utmaning att växa i samma takt som medel tillförs. FI hade vid slutet av 2022 ett anslagssparande på 51 miljoner kronor, vilket är betydligt mer än taket för anslagssparande som FI får behålla (22 miljoner kronor).

Anslaget för förvaltning finansierade verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning, finansmarknadsstatistik samt beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter fortsatte att öka under 2022, eftersom tillsynsmyndigheterna expanderar sin verksamhet.

FI får sedan 2017 en separat anslagspost för KFN.

Tabell 4. Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag

Belopp i tkr

	2022	2021	2020
Tillsyn	566 149	519 118	514 118
Regelgivning	91 595	103 599	101 029
Tillståndsprövning	-	-	-
Finansiell folkbildning	7 507	6 987	7 070
Finansmarknadsstatistik	15 742	15 107	14 626
Beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar ¹	7 014	-	-
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	20 697	18 406	15 621
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	-	-
KFN	354	293	972
BFN	-	-	-
Finansiella företags uppgifter till RGK ²	0	-	-
Totalt	709 060	663 511	653 437

Källa: Unit 4 ERP.

¹ Sedan 2022 redovisas beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar separat.

² FI bedriver uppdragsverksamhet för RGK sedan 2022.

Tillsyn

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet för 2022 framgår följande återrapporteringskrav kopplat till tillsyn:

- Myndigheten ska redovisa hur arbetet med effektiv reglering, **tillsyn**, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till de uppgifter som framgår förordning (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen. Myndigheten ska också redovisa effekterna av tillsynen och på vilket sätt insatserna har bidragit till att uppnå dessa.
- Myndigheten ska vidare redovisa hur tillsynen har fördelats på olika typer av tillsynsinsatser och på olika företagskategorier och hur den heltäckande tillsynen har bedrivits. Huvudfokus ska dock ligga på att redovisa den riskbaserade tillsynen, till exempel vilka huvudsakliga risker som har identifierats inom respektive företagskategori och hur tillsynen har utformats för att hantera dessa. Hur tillsynen fördelas på olika verksamhetsområden ska också redovisas.
- Myndigheten ska redovisa det arbete som har bedrivits utifrån Agenda 2030 och för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Redovisningen ska särskilt avse genomförandet rekommendationerna avseende Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD).

Övrig återrapportering enligt regleringsbrevet:

- Antal beslutade sanktioner uppdelat på olika regler
- Resursanvändning och resursfördelning för tillsyn mot penningtvätt
- Samverkan med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten
- Tillsyn av informations- och cyberrisker
- Tillsyn av och samverkan om konsumentkrediter

I regleringsbrevet för 2022 framgår också följande uppdrag på tillsynsområdet:

- Indikatorer för resultatuppföljning
- Förslag till ytterligare indikatorer för resultatuppföljning
- Kartläggning av marknadsbaserad finansiering
- Strategi mot grön målning
- Tillsyn av de nya kapitaltäckningsreglerna
- Bistå Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser i uppdrag om näringslivets klimatomställning
- Tillsyn av informations- och cyberrisker

Verksamhetsöversikt

FI arbetar med att utöva tillsyn med ledning av vår tillsynsstrategi. Utgångspunkten är att tillsynen ska vara riskbaserad. Det innebär att vi prioriterar tillsynsarbetet utifrån hur allvarliga effekter problem hos olika företag eller i olika funktioner kan få för det finansiella systemet, för konsumenter eller för samhällsekonomin i stort. Vår riskanalys¹ ska vara heltäckande, så att varje företag, oavsett storlek, ska kunna bli föremål för en tillsynsaktivitet om vi har identifierat risker kopplade till det företaget.

Den riskbaserade tillsynen utgår från att vi identifierar risker och klassificerar företag under tillsyn utifrån nivån på risk, så att vi kan planera och prioritera lämpliga och effektiva tillsynsaktiviteter. Vi drar slutsatser av tillsynsaktiviteterna som antingen leder till att vi avslutar aktiviteterna eller inleder en dialog med företaget om de brister och risker som vi har identifierat. I vissa fall är bristerna så pass allvarliga att det krävs en tillsynsåtgärd, det vill säga en sanktion eller ett ingripande.

I vissa delar är FI:s tillsyn heltäckande i den mening att tillsynen omfattar samtliga aktörer under tillsyn. Detta gäller i första hand regelverkens mest grundläggande krav som anger förutsättningarna för ett finansiellt företags fortlevnad, till exempel kapitalkrav. FI:s ansats för en heltäckande tillsyn bygger i hög grad på kvantitativa analyser av inrapporterade data för att säkerställa att samtliga företag under tillsyn uppfyller dessa delar av regelverken.

Utöver tillsynen av företag med tillstånd, ska FI övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. Vi hanterar därmed frågor om marknadsinformation från företag vars värdepapper handlas på börser och andra marknadsplatser, granskar prospekt samt utreder och ingriper mot olika former av marknadsmissbruk. FI har dock inget tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter. Men förhållanden i handeln med dessa företagsaktier och obligationer, liksom deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiell rapportering och annan kurspåverkande information, har betydelse för hur väl värdepappersmarknaderna fungerar. Dessa företag omfattas därför i viss utsträckning av de finansiella regelverken och därmed står vissa delar av deras verksamhet under FI:s tillsyn. Penningtvätsfrågorna är ett annat exempel på tillsyn av specifika aspekter och funktioner på de finansiella marknaderna som också berör långt fler än finansiella företag med tillstånd från FI.

FI ska ha ständig beredskap för att utöva en reaktiv tillsyn när det inträffar oförutsedda händelser i omvärlden och/eller i företag och på marknader. Det kräver ibland att vi prioriterar och planerar om, vilket kan behöva ske med kort varsel.

¹ FI:s riskanalys består av riskidentifieringsprocessen och processer för riskklassificering. För mer information se *Tillsynsstrategi* (FI dnr 22-24464).

Finansiell innovation

FI fortsatte under 2022 att följa utvecklingen av innovationer på den finansiella marknaden utifrån målet att stärka analysförmågan av innovationer och den digitala utvecklingen på den finansiella marknaden och därtill kopplade risker. Vi gjorde det bland annat via vårt Innovationscenter som är en plattform för information och dialog med företag som vill driva innovationsverksamhet på det finansiella området. Det kan exempelvis vara bolag som vill komma vidare med att lansera nya produkter, och som behöver vägledning om vilka regelverk som gäller och vilka eventuella tillstånd som krävs.

FI hade under 2022 mot bakgrund av kommande EU-regleringar ett särskilt fokus på att analysera kryptotillgångar samt användningen av artificiell intelligens (AI) på svenska finansiella företag. Det gjordes bland annat genom branschdialoger för att öka kunskapen om såväl den innovativa tekniken som branschens syn på möjligheter, hinder och risker.

Arbetet med finansiell innovation bidrar även till att uppfylla FI:s övriga mål, till exempel hållbarhet. Bland annat uppmärksammade vi i samarbete med andra svenska myndigheter den höga energianvändningen vid utvinning av vissa former av kryptotillgångar.

Omfattningen av tillsynen

Omkring 2 200 företag verkar på basis av tillstånd från FI. På den svenska finansmarknaden finns det dock betydligt fler aktörer än de som har tillstånd av FI. Det handlar främst om utländska finansiella företag och fonder, varav åtskilliga saknar fast etablering i Sverige, där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet.

Den arbetade tiden inom tillsynsverksamheten ökade från cirka 348 000 timmar 2021 till cirka 361 000 timmar 2022. Den löpande tillsynen stod för 48 procent av den arbetade tiden för tillsyn 2022. I System- och metodutvecklings timmar nedan ingår såväl arbetet inom verksamhetsområde It som övriga verksamhetsområden (bland annat Bank, Försäkring och Marknader) med att utveckla och säkerställa inrapporterad tillsynsdata, vilket är en förutsättning för FI tillsynsarbete.

Tabell 5. Tid och nettokostnad för tillsyn

Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad
Finansiell analys	62 864	92 951	53 400	80 439	68 582	91 782
Löpande tillsyn	172 034	235 542	164 649	223 774	173 931	207 602
Undersökningar	25 924	36 257	34 415	45 727	39 630	47 595
Sanktioner och ingripande	24 113	32 639	19 078	25 668	26 708	32 473
System- och metodutveckling	45 130	88 330	46 194	79 214	34 120	51 711
Systemförvaltning och drift	11 706	55 318	11 156	39 149	25 611	58 382
Internationellt tillsynsarbete	15 103	21 196	14 940	21 771	16 405	21 619
Samverkan med andra myndigheter	4 177	5 990	4 406	6 221	5 052	6 408
Totalt för tillsyn	361 052	568 222	348 237	521 963	390 040	517 573

Källa: Unit 4 ERP.

Tabellen nedan visar hur arbetstiden fördelades mellan FI:s olika tillsynsområden.

Tabell 6. Antal timmar för tillsyn fördelade på tillsynsområden

Antal timmar

	2022	2021	2020
Bank	125 099	128 178	146 353
Försäkring	50 081	52 808	58 526
Marknader	80 601	68 425	82 802
Övrig verksamhet	105 271	98 826	102 358
Summa	361 052	348 237	390 040

Källa: Unit 4 ERP.

Återrapportering av tillsynsinsatser

FI utövar tillsyn i många olika former. Vi genomför analyser och undersökningar av enskilda företag och vi gör bredare granskningar genom till exempel kartläggningar. Vägledande är bedömningar av var de viktigaste riskerna finns. En central del av tillsynen är årligt återkommande tillsynsaktiviteter och analyser där vi granskar regelefterlevnaden hos företag under tillsyn. Till detta kommer särskilda insatser när vi får ny information om brister i enskilda företag eller på vissa områden, så kallad händelsestyrd tillsyn.

Syftet med tillsynen är att kontrollera om företag följer relevanta regelverk. En viktig del av tillsynen är löpande dialog med företag om regelefterlevnad och verksamhetsförhållanden. Vad som blir resultatet av en viss tillsynsaktivitet beror på de iakttagelser och bedömningar som FI gör. Det kan sträcka sig från att inga åtgärder är motiverade till att vi beslutar om sanktioner, ytterst att ett företag förlorar sitt tillstånd att bedriva finansiell verksamhet. När vi gör bredare granskningar och kartläggningar redovisas resultat och bedömningar i våra tillsynsrapporter.

FI kunde under 2022 i stora delar bedriva tillsyn enligt vår tillsynsstrategi och våra samlade riskanalyser. Dock har tillsynen till viss del ägnats åt effekterna av Rysslands invasion av Ukraina. Vi gjorde även omprioriteringar i tillsynen utifrån det ändrade ekonomiska läget med kraftigt stigande inflation och ökande räntor.

FI har under 2022 uppdaterat sin tillsynsstrategi. I den uppdaterade tillsynsstrategin har vi lyft och tydliggjort vad vi menar med riskbaserad tillsyn och riskbaserade prioriteringar samt att vi vill arbeta proaktivt och motverka problem innan de uppstår. Den tillsynstrappa vi arbetar efter, från löpande tillsyn till undersökningar och sanktioner och ingripanden är nu tydligare förklarad. Dessa uppdateringar syftar även till att aktörer under tillsyn ska förstå vilken tillsyn de är utsatta för.

Nedan beskriver vi mer i detalj de mest väsentliga tillsynsinsatserna på olika företagskategorier.

Banktillsyn

FI:s tillsyn på bankområdet innefattar tillsyn av banker, kreditmarknadsföretag, betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer, institut för elektroniska pengar, registrerade utgivare av elektroniska pengar, konsumentkreditinstitut och bostadskreditinstitut.

Riskbaserad tillsyn och riskidentifiering

FI:s riskanalys på bankområdet tar sin utgångspunkt dels i den årliga tillsynskategoriseringen av svenska kreditinstitut, dels i en årlig riskidentifiering.

Vi gör årligen en tillsynskategorisering i enlighet med Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om översyn- och utvärderingsprocessen (ÖUP). Kategoriseringen görs med det övergripande syftet att återspegla systemvikt och för tillämpning av proportionalitet i tillsynen. Vi genomför dessutom en klassificering av utländska kreditinstituts svenska filialer med motsvarande syfte.

Riskidentifieringsprocessen syftar till att identifiera och rangordna de risker som i varje läge råder för det finansiella systemets stabilitet och funktionsförmåga samt

för konsumentintresset. Inför 2022 identifierade FI följande prioriterade risker inom bankområdet:

- Osund kreditgivning – konsumtionskrediter
- Penningtvätt och finansiering av terrorism
- Kvarvarande effekter av pandemin
- Funktionsstörningar kopplat till it-drift inklusive informations- och cyberrisker, kontinuitetshantering och hantering av tredjepartsrisk
- Omställningsrisker

Under rubriken ”Undersökningar och fördjupade analyser” redogörs för de aktiviteter som FI har genomfört under året.

I syfte att upptäcka eventuella problem löpande och för att FI ska kunna prioritera sina tillsynsresurser på bästa sätt använder vi bland annat regelbunden nyckeltalsanalys av inrapporterad data.

Därutöver använder vi oss av enkäter och kartläggningar för att identifiera risker. FI kan i förekommande fall ålägga enskilda företag att rapportera mer frekvent om till exempel kreditriskexponeringar och lönsamhet för att vi snabbt ska kunna fånga upp eventuella förändringar. Sammantaget syftar dessa arbetssätt till att, utifrån ett riskbaserat tillsynsperspektiv, använda olika tillsynsaktiviteter för att fördjupa tillsynen på de områden vi har prioriterat utifrån riskbedömningen.

Översyns- och utvärderingsprocesser

För bankerna och kreditmarknadsföretagen (kreditinstitut) tar den löpande tillsynen sin utgångspunkt i en kontinuerlig riskbedömning inom ramen för översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP). Ett viktigt resultat av en översyn och utvärdering är att fastställa ett kreditinstituts kapital- och likviditetskrav.

Under 2022 fortsatte vi arbetet med att inkludera hållbarhetsaspekter i översyns- och utvärderingsprocessen. Det har framför allt handlat om att se över hur bankerna tar hänsyn till klimatrelaterade hållbarhetsaspekter i kreditgivningen, kreditriskhanteringen och i sina övergripande affärsmodeller.

FI gjorde under året kapital- och likviditetsbedömningar för samtliga tre banker som i enlighet med EBA:s riktlinjer om översyns- och utvärderingsprocessen tillhör tillsynskategori 1.

Vi gjorde inför 2022 vissa ändringar i tillsynskategoriseringen, vilket innebar att tre banker (Landshypotek, Skandiabanken och Sparbanken Skåne) flyttades från tillsynskategori 2 till 3, vilket medförde en lägre intensitet i vår löpande tillsyn. Vi genomförde under 2022 kapital- och likviditetsbedömningar för två av de kvarvarande sju banker som kategoriserats i tillsynskategori 2. Detta skedde inom

ramen för översyns- och utvärderingsprocessen. Utvärderingarna mynnade ut i enskilda kapital- och likviditetsbeslut för respektive bank.

I tillägg till detta påbörjade FI under 2022 en översyns- och utvärderingsprocess för tjugo mindre banker. Vi medverkade därutöver aktivt i arbetet med översyns- och utvärderingsprocessen i respektive tillsynskollegium för de tre utländska bankerna som har betydande filialer i Sverige (Nordea, Danske bank och Den norske bank). Dessa filialer står för så kallade kritiska funktioner och kan potentiellt påverka den finansiella stabiliteten i Sverige.

För de institut som FI inte genomför någon regelrätt översyns- och utvärderingsprocess för under ett enskilt år görs en så kallad översiktlig översyn och utvärdering i linje med EBA:s riktlinjer. Syftet med denna är att på ett mer översiktligt sätt utvärdera om det finns omständigheter som föranleder ändringar av tidigare gjorda bedömningar av riskbilden.

Granskning av återhämtningsplaner

FI granskade under 2022 återhämtningsplaner för fyra banker inom tillsynskategori 1 och 2 utifrån krav i krishanteringsregelverket för banker. Vi medverkade även i granskningen av återhämtningsplaner för tre utländska banker. I dessa har FI bedömt återhämtningsplanernas fullständighet och kvalitet samt genomförbarhet av planen.

Undersökningar och fördjupade analyser

Viktiga teman för undersökningar och fördjupade analyser under 2022 har varit bolån och konsumtionskrediter.

FI har genom sin årliga informationsinhämtning kartlagt bankernas kreditgivning och situationen hos de hushåll som tar nya bolån. Vi använder informationen främst för att bedöma vilka eventuella risker och sårbarheter som hushållens bolån medför för bolånetagare. Kartläggningen är också ett viktigt underlag i vår löpande tillsyn över långivarna. Informationen används även för att utvärdera effekter av införda åtgärder såsom amorteringskravet och bolånetaket. I kartläggningen ingår data från de största aktörerna på den svenska bolånemarknaden.

Kartläggningen 2022 visade att de svenska hushållen har fortsatt att ta allt större lån. Fler nya bolånetagare än tidigare år hade både hög skuldkvot och hög belåningsgrad. Högre inflation och stigande räntor har lett till att bolånetagare får mindre marginaler i sin ekonomi, vilket också har medfört att konsumtionsutrymmet minskat och bolånetagares återbetalningsförmåga har försämrats. De flesta nya bolånetagare har dock tillräckliga marginaler för att klara att betala sina lån i en sämre ekonomisk situation. Fler nya låntagare har dock tagit större bolån i förhållande till sin inkomst och de påverkas därför mer av högre

räntenivåer. Kartläggningen resulterade i rapporten *Den svenska bolånemarknaden* (FI dnr 22-11130).

FI har under 2022 i hög grad riktat fokus mot konsumentkreditmarknaden, för att motverka en osund kreditgivning. Vi fortsatte under året arbetet med fem påbörjade undersökningar av nischbankers kreditprovning. Den 22 juni meddelade FI att två av undersökningarna har visat att bankerna brustit i sin kreditprovning av enskilda konsumenters återbetalningsförmåga, då FI bedömde att instituten inte hade grundat kreditprovningen på tillräckliga uppgifter om konsumenternas ekonomiska förhållanden. Båda instituten har överklagat besluten till förvaltningsrätten. Även i de övriga tre undersökningarna fann FI brister i vilken information som banker har inhämtat från konsumenterna, hur de har kontrollerat de inhämtade uppgifterna och sedan använt dem i den fortsatta kreditprovningen. Vid en samlad bedömning ansåg FI dock att inga ytterligare åtgärder från banken var nödvändiga och har avskrivit dessa undersökningar.

FI har genomfört två fördjupade analyser (kartläggningar) av konsumtionslån. Den ena gjordes för femte året i följd och avser nya lån. Den andra avser befintliga lån och den genomförde vi för första gången. Uppgifter från den fördjupade analysen av nya konsumtionslån låg till grund för rapporten *Svenska konsumtionslån* (FI-dnr 22-32666). Dessutom har vi publicerat en FI-analys om konsumtionslån och betalningsproblem tillsammans med Kronofogden (FI-dnr 22-32258).

FI har tagit fram ett rättsligt ställningstagande om asylsökandes tillgång till finansiella tjänster. Det är tänkt att ge vägledning till banker i situationer där en asylsökande som saknar id-handlingar vill bli kund i banken och hur banken i så fall kan hantera de krav som såväl betaltjänst- som penningtvättsregelverket ställer. FI ordnade även ett rundabordssamtal om rätten att öppna betalkonto. På mötet diskuterades problemet med att konsumenter nekas att öppna konto, eller får sina konton spärrade eller avstängda, och möjliga lösningar. Till mötet hade FI bjudit in bankchefer samt representanter från Svenska Bankföreningen och Sparbankernas Riksförbund (FI dnr 22-12469).

FI har tillsammans med Riksbanken under året slutfört ett arbete om att mäta bankernas klimatrelaterade omställningsrisker. Det gjordes genom att analysera bankernas exponeringar mot koldioxidintensiva sektorer med hjälp av verktyget Pacta² tillämpat på bankernas kreditportföljer. Arbetet syftade också till att ge en bättre förståelse av metoder och behov av data för den här typen av mätningar. En lärdom av arbetet var att tillgänglighet till relevant data i nuläget är bristfällig.

² Paris Agreement Capital Transition Assessment.

Regeringsuppdrag om tillsyn av de nya kapitaltäckningsreglerna

FI fick i regleringsbrevet för 2022 i uppdrag att redovisa hur tillsynen av de nya kapitaltäckningsreglerna (ändringar i EU:s tillsynsförordning och EU:s kapitaltäckningsdirektiv), som började tillämpas den 29 december 2020 samt den 28 juni 2021, har påverkat offentliga utvecklingskreditinstituts affärsmodell och verksamhet. Enligt tillsynsförordningen ska ett sådant bolag göra bedömningen om det uppfyller kraven för att definieras som utvecklingskreditinstitut. FI kan inom ramen för tillsynen ifrågasätta den bedömning som bolaget har gjort.

Av svenska banker och kreditmarknadsbolag (institut) är det endast Kommuninvest i Sverige AB (Kommuninvest) som har bedömt att det är ett utvecklingskreditinstitut. FI har inte ifrågasatt Kommuninvests bedömning. Vi redovisade i början av mars resultatet av uppdraget i form av en rapport till Regeringskansliet. Rapporten visar sammantaget att de nya reglerna har haft en begränsad påverkan på Kommuninvest.

Försäkringstillsyn

FI:s tillsyn på försäkringsområdet innefattar tillsyn av försäkrings- och tjänstepensionsföretag, samt tillgångar i pensionsstiftelser.

Riskbaserad tillsyn och riskidentifiering

FI:s riskanalys på försäkringsområdet tar sin utgångspunkt i dels en årlig risk- och effektkategorisering av alla försäkrings- och tjänstepensionsföretag, dels en årlig riskidentifiering.

Risk- och effektkategoriseringen görs utifrån både kvantitativa och kvalitativa underlag där mätningen av risk är baserad på såväl solvens- och tillgångsdata som data för uppförande och hållbarhet. Mätningen av effekt riktar in sig på i vilken grad företagen kan påverka konsumenter eller den finansiella stabiliteten och utgår från data om bland annat omfattning av försäkringsföretagens verksamhets- och marknadsandelar. Kategoriseringen är baserad på data som företagen har rapporterat in till FI och omfattar samtliga försäkrings- och tjänstepensionsföretag. Kategoriseringen leder till en indelning i fyra tillsynskategorier där företag i den högst prioriterade gruppen, det vill säga företag med högst risk och störst effekt, får mest uppmärksamhet i tillsynen.

Riskidentifieringsprocessen utförs årligen, men flera av de prioriterade riskerna har varit återkommande under flera år. Långvarigt låga räntor har varit en stor risk under flera år och var så även i 2022 års riskidentifiering. Låga räntor är av särskilt stor betydelse för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag med långa åtaganden. Om aktier och andra tillgångar samtidigt skulle falla i värde kan det försämra företagens solvens. Det finns också en risk för att företagen ökar risktagandet i sina

investeringar i jakt på avkastning, vilket sammantaget kan leda till svårigheter att uppfylla åtaganden på sikt. FI har därför under året haft stort fokus på att analysera försäkringsföretagens inrapportering av tillgångsdata.

Under året har dock räntorna stigit markant och risker kopplade till låga räntor har ersatts av risker kopplade till en hög inflation. FI har därmed också ändrat tillsynsprioriteringarna under året.

Det är även viktigt att försäkringsföretag visar omsorg om konsumenterna som ofta står i ett underläge när det gäller kunskap och resurser. FI har under 2022 haft ett särskilt fokus på oskälighetsprissättning av försäkringar tecknade av lojala kunder som är obenägna att byta försäkringsföretag, så kallad *price walking*, samt risker kopplade till produktutformning.

Förändringar i klimatet och en omställning till en hållbar ekonomi innebär risker för försäkringsföretagen, bland annat genom effekter av klimatförändringar på försäkringsföretagens åtaganden och omställningsrisker i kapitalförvaltning. I en omvärld med ökat fokus på hållbarhet ställs också högre krav på företagen vad gäller hållbarhetsupplysningar och att finansiella produkter inte beskrivs som mer hållbara än de egentligen är, så kallad grönmålning. FI har hanterat dessa risker och fokusområden i särskilda analyser.

Undersökningar

En undersökning avsåg Alecta Tjänstepensions internkontroll och riskhantering inom kapitalförvaltningen. FI undersökte bland annat kapitalförvaltningens styrdokument, processer, rapporteringsvägar samt hantering av incidenter och intressekonflikter för tillgångsslaget aktier. Under den granskade perioden åren 2020–2022, hade företaget vidtagit ett antal åtgärder för att förbättra internkontrollen och riskhanteringen inom kapitalförvaltningen. Undersökningen visade inte på några kvarvarande brister av annat slag än sådana som FI vid en slutlig bedömning har kunnat bedöma som ringa. Vid sådana förhållanden finns det inte skäl att vidta ytterligare åtgärder. FI skrev därför av ärendet utan åtgärd.

Under 2022 har vi även undersökt om PRI pensionsgaranti ska utveckla en intern modell i stället för att tillämpa det kapitaltillägg som FI beslutade under 2021. Undersökningen visar att PRI:s riskprofil fortfarande avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln, men konstaterar också att det finns skäl att besluta att PRI ska utveckla en intern modell för beräkning av sitt solvenskapitalkrav. Företaget har överklagat FI:s beslut.

Konsumentrisker i skadeförsäkringar

Under 2022 genomförde vi två fördjupade analyser av skadeförsäkringar ur ett konsumentskyddsperspektiv. Den första analysen rör hur försäkringsföretagen

bestämmer premier för hem, villa och bilförsäkringar utifrån hur länge försäkringstagaren haft försäkring i företaget. Vår granskning visar att försäkringsföretagen höjer premierna för hem- och villaförsäkringar betydligt mer för lojala försäkringstagare än för nya försäkringstagare. Det innebär att lojala försäkringstagare drabbas av omotiverade och orättvisa premiehöjningar. Som en första åtgärd har FI påbörjat en dialog med branschen för att diskutera problemet. Vi följer även hur Eiopa och övriga EU-länder väljer att hantera frågan.

I den andra konsumentfokuserade analysen har FI granskat vilket behov försäkringstagarna har av produktförsäkringar³ och tilläggförsäkringar⁴. Resultaten av analysen kommer att publiceras i en tillsynsrapport i början av 2023.

Omställningsrisker och klimatskador

FI har analyserat hur ett urval av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag hanterar omställningsrisker i sin kapitalförvaltning. Analysen visar att samtliga företag analyserar omställningsrisker i hög utsträckning, men att de är begränsade på grund av tillgången på data. Bristen på data bidrar till en underskattning av klimatpåverkan, vilket också ökar riskerna för grön målning.

FI har även analyserat hållbarhetsrisker för försäkringsföretagens åtaganden. Vi har granskat hur ett urval av skadeförsäkringsföretag behandlar fysiska klimatrisker i sina rapporter som avser sin risk- och solvensbedömning (Orsa) utifrån ändringar i Solvens 2-förordningen. Analysen visar att det finns stora skillnader i hur svenska skadeförsäkringsföretag behandlar klimatrisker i sina Orsa-rapporter. Det finns därför också stora skillnader i vilken grad företagen uppnår syftet med de nya reglerna. Vi kommer att följa upp företagens fortsatta arbete under 2023.

Därutöver har vi under 2022 analyserat försäkringsföretagens kostnader för översvämningarna i Gävleborg i augusti 2021 genom en enkätundersökning riktad till några av de mest drabbade företagen. Händelser av detta slag kan orsaka mycket stora kostnader för försäkringsföretag, särskilt för lokala företag med begränsad geografisk diversifiering. Det visar på vikten av goda marginaler och tillräcklig riskhantering. I ljuset av förväntade klimatförändringar finns det därmed skäl för FI att fortsätta att bevaka företagens hantering av dessa risker.

Granskning av hållbarhetsupplysningar

Att företagen lämnar rättvisande hållbarhetsrelaterade upplysningar är en förutsättning för att investerare, däribland konsumenter, ska kunna förstå produkterna och enklare kunna göra medvetna val, samtidigt som det minskar

³ Produktförsäkringar är försäkringar som konsumenter tecknar vid köp av till exempel elektronikprodukter och vitvaror i butik.

⁴ Tilläggförsäkringar är försäkringar som en försäkringstagare kan teckna som tillägg till hem-, villa- och bilförsäkringar, till exempel allriskförsäkring, utvidgat reseskydd, golförsäkring eller hyrbilsförsäkring.

riskerna för grönmålning. Från och med den 10 mars 2021 ska företagen tillämpa nya regler om hållbarhetsinformation, enligt förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (SFDR).

FI genomförde under 2022 en kartläggning av om och hur försäkrings- och tjänstepensionsföretag som erbjuder sparandeförsäkringar lämnar hållbarhetsrelaterade upplysningar på sina webbplatser och i sin förköpsinformation (FI dnr 22-33739). Vi kan utifrån analysen bland annat konstatera att information om hur hållbarhetsrisker integreras i företagens verksamhet i flera fall kan bli tydligare och mer konkret. FI kan därför komma att analysera kvaliteten på de hållbarhetsrelaterade upplysningar som företagen lämnar närmare.

Tillsyn av värdepappersmarknader och fonder

Tillsynen av värdepappersmarknaderna och fonder innefattar tillsyn av infrastrukturföretag, fondbolag, AIF-förvaltare (förvaltare av alternativa investeringsfonder), värdepappersbolag, försäkringsförmedlare samt övervakning av handeln och de noterade bolagen.

Infrastrukturföretagen

FI har under året haft ett förhöjt fokus på konsekvenserna av det geopolitiska läget och de ökade riskerna kopplade till hur infrastrukturföretagen säkerställer att driften av deras system är tillförlitlig. Detta har bland annat skett genom en tätare dialog med bolagen och veckovis rapportering till FI.

Under året har FI vidare haft en tät tillsynsdialog med Bankgirocentralen BGC AB och även undersökt deras hantering av it- och informationssäkerhetsincidenter. Detta med anledning av de förändringar som sker på betalningsmarknaden. Undersökningen gav inte skäl till ytterligare åtgärder och ärendet skrevs av.

FI har även genomfört den andra årliga översynen och utvärderingen av Euroclear Sweden AB. Översynen syftade bland annat till att utvärdera de risker som företaget kan vara utsatt för eller som kan ge upphov till störningar på värdepappersmarknaden. Bolaget har fått återkoppling och översynen ligger till grund för tillsynen det kommande året.

Under sensommaren skedde en exceptionell prisutveckling på elmarknaden vilket gav direkta följder för företag verksamma på elderivatmarknaden. De höga elpriserna gjorde att kraven på säkerheter gentemot den centrala motparten Nasdaq Clearing AB ökade drastiskt samtidigt som volatiliteten var hög. FI har följt utvecklingen på elderivatmarknaden noga under året och har haft en dialog med berörda parter om riskerna som utvecklingen har medfört. Regeringen gav efter ett riksdagsbeslut Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut kreditgarantier till nordiska

och baltiska energiproducenter som skulle kunna få problem med att hantera sina marginalsäkerhetskrav. Syftet var att undvika en situation där deltagare på den centrala motparten Nasdaq Clearing AB inte skulle kunna betala sina marginalsäkerhetskrav och att förhindra potentiella störningar i det finansiella systemet. Marknaden har sedan dess lugnat sig, men FI har fortsatt att följa utvecklingen och har haft en tät dialog med Nasdaq Clearing AB.

Under 2022 trädde bestämmelserna om återhämtningsplaner i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/23 av den 16 december 2020 om en ram för återhämtning och resolution av centrala motparter i kraft. FI har under året tillsammans med tillsynskollegiet för Nasdaq Clearing AB granskat bolagets återhämtningsplan. Den 12 augusti blev Riksgäldskontoret resolutionsmyndighet för Nasdaq Clearing AB. FI har inlett ett samarbete med Riksgäldskontoret, där ett av syftena är att formalisera samarbetet, så att vi effektivt kan utföra uppgifterna enligt förordningen.

I maj inträffade en så kallad blixtkrasch på Nasdaq Stockholm AB (Stockholmsbörsen). En aktörs agerande ledde till att priserna i ett antal aktier på flera europeiska börser, däribland Stockholm, Köpenhamn och Helsingfors, under några minuter föll kraftigt för att sedan återgå till tidigare nivåer. FI har efter händelsen haft en tät tillsynsdialog med Nasdaq Stockholm AB i frågor om skydd mot och hantering av liknande situationer. Vi deltar också i samarbeten på EU-nivå relaterat till konsekvenserna av händelsen.

Tillsyn av fondförvaltare

FI har i den löpande tillsynen av fondbolag och AIF-förvaltare (fondförvaltare) under året fokuserat på likviditetsrisker, analys av hävstång, intressekonflikter och hållbarhetsinformation.

Undersökningar av hantering av intressekonflikter

Reglerna om intressekonflikter är grundläggande för att upprätthålla skyddet för investerarna och förtroendet för marknaden. En undersökning av en fondförvaltares hantering av intressekonflikter resulterade i ett ingripande (FI dnr 22-4684). FI har startat, men inte avslutat, ytterligare en undersökning inom samma tema under 2022.

Fördjupade analyser

Likviditetsriskhantering är en fundamental del av en fondförvaltares riskhantering och verksamhet. FI har under 2022 genomfört en uppföljning av tillsynsrapporten *Likviditetsriskhantering i fonder* (FI dnr 21-4539). Syftet var att öka fondmarknadens motståndskraft och konsumentskyddet för fondägarkollektivet. Uppföljningen har utmynnat i promemorian *Uppföljning av FI:s krav och rekommendationer om god likviditetsriskhantering i fonder* (FI dnr 22-10304). Uppföljningen visade att samtliga förvaltare av värdepappersfonder och

specialfonder, cirka 70, uppger att de har sett över och dokumenterat nödvändiga åtgärder. Vi ser dock vissa risker som kvarstår kopplade till likviditetsriskhanteringen, bland annat matchning av fonders likviditetsprofil och inlösen villkor i fonder som har tillgångar med lägre likviditet, likviditetsanalys innan en investering görs och utformning av stresstester.

En tillförlitlig värdering av tillgångar är viktigt för en välfungerande fondmarknad och konsumentskyddet. FI har genomfört en fördjupad analys av värdering av mindre likvida tillgångar. Analysen ingår i en gemensam tillsynsaktivitet i EU som koordinerats av Esma. Analysen syftade till att skapa en bredare samsyn om värdering av mindre likvida tillgångar mellan olika tillsynsmyndigheter i EU. Vi granskade robustheten i elva förvaltares värderingsfunktion av mindre likvida tillgångar. Därutöver granskades hur funktionen värderar företagsobligationer, onoterade aktier, strukturerade produkter och krediter, i normala och stressade situationer. Analysen visade att vissa förvaltares interna riktlinjer för värdering är ottydliga eller saknar all information som krävs enligt AIF-förvaltarförordningen. Vi identifierade även flera risker inom värderingen som hör samman med de undersökta tillgångsslagen. FI kommer att fortsätta analysen och överväga lämpliga åtgärder för att säkerställa att aktörerna lever upp till de krav som finns i regelverken. Vi kommer att fokusera på att arbeta vidare med problem vid värdering av vissa tillgångsslag där frågeställningarna är mer komplexa och kräver ytterligare analys. Resultatet har återrapporterats till Esma.

FI avslutade under 2022 en fördjupad analys om aktivitetsgraden i fonder. Syftet var att följa upp de nya lagkrav som började gälla den 1 januari 2020, och att identifiera fonder som kallas för aktiva men som i praktiken förvaltas passivt, så kallade dolda indexfonder. Analysen omfattade 28 fonder som har en relativt låg aktivitetsgrad och hög avgift enligt inrapporteringen, samtidigt som fonderna beskrivs som aktivt förvaltade i informationen för fonden. I analysen ingick utöver förvaltarens informationsgivning till konsumenter även att granska hur förvaltare själva identifierar och följer upp indikationer på att deras aktiva fonder har låg aktivitetsgrad. FI bedömde att vissa fondförvaltare inte levde upp till kraven i regelverket. Eftersom lagkravet är nytt har vi kommunicerat iakttagelserna till berörda förvaltare och förväntningar till branschen. Om förvaltare inte bättrar sig kan FI komma att göra uppföljningar eller vidta andra åtgärder.

FI har under året även genomfört en fördjupad analys av hur förvaltare av 30 svenskregistrerade fonder som har hållbara investeringar som mål uppfyller de krav som finns på att lämna hållbarhetsrelaterade upplysningar till investerare. Syftet var att följa upp de nya reglerna om hållbarhetsinformation (SFDR) som började gälla den 10 mars 2021. Slutsatserna presenterades i rapporten *Fonder med hållbar investering som mål* (FI dnr 22-23369). Analysen visade att informationen behöver bli tydligare och att det därmed finns utrymme för att utveckla och förbättra den information som ges till investerare.

FI avslutade under 2022 en fördjupad analys av förvaringsinstitut. Ett förvaringsinstitut har en viktig roll för att värna konsumentskyddet för fondsparare. I uppgiften ingår det att ta emot och förvara den egendom som ingår i fonden, men även utöva vissa kontroller över fondförvaltare. Analysen omfattade samtliga fem företag som bedriver verksamhet som förvaringsinstitut i Sverige för värdepappers- och specialfonder. Analysen inkluderade både förvaringsinstituts regelefterlevnad av fondbestämmelser och lagar, men även verksamheten av att förvara tillgångar. Analysen visade att förvaringsinstituten till största del genomförde kontroller enligt regelverken, men att det skilde sig något åt mellan instituten hur de utförde kontroller samt tillämpade processer och rutiner. Ett institut införde nya kontroller och uppdaterade sina interna processer, efter att fått kompletterande frågor från FI.

Tillsyn av värdepappersbolag

FI har i tillsynen av värdepappersbolag under året fokuserat på vårt prioriterade riskområde som handlar om omsorgsplikten vid finansiell rådgivning.

Undersökningar om finansiell rådgivning

Det är viktigt att värdepappersbolag tar till vara konsumenternas intressen när de ger investeringsråd, särskilt genom att ge konsumenten tydlig information om den finansiella produktens egenskaper och risker samt vilka kostnader som är förenade med investeringen. I slutet av 2021 återkallade FI ett värdepappersbolags tillstånd på grund av allvarliga brister bland annat i bolagets rådgivningsverksamhet. Under året har avvecklingen av värdepappersbolagets verksamhet slutförts. FI har genomfört en undersökning av ett värdepappersbolag som har resulterat i ett ingripande. Ytterligare en undersökning inom samma tema är påbörjad, men inte avslutad under 2022.

Fördjupad analys om kostnader och avgifter

FI har deltagit i en gemensam tillsynsaktivitet som koordinerades av Esma. Tillsynsaktiviteten avser information till kunder om kostnader och avgifter. FI har, inom ramen för Esmas gemensamma tillsynsaktivitet, tagit emot svar samt dokumentation från fem banker och tre värdepappersföretag. Vi har skickat resultaten till Esma. Syftet är att Esma ska få ökade kunskaper och erfarenheter om hur de nationella tillsynsmyndigheterna bedriver tillsyn över kostnader och avgifter. En rapport med slutsatser från samtliga deltagande medlemsstater kommer att publiceras på Esmas webbplats under våren 2023.

Försäkringsförmedlare

FI har gått igenom samtliga uppgifter om ansvarsförsäkring för de cirka 700 försäkringsförmedlare som finns i vårt register. Då vi har saknat aktuella uppgifter om ansvarsförsäkring för en försäkringsförmedlare har vi bett företaget yttra sig över denna omständighet. I vissa fall har företaget på eget initiativ återkallat sitt tillstånd då de inte längre bedriver någon verksamhet, i andra fall har företaget eller

den försäkringsgivare som tillhandahåller ansvarsförsäkringen lämnat aktuella uppgifter om ansvarsförsäkring.

Vi har även kontrollerat om försäkringsförmedlare som finns i registret är i likvidation eller konkurs. I de fall en försäkringsförmedlare varit i likvidation eller konkurs har vi bett företaget yttra sig över omständigheten.

Försäkringsförmedlarens tillstånd att bedriva försäkringsdistribution har därefter i förekommande fall återkallats.

Redovisningstillsyn

FI har delegerat uppgiften att övervaka emittenters regelbundna finansiella information till Nämnden för svensk redovisningstillsyn. Nämnden i sin tur är ett sakorgan under Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden. FI är ytterst ansvarig för redovisningstillsynen med befogenhet att ingripa mot överträdelser.

Under året lämnade nämnden över tre ärenden till FI. Vi startade en undersökning för att kontrollera om emittenten i ett av ärendena har överträtt bestämmelserna i artikel 4 i IAS-förordningen⁵ och årsredovisningslagen (1995:1554) när det gäller värdering av och upplysningar om goodwill och fordringar på koncernföretag i årsredovisningen 2020. Undersökningen pågick fortfarande vid årets slut. Vi har inte startat några undersökningar av de två övriga ärendena med hänsyn till omständigheter i de enskilda fallen och att de aktuella emittenterna i senare finansiella rapporter har lämnat den information som nämnden efterfrågat.

FI startade undersökningar för att kontrollera om fyra emittenter har brutit mot reglerna om att offentliggöra årsredovisningar i ett enhetligt elektroniskt rapporteringsformat (Esef). Efter detta har emittenterna skyndsamt vidtagit vissa åtgärder. Med hänsyn till omständigheter i ärendena och de åtgärder som emittenterna har vidtagit har FI skrivit av tre av undersökningarna. En av undersökningarna resulterade i att FI har förelagt företaget att göra rättelse.

Marknadsmisshandlingar och transparens

Antalet anmälningar om marknadsmanipulation sjönk under 2022 samtidigt som anmälningarna om insiderbrott har stabiliserats och ligger på ungefär samma nivåer som under 2020 och 2021. Totalt fick FI in 406 anmälningar om insiderbrott och 144 anmälningar om marknadsmanipulation varav 129 respektive 33 skickades vidare till Ekobrottsmyndigheten (EBM) för vidare utredning.

Under året har FI fortsatt att ha en löpande dialog med de marknadsaktörer som rapporterar om misstänkt marknadsmisshandling. Vi har fortsatt att betona vikten av att aktörerna har effektivt utformade larm samt en förmåga att upptäcka avancerade

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder.

eller kvalificerade marknadsmanipulationer. Flera aktörer har nu infört spärrar i sina system mot egenhandel och flera aktörer arbetar nu även mer aktivt med varningar till kunder, efter att vi har lyft behovet av detta.

FI har också fortsatt att göra fördjupade kontroller på marknaden för aktiehandel. Ett fokusområde har varit att analysera onaturliga kursrörelser i samband med emissioner. I samband med detta riktade vi i november en påminnelse till emittenter, rådgivare till emittenter och emissionsinstitut om risken för marknadsmissbruk i samband med sonderingar vid kapitalanskaffning.

Vidare avslutade FI en fördjupad analys vars syfte var att kartlägga hur emittenter tillämpar regelverket i de fall de väljer att skjuta upp offentliggörande av insiderinformation i enlighet med artikel 17.4 i EU:s marknadsmissbruksförordning. Analysen var klar under första halvåret och vi kommer att kommunicera den i början av 2023 i form av en tillsynsrapport.

Under året har FI arbetat med att tillgängliggöra mer data kring korta nettopositioner, så kallade blankningar, i bolag som handlas på reglerade marknader och multilaterala handelsplattformar under vår tillsyn. Sedan i juni presenteras denna data dagligen på webbplatsen i FI:s blankningsregister. Det innebär att alla blankningspositioner som överstiger 0,1 procent av det emitterade aktiekapitalet är inräknade, mot tidigare 0,5, vilket ger en mer komplett bild av marknaden.

Investeringsbedrägerier

FI varnade under året för 3 471 oseriösa företag, som verkar på marknaden utan nödvändiga tillstånd. Det är en ökning med 25 procent jämfört med 2021. Under 2022 handlade det främst om bedrägerier relaterade till så kallade marginalkontrakt eller CFD:er (contracts for difference), ofta kopplade till kryptovalutor. En annan trend var bedrägerier där den som redan tidigare utsatts för investeringsbedrägerier kontaktas på nytt med erbjudande om att få hjälp att få tillbaka förlorade pengar mot betalning. I flera fall har de drabbade investerat och betalat flera gånger och i slutändan blivit av med stora belopp. Vi har även flera gånger under året varnat för bedragare som utger sig för att vara från FI samt webbsidor som efterliknar de på FI:s webbplats.

Varningarna är en del av ett internationellt samarbete mellan tillsynsmyndigheter. FI fattade beslut om varning i 30 fall baserat på händelser på den svenska marknaden. Övriga varningar baserades på händelser utanför Sverige, där vi vidarebefordrade varningar från utländska myndigheter.

FI arbetar med förebyggande information som riktar sig direkt till privatpersoner genom varningslistan, utbildningar inom FI:s verksamhet Finansiell folkbildning, information på FI:s webbplats, via Konsumenternas Bank- och finansbyrå och

konsumentupplysningstjänsten Hallå konsument. Vi publicerar även kvartalsvisa sammanställningar om investeringsbedrägerier med en återblick på senaste kvartalet samt tips till konsumenter om hur de kan undvika att bli lurade eller vad man ska göra om man har blivit utsatt för ett bedrägeri.

Konsumentskydd

Att värna om ett högt konsumentskydd är en viktig del av tillsynsarbetet. FI:s konsumentskyddsarbete samordnas av en konsumentskyddskommitté som driver på för ett effektivt, analytiskt och kommunikativt konsumentskyddsarbete. Flera av de undersökningar och fördjupade analyser som behandlas ovan är huvudsakligen eller delvis inriktade på konsumentskyddsaspekter, men behandlas inte på nytt i detta avsnitt.

Årets konsumentskyddsrapport (FI dnr 21-33605) publicerades i april. De mest prioriterade riskerna i konsumentskyddsarbetet är osund kreditgivning och att provisioner skapar risker. I rapporten redogör vi även för de samlade aktiviteterna och erfarenheterna av vårt tillsynsarbete under det gångna året. Vi lyfter också upp att reglerna behöver utvecklas för att konsumenter ska kunna säga upp bundna lån till lägre kostnader och på ett rättvisare sätt, samt att det behövs ökade möjligheter att hantera likviditetsrisker i fonder.

Som ett led i att vara en kommunikativ myndighet lanserade FI under året Konsumentrummet på vår webbplats [fi.se](https://www.fi.se). Där publicerar vi löpande tips till konsumenter om privatekonomi – alltifrån information om lån, försäkringar och olika sparformer till hur man ska tänka för att undvika att bli lurad.

Myndighetssamverkan om konsumentskydd

FI och Konsumentverket har ett samarbetsavtal som beskriver hur samarbetet ska gå till. Inom tillsynen samverkar myndigheterna inom den delade tillsynen av hur konsumentkreditinstitut presenterar kreditalternativ i e-handels kassalösningar. Vi samarbetar också om bland annat distribution av försäkringar och fonder samt om finansiell rådgivning och hållbarhet. FI samverkar även med Konsumentverket i styrelserna för Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå. Konsumentbyråerna fungerar väl för både konsumenter som får information och vägledning, och för FI som får återkoppling om konsumentproblem på finansmarknaden. FI deltar också i samordningsrådet för den nationella konsumentupplysningstjänsten Hallå konsument som drivs av Konsumentverket.

Därutöver har FI ett samarbetsavtal med Pensionsmyndigheten som beskriver hur samarbetet ska gå till. Vi får löpande information från Pensionsmyndigheten om de synpunkter och klagomål som konsumenter har på förvaltningstjänster samt på fonder och fondbolag som ingår i premiepensionssystemet. Detta

informationsutbyte har varit värdefullt och ökat kvaliteten i FI:s tillsyn av enskilda företag.

Genom denna samverkan får FI en bred bild av konsumenternas förutsättningar på finansmarknaden och information om konsumentproblem. Informationen används i regelgivning och tillsyn och leder sammantaget till att konsumenternas ställning stärks på finansmarknaden.

De redovisade åtgärderna har sammantaget haft en hög relevans för verksamheten och har bidragit till att FI har rätt kompetens för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter på kortare och längre sikt.

Penningtvätt

Penningtvättstillsynen var under 2022 liksom de närmast föregående åren ett prioriterat område för FI. Vid årsskiftet arbetade 26 medarbetare med penningtvättstillsynen. Antalet medarbetare har därmed ökat med 14 sedan 2018. Anslagen har även använts för att stärka och utveckla metoder för penningtvätsundersökningar och processer för analys och uppföljning av inrapporterade data och riskklassificering av de sektorer och företag som står under FI:s tillsyn.

Under 2022 fortsatte FI också att stärka det internationella samarbetet inom tillsynen när det gäller åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Ett exempel är samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna i de nordiska och baltiska länderna inom ramen för den nordisk-baltiska arbetsgruppen. Under året fokuserade gruppen främst på att bidra till utvecklingen av myndigheternas riskbedömningar och tillsynsmetoder.

Under 2020 slöts en överenskommelse om ett operativt samarbete mellan FI och Polismyndigheten. Under året utvecklades samarbetet och nya samarbeten med andra myndigheter inleddes. Samarbetet gör det möjligt för myndigheterna att både utbyta konkreta underrättelser mellan varandra och arbeta strategiskt på områden av gemensamt intresse. Samarbetet har bidragit till att öka respektive myndighets förmåga att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Under 2022 upprättades ytterligare ett större antal särskilda penningtvättskollegier för internationellt verksamma företag som är etablerade i Sverige och där tillsynsansvaret över företagen delas av flera tillsynsmyndigheter i olika länder. Genom penningtvättskollegierna får myndigheterna möjlighet att samverka och utbyta information om enskilda företag. I dagsläget leder FI fem sådana kollegier och deltar i ytterligare 64.

Under året startade vi tolv nya penningtvätsundersökningar och avslutade åtta. De avslutade undersökningarna gällde bland annat regelefterlevnaden på

penningtvättsområdet hos såväl svenska som utländska storbanker och betalningsinstitut samt företag som handlar med virtuella valutor. Fyra av undersökningarna resulterade i någon form av ingripande från FI. Sanktionsavgifterna i dessa ärenden uppgick till sammanlagt 234 miljoner kronor. Bland de undersökningar som startades finns både större finansiella företag – som tillhandahåller olika typer av betaltjänster – och mindre, kontantintensiva företag som valutaväxlare och registrerade betaltjänstleverantörer, som tillhandahåller betaltjänster utanför det traditionella banksystemet.

En viktig del i FI:s uppdrag att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism är att bidra till en ökad medvetenhet om risker i den finansiella sektorn genom dialog med branschen. Här deltog FI under året bland annat regelbundet i den återkommande branschdialogen med Svenska institutet mot penningtvätt (SIMPT) och dess medlemmar. Ett av de ämnen som diskuterades särskilt under året var ukrainska flyktingars tillgång till finansiella tjänster i Sverige, där FI även publicerade ett vägledande rättsligt ställningstagande riktat till kreditinstitut som erbjuder betalkonton med grundläggande funktioner. Vi medverkade också aktivt i det arbete som bedrivs inom Samordningsfunktionen mot penningtvätt och finansiering av terrorism, och som bland annat består i att ta fram nationella riskbedömningar på penningtvättsområdet.

I FI:s uppdrag på penningtvättsområdet ingår även uppgifter som rör efterlevnaden av internationella finansiella sanktioner som EU:s ministerråd har beslutat. Med anledning av Rysslands invasion av Ukraina utökades vårt uppdrag på området i omgångar under året och arbetet med sanktionsrelaterade frågor är i dag en betydande del av arbetet med penningtvättstillsynen.

Informations- och cyberrisker

FI arbetar sedan länge med tillsyn över it-risker hos de finansiella företagen. Vi utövar tillsynen enligt de regler som gäller för att hantera operativa risker inom de olika delsektorerna av finansmarknaden. Sedan december 2021 har FI dessutom tillsyn över finansiella företag enligt säkerhetsskyddslagstiftningen.

I it-risktillsynen arbetar FI normalt med riktade tillsynsaktiviteter som undersökningar och kartläggningar samt händelsestyrda insatser vid incidenter i finansiella tjänster. Vi utövar också löpande tillsyn samt bedömer it-, informations- och cyberrisker inom ramen för bankernas översyns- och utvärderingsprocess (ÖUP). Syftet med it-tillsynen är att, så långt det är möjligt, förebygga problem som kan hota det enskilda företags och i förlängningen det finansiella systemets stabilitet. Genom vår tillsyn kan vi driva på de finansiella företagen så att de fortsätter att förbättra sina interna kontrollsystem. Det leder i sin tur till att de utvecklar de förmågor som krävs för att hålla i gång kritiska finansiella tjänster i samband med cyberattacker och andra slags avbrott.

Som FI framhöll i rapporten *Förstärkt digital motståndskraft hos företag i den finansiella sektorn* (FI dnr 22-10015), ser vi ett behov av en kraftig ambitionshöjning i tillsynen över finansiella företags cyberrisker. Ett av våra prioriterade områden för 2022 var därför att granska hur de finansiella företagen skyddar sig mot it-incidenter och cyberattacker. FI vidtog flera åtgärder i detta syfte, som vi beskriver nedan.

Med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget, inte minst i samband med Rysslands invasion av Ukraina, har tillsynsarbetet bytt riktning. I stället för ett planerat tillsynsarbete prioriterade vi under året en tät dialog och samtal med företagen. Dialogen har syftat till att nära följa hur företagen har hanterat de ökade riskerna för cyberangrepp. Dialogen var högst prioriterad och tog därför mycket resurser i anspråk.

Utöver den prioriterade dialogen lade FI resurser på att hantera en större central tillståndsansökan samt startade två undersökningar, varav en fortfarande pågår. Den avslutade undersökningen avser Bankgirot (FI dnr 22-2661) och handlar om it- och informationssäkerhet. Den andra pågående undersökningen avser Swedbank (FI dnr 22-18430) och hör ihop med en it-incident som skedde i april 2022. Utöver det avslutades en undersökning av Klarna Bank (FI dnr 21-7946) om informations- och cybersäkerhet 2022.

Esma gjorde under året en utvärdering av it-risker hos företag med avvecklingsverksamhet, där FI deltog genom att ta fram underlag samt vara med på möten. Inom ramen för den löpande tillsynen belystes särskilda fokusområden som risker vid utkontraktering, men vi följde även upp åtgärdsplaner från tidigare undersökningar där hantering av it-risker har granskats. I den löpande tillsynen hade vi under året kvartalsvisa möten med de stora bankerna.

Utöver det som nämns ovan lade vi mycket tid på att bygga upp våra arbetsrutiner för det nya tillsynsuppdraget inom säkerhetsskydd. När det gäller FI:s tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen arbetade vi främst med att ta fram rutiner och processer för de nya arbetsuppgifterna, dialogmöten med branschorganisationer och enskilda företag samt samarbete med andra myndigheter. FI tog också fram föreskrifter (FFFS 2022:17) om säkerhetsskydd som trädde i kraft den 1 december 2022. De ska komplettera Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1).

Därutöver prioriterade FI att fördjupa samarbetet med andra myndigheter, som Riksbanken och Riksgäldskontoret, men även med myndigheter med ett särskilt ansvar för cybersäkerheten i samhället, exempelvis Försvarmakten, Försvarets radioanstalt (FRA), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Säkerhetspolisen. Det gjorde vi bland annat i samband med den ovan nämnda dialogen med företagen under tillsyn. Dialogen var ett mycket effektivt verktyg där vi gemensamt med andra myndigheter och finanssektorn arbetade förebyggande för

att stärka motståndskraften. Vi fortsatte även att vara aktiva i Finansiella stabilitetsrådets arbete med att ta fram en gemensam handlingsplan för cybersäkerhet i den finansiella sektorn. Vidare verkade FI, i samarbete med Nationellt cybersäkerhetscenter, för att pilotverksamheten för privat och offentlig samverkan för ökad cybersäkerhet i finanssektorn snarast ska komma igång.

FI:s tillsyn av samhällsviktiga tjänster

NIS-direktivet⁶ ställer krav på säkerhet i nätverk och informationssystem. Reglerna omfattar leverantörer av samhällsviktiga tjänster och vissa digitala tjänster. Dessa leverantörer kan finnas i både privat och offentlig sektor. FI har liksom föregående år bedömt att kraven i FI:s föreskrifter⁷ väl överensstämmer med MSB:s föreskriftskrav för det systematiska och riskbaserade informationssäkerhetsarbete som leverantörer av samhällsviktiga tjänster ska bedriva. Mot bakgrund av det ser FI för närvarande inget behov av ytterligare föreskrifter på området. FI deltar löpande i de samverkansmöten som MSB håller för NIS-direktivet.

Under året har ytterligare ett företag identifierat att de har uppnått de kriterier som definierar tröskelvärden för att omfattas av lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster. Två aktörer har ändrat sin bedömning och omfattas inte längre av kriterierna. Därmed är det tolv aktörer som omfattas av kriterierna.

Hållbarhetsfrågor

Den finansiella sektorn kan fylla en viktig funktion i omställningen till en hållbar ekonomi. Ett viktigt uppdrag för FI är därför att arbeta för att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.

FI:s hållbarhetsarbete samordnas av en hållbarhetskommitté med uppgift att säkerställa ett helhetsgrepp för vårt arbete inom hållbarhet och som berednings- och förankringsforum för strategiska prioriteringar, analyser samt identifierade risker. För att stärka hållbarhetsarbetet inrättade vi en hållbarhetsavdelning den 1 januari 2022. Avdelningen leds av FI:s hållbarhetschef som också är talesperson i hållbarhetsfrågor och rapporterar till generaldirektören. Hållbarhetsarbetet drivs dock i stor utsträckning som en integrerad del i arbetet på de tre verksamhetsområdena Bank, Försäkring, och Marknader. Tillsynsaktiviteter som FI har genomfört under året mot respektive typ av företag finns därmed beskrivet

⁶ NIS-direktivet, The Directive on security of network and information systems, är ett EU-direktiv. NIS-direktivet trädde i kraft den 1 augusti 2018 i Sverige genom lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster.

⁷ FI:s föreskrifter och allmänna råd om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem (FFFS 2014:5), FI:s föreskrifter och allmänna råd om hantering av operativa risker (FFFS 2014:4) och FI:s föreskrifter och allmänna råd om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (FFFS 2014:1).

ovan i avsnitten Banktillsyn, Försäkringstillsyn och Tillsyn av värdepappersmarknader och fonder.

Under året har vi arbetat med att ta fram en färdplan för en hållbar finansmarknad. Rapporten beskriver våra övergripande mål för arbetet med en hållbar finansmarknad samt våra prioriteringar för att nå dit, fram till år 2025 (FI dnr 22-32466).

Att motverka grönmålning av finansiella produkter är centralt för att upprätthålla förtroendet för hållbara investeringar. I december redovisade FI ett regeringsuppdrag att ta fram en strategi för hur vi ska arbeta för att motverka grönmålning av finansiella produkter (FI dnr 22-32389).

Omställningen till en mindre fossilbaserad ekonomi är förknippad med risker, eftersom förutsättningar för verksamheter förändras på grund av hårdare krav och regler, teknikutveckling och ändrad efterfrågan. Det kan påverka värdet på finansiella tillgångar och kreditvärdigheten negativt hos vissa aktörer. Under året har vi därför följt upp företagens hantering av omställningsrisker. Vi har uppmanat företag att beräkna, hantera och redogöra för sina omställningsrisker, även om det finns brister i data och metoder.

Omfattande nya regleringar inom hållbar finans ställer nya krav på företagen under tillsyn. Vi har därför under året arbetat för att stärka dialogen med finansbranschens aktörer och andra intressenter. FI har även i externa sammanhang varit tydliga med förväntningar på företagen avseende hållbarhetsarbete och implementeringen av hållbarhetsregelverken. Vi har också tagit initiativ till ett närmare samarbete med övriga nordiska tillsynsmyndigheter. Vid ett möte i Stockholm ingicks en överenskommelse om ett stärkt nordiskt samarbete kring frågor som data och AI (Artificiell intelligens) och EU-samarbetet med koppling till hållbarhet.

Klimathotet är globalt och världens kapitalmarknader är integrerade. Det gör att det krävs internationella regler och standarder för att påverka utvecklingen i rätt riktning. FI har under året varit aktiv i det internationella arbetet. Globalt har FI haft en ledande roll i arbetet inom hållbar finans. FI:s generaldirektör var fram till oktober 2022 ordförande för Ioscós arbetsgrupp för hållbar finans. FI har också en plats i styrelsen för det globala gröna nätverket Network for Greening the Financial System (NGFS) och arbetar aktivt både inom Baselkommittén och inom det globala standardiseringsorganet för försäkringssektorn (IAIS).

Ett prioriterat område i det internationella arbetet är en global standard för hållbarhetsredovisning så att de finansiella företagen får tillgång till relevant, tillförlitlig och jämförbar hållbarhetsinformation. Syftet är att göra det möjligt för finanssektorn att styra investeringar från klimatskadliga verksamheter till det som bidrar till klimatomställningen. FI har under flera år uppmanat bolag att följa

rekommendationerna enligt Task Force on Climate-related Financial Disclosure (TCFD). De standarder för hållbarhetsredovisning som nu utvecklas både globalt och i EU bygger på TCFD:s rekommendationer, vilket innebär att företag som ska följa de nya standarderna också måste följa rekommendationerna.

FI:s generaldirektör har under året också deltagit i flera internationella rundabordsamtal på temat effektivare klimatredovisning. Flera har arrangerats av Iosco och dess samarbetspartners.

Arbetet med hållbar finans inom de tre europeiska tillsynsmyndigheterna har under året varit intensivt. Vi har bland annat deltagit i EBA:s arbete med att ta fram tekniska standarder för offentliggörande av ESG-risker. Inom Esma har vi bidragit till att ta fram en vägledning för behöriga myndigheter att använda i tillsyn och tillståndsgivning för att tillämpa regelverken för hållbarhetsrisker och hållbarhetsrelaterade upplysningar. Vi har också deltagit i Eiopas arbete med att ta fram en vägledning om integrering av konsumenters hållbarhetspreferenser i IDD:s lämplighetsbedömning.

Som svensk myndighet ska FI bidra till att uppnå Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Målen täcker in de tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Genom vår verksamhet har vi bidragit till flera av målen under året. Vårt arbete med finansiell folkbildning bidrar till delmål 10.2 – att främja social, ekonomisk och politisk inkludering. Vi driver projekt som omfattar informations- och utbildningsinsatser för varierande målgrupper, i olika åldrar och livssituationer. Vårt arbete, både globalt och på europeisk nivå, för att etablera standarder för hållbarhetsredovisning, har bidragit till att uppfylla delmål 12.6 – att uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning. Genom FI:s arbete med att motverka organiserad brottslighet i form av penningtvätt och finansiering av terrorism bidrar vi också till att genomföra delmål 16.4 – att bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- och vapenflöden. Under året har vi bland annat undersökt hur ett antal svenska och utländska banker och kryptoföretag skyddar sig från att utnyttjas i kriminella syften. Vi har också fortsatt att utveckla vårt samarbete med såväl svenska som utländska myndigheter för att öka vår gemensamma förmåga att minska de olagliga finansiella flödena i samhället. Genom vårt internationella arbete, som beskrivits ovan, har vi stärkt det globala partnerskapet för hållbar utveckling, delmål 17.16.

Systemstabilitet och makrotillsyn

FI:s stabilitetsuppdrag

FI:s uppdrag inom stabilitetsområdet är att arbeta för att det finansiella systemet ska vara stabilt och för att motverka finansiella obalanser på kreditmarknaden.

Finansiell stabilitet innebär att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner både under normala och stressade lägen. Finansiella obalanser på kreditmarknaden avser situationer där hushåll och icke-finansiella företag genom överdrivet stora skulder och annat högt finansiellt risktagande kan förstärka svängningar i samhällsekonomin.

FI:s stabilitetsbedömning

FI analyserar fortlöpande läget i det finansiella systemet. Vi bedömer stabiliteten i det finansiella systemet, de stabilitetsrisker som finns och de åtgärder som har vidtagits och kan komma att vidtas för att minska riskerna. Två gånger per år redogör vi, enligt uppdrag från regeringen, i särskilda stabilitetsrapporter för vår bedömning (FI dnr 22-14407 och FI dnr 22-29349).

Under 2022 präglades stabilitetsanalysen av effekterna av stigande inflation och räntor i kölvattnet av Rysslands invasion av Ukraina och hur detta påverkar den svenska ekonomin och det finansiella systemet. Inflationen i många länder steg snabbt under året och var betydligt högre än centralbankernas inflationsmål. Det har tvingat centralbanker att strama åt penningpolitiken från de expansiva villkor som har gällt under en lång period. Det har lett till snabbt stigande räntor. Hög inflation och stigande räntor tynger den ekonomiska utvecklingen, och de ekonomiska framtidsutsikterna försämrades under året.

Den långa perioden av mycket låga räntor medförde ett högt risktagande, vilket bland annat syntes i snabbt stigande skulder och höga priser på bostäder, kommersiella fastigheter och finansiella tillgångar. När förutsättningarna nu har förändrats hastigt innebär det en snabb omställning för aktörer på de finansiella marknaderna och för låntagare.

I Sverige är företag i den kommersiella fastighetssektorn särskilt utsatt för stigande räntor och svagare konjunktur eftersom många har stora skulder. FI bedömer att de redan höga riskerna i sektorn har ökat ytterligare. De stigande räntorna minskar fastighetsföretagens lönsamhet och kommer sannolikt även innebära att fastighetsvärden sjunker, vilket leder till högre belåningsgrader. I kombination med att investerarnas riskvilja har minskat har många fastighetsföretag fått svårare att refinansiera sina skulder. Flera högt belånade fastighetsföretag strävar nu efter att minska sin skuldsättning. En sådan anpassning är nödvändig, men den sker i ett läge när sektorn redan är pressad.

Även hushållen har stora lån. Stigande räntor i kombination med höga energipriser gör att hushållen behöver lägga en betydligt större del av sin disponibla inkomst på boendekostnader. Andelen hushåll med små ekonomiska marginaler väntas öka. Bankernas kreditförluster på bolån kan komma att öka något från nuvarande mycket låga nivåer. Men framför allt kommer stigande räntekostnader, hög

inflation och höga energipriser medföra att hushållen minskar sin konsumtion. Det bidrar i sin tur negativt till den ekonomiska utvecklingen.

På obligationsmarknaderna är likviditeten fortsatt låg. Det gör marknaderna sårbara för stressade marknadsförhållanden. Det är också oroande att likviditetsriskerna i fonder med inriktning mot företags- och högriskobligationer är lika stora i dag som innan pandemin, enligt den metod för stresstester av fonder som vi publicerade i slutet av året (*FI-analys 37: Stresstester av fonders likviditetsrisker*, FI dnr 22-31013).

Sammantaget bedömer FI att hoten mot den finansiella stabiliteten i närtid har ökat. Om den höga inflationen blir utdragen, så att räntor ligger kvar på högre nivåer under en längre tid, blir det en påtaglig belastning för både hushåll och företag. Ett sådant scenario innebär en ökad risk för att problem uppstår även i den finansiella sektorn. Men om inflationen kan begränsas och ränteläget stabiliseras, kan risktagandet och skulduppbyggnaden bland hushåll, företag och i det finansiella systemet också dämpas. Det kan medföra att sårbarheter i det finansiella systemet minskar jämfört med under den långa perioden med mycket låga räntor. Hur inflation och räntor utvecklas har därmed en stor betydelse för hur stabilitetsriskerna utvecklas.

För att säkerställa bankernas motståndskraft fortsatte FI den gradvisa höjningen av den kontracykliska kapitalbufferten under våren. Bufferten sattes till 2 procent med effekt från juni 2023 vilket enligt FI:s tillämpning motsvarar en normal nivå (FI dnr 22-11683).

Återrapportering av uppdrag om kartläggning av marknadsbaserad finansiering

I regleringsbrevet för 2022 fick FI i uppdrag att kartlägga marknadsbaserad finansiering i Sverige. Kartläggningen skulle inkludera marknadens aktörer och deras verksamhet, samt marknadens storlek och utveckling. Vi skulle även redovisa vilka sårbarheter och risker, inklusive spridningsrisker, som uppstår i den verksamhet som bedrivs. Vi slutredovisade uppdraget i en rapport under hösten (*Kartläggning av marknadsbaserad finansiering i Sverige*, FI dnr 22-28854).

Före finanskrisen 2008 stod banker för den största delen av icke-finansiella företags nyupplåning, såväl i Sverige som i EU-området. Efter 2008 har företagens nyupplåning i större utsträckning skett via kapitalmarknaderna.

Ur ett finansiellt stabilitetsperspektiv kan det finnas fördelar med att företag och hushåll vänder sig utanför banksektorn. Det finns forskning från andra länder som tyder på att kreditutbudet på kapitalmarknaderna kan vara mer stabilt under kriser, jämfört med utbudet från banker.

Men analyser som FI har gjort pekar på att detta inte nödvändigtvis gäller i Sverige. Låg likviditet och transparens på andrahandsmarknaden har sannolikt bidragit till att marknadsfinansiering har fungerat dåligt under perioder av ansträngda marknadsförhållanden.

Utvecklingen ger också upphov till nya källor till systemrisk, knutna till likviditetsomvandling i fonder, sammanlänkning och specifika investeringsaktiviteter (till exempel derivathandel) som omfattas av krav på marginalsäkerheter.

Återrapportering av uppdrag om att utvärdera låntagarbaserade åtgärder

FI fick i början av september i uppdrag av regeringen att utvärdera effekterna av de låntagarbaserade åtgärder som har införts. Uppdraget tydliggör att fokus ska ligga på att utvärdera åtgärdernas konsekvenser i den nuvarande ekonomiska situationen med hög inflation och stigande räntor. Det gäller särskilt konsekvenserna för hushåll med lägre inkomster och små ekonomiska marginaler samt olika gruppers möjligheter till inträde på bostadsmarknaden. I uppdraget ingick det också att analysera hur förändringar i åtgärder över konjunkturcykeln kan bidra till att hantera riskerna för hushåll med stora lån samt upprätthålla en god kreditförsörjning. Vi slutredovisade uppdraget i en rapport den 14 oktober (*Låntagarbaserade åtgärder vid hög inflation och stigande räntor*, FI dnr 22-23763).

FI har, med början 2010, infört bolånetak och två krav på amortering av bolån. Åtgärderna har bidragit till att svenska bolånetagare har lägre lån, både i förhållande till bostadens värde och hushållets inkomster. Våra bolåneåtgärder har införts av förebyggande skäl för att dämpa de strukturella riskerna kopplade till hushållens stora skulder. Dessa risker har byggts upp under en lång period med låga räntor, ett skattesystem som gynnar skulder, samt kraftigt ökade bostadspriser och skulder.

I exceptionella ekonomiska lägen kan det finnas skäl att temporärt ändra strukturella åtgärder. I ljuset av den osäkerhet som pandemin innebar öppnade vi därför för att under en begränsad period ge generella undantag från amorteringskraven. Dagens ekonomiska läge är väsentligt annorlunda än läget våren 2020. De ekonomiska prognoserna är förvisso negativa och utsikterna osäkra, men inte alls i samma grad som i början av pandemin. Vi ser därför inte att ett temporärt generellt undantag från amorteringskraven är en väl avvägd åtgärd i dagens läge. Om den ekonomiska utvecklingen väsentligt försämrats, och syftet med penningpolitiken inte motverkas, skulle FI:s samlade bedömning när det gäller möjligheten att ge tillfälliga generella undantag kunna ändras.

Även om det inte finns skäl för bredare undantagsmöjligheter kommer hushållens kassaflöden att försämrast den närmaste tiden. Men det finns relativt få bolånetagare i de mest utsatta grupperna. Bolånetagare tenderar att ha betydligt högre inkomster än det genomsnittliga hushållet, samtidigt som våra analyser visar att bolånetagare med nya lån generellt sett har betydande ekonomiska marginaler när de tar sina bolån.

De flesta med små marginaler omfattas inte av amorteringskrav i dag. Inte ens om man enbart fokuserar på gruppen bolånetagare skulle åtgärden vara särskilt träffsäker, eftersom det inte är de bolånetagare som får små marginaler som i dag amorterar mest. Samtidigt kommer enskilda bolånetagare att kunna drabbas hårt av den ekonomiska utvecklingen framöver. För de bolånetagare som möter väsentligt förändrade förutsättningar som innebär att de får ekonomiska problem finns det enligt gällande regler möjligheter för banken att medge tillfälliga undantag från amorteringskraven. Det är upp till långivaren att medge sådana undantag utifrån individuella bedömningar. Det innebär att bankerna kan medge undantag när de ändrade förutsättningarna beror på exempelvis höga energikostnader. Sådana enskilda undantag från amorteringskrav kan vara till hjälp för de bolånetagare som får små eller inga marginaler i sin ekonomi.

Rapportering

Nationella föreskrifter och internationella regelverk ställer krav på rapportering av finansiella data till FI. Vi arbetar fortlöpande för att säkerställa att systemen, processerna och organisationen kan hantera den rapportering och efterföljande kvalitetsgranskning, analys och vidare rapportering som följer av befintliga och nya krav. Under året flyttade vi vår insamling av rapporter till vår nya inrapporteringsplattform för att säkra en effektiv hantering av framtida rapporteringskrav, såväl nationella som europeiska. Vi gjorde även utvecklingsinsatser med anledning av att FI på uppdrag av Riksgäldskontoret från 2023 digitalt samlar in uppgifter med anknytning till Riksgäldskontorets uppdrag som insättningsgarantimyndighet respektive resolutionsmyndighet.

Ingripanden

En viktig del av FI:s verksamhet är att identifiera och ingripa mot regelöverträdelser, bland annat genom att besluta om sanktioner. Att ingripa är dock inte ett mål utan ett medel. Målet är att förbättra regel efterlevnaden, som i sin tur bidrar till att förebygga situationer och problem som annars skulle kunna innebära kostnader för samhället eller för enskilda. Antalet beslut om ingripanden varierar mellan åren.

De allra flesta ingripandebeslut avser överträdelser på kapitalmarknaden samt avgifter för sen rapportering. Dessa beslut om ingripanden riktas mot såväl enskilda personer som bolag. FI ska ingripa mot marknadsmissbruk vid

överträdelser av EU:s marknadsmissbruksförordning (Mar). Det gäller bland annat insiderhandel och marknadsmanipulation. Ingripandena sker i form av sanktionsförelägganden. Då tidigare ärendebalanser betats av och andra prioriteringar gjorts i tillsynen har antalet ingripanden varit färre under 2022 än tidigare år.

I ett mindre antal fall är det fråga om beslut om ingripanden mot företag under tillsyn, så kallade sanktionsbeslut. Det gäller främst beslut om återkallelse av verksamhetstillstånd och beslut om varning eller anmärkning, med eller utan straffavgift eller sanktionsavgift. Även beslut om erinran, med eller utan sanktionsavgift, mot ett noterat företag på grund av fel eller brister i företagets redovisning räknas hit. Sanktionsbesluten fattas av FI:s styrelse.

Under 2022 beslutade FI om åtta sanktioner, som vi redogör för nedan.

Betalningsinstitutet Trustly Group AB fick en varning och en sanktionsavgift för överträdelser av penningtvättsregelverket.⁸ Bolaget hade haft brister i sin allmänna riskbedömning, i sin riskklassificering av kunder, i sina rutiner och riktlinjer för kundkännedom, i sina åtgärder för kundkännedom samt i sin övervakning av kunder. Bristerna, som var allvarliga, hade funnits inom bolagets största affärsområde spelbranschen, som är förenad med hög risk för penningtvätt och finansiering av terrorism. Vidare bedömde FI att Trustly inte på ett korrekt sätt hade identifierat vem som var kund till bolaget i penningtvättslagens mening. Det hade lett till att bolaget inte hade inkluderat en stor del av sina kunder i åtgärderna för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. FI förelade därför Trustly att rätta dessa brister.

FI beslutade att ge betalningsinstitutet ClearOn AB en varning och en sanktionsavgift för att inte ha följt penningtvättslagen.⁹ Bolaget hade inte uppmärksammat att det hade haft affärsförbindelser med betydligt fler privatkunder än det hade trott, vilket hade lett till bristande riskklassificering av bolagets kunder och bristande åtgärder för kundkännedom. Undersökningen visade även att ClearOn hade en bristfällig allmän riskbedömning och på vissa områden helt hade saknat rutiner och riktlinjer, eller hade haft bristfälliga sådana dokument.

Nordnet Bank AB fick en anmärkning och en sanktionsavgift.¹⁰ Undersökningen visade att banken, när den tillhandahöll sin intradagsblankningstjänst inte hade uppfyllt kraven i blankningsregelverket på att en tredje part ska kontrollera att aktier för blankning finns tillgängliga (lokaliseringskravet). Undersökningen visade också att banken inte hade uppfyllt de krav som gäller för interna riktlinjer och rutiner samt för riskhantering och riskbedömning. Banken hade också brustit i sin

⁸ 8 kap. 8 och 14 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster.

⁹ 8 kap. 8 och 14 §§ lagen (2010:751) om betaltjänster.

¹⁰ 25 kap. 1 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

omsorgsplikt genom att gentemot kunderna ge sken av att blankning kunde utföras enligt gällande regelverk trots att så inte var fallet.

FI gav Svea Bank AB och Resurs Bank Aktiebolag var sin anmärkning och sanktionsavgift.¹¹ Bankerna hade brustit i sina kreditprövningar enligt konsumentkreditlagen genom att de inte hade grundat kreditprövningarna på tillräckliga uppgifter om konsumenternas ekonomiska förhållanden. De hade därmed inte iakttagit god kreditgivningssed.¹² Bristerna bestod i att bankerna hade använt sig av bristfälliga uppgifter om konsumenternas skuldsituation genom att bland annat helt bortse från eventuella bolån. Dessutom hade de bortsett från vissa centrala utgifter som konsumenterna hade, exempelvis utgifter för barn, boende och krediter. Vidare hade Resurs Bank inte i tillräcklig utsträckning kontrollerat de inkomstuppgifter som konsumenterna hade lämnat.

Fondbolaget Celina Fondförvaltning AB fick en varning och en sanktionsavgift.¹³ FI:s undersökning visade på stora brister i bolagets hantering av intressekonflikter. Bolaget hade inte vidtagit alla rimliga åtgärder för att förhindra att fondandelsägarnas intressen påverkades negativt av intressekonflikterna och hade inte en organisation som minskade risken för intressekonflikter. Bolaget hade inte heller uppfyllt kravet på att i förvaltningen av en värdepappersfond handla uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse. Vidare hade bolaget inte handlat med en sådan hög grad av aktsamhet som krävs vid placering av fondmedel.

FI gav värdepappersbolaget SIP Nordic Fondkommission AB en varning och en sanktionsavgift.¹⁴ Undersökningen visade på allvarliga brister när bolaget, via ett anknutet ombud, hade sålt komplexa och riskfyllda produkter till icke-professionella kunder. Bolaget hade bland annat rekommenderat kunder att investera i en riskfylld företagsobligation trots att den inte var lämplig för dem. Bolaget hade också tagit emot tredjepartsersättningar som inte var förenliga med regelverken samt underlåtit att hantera en intressekonflikt. Vidare hade kunderna inte fått tillräcklig information om de kostnader och avgifter som var förknippade med produkterna.

FI beslutade att ge Länsförsäkringar Bank Aktiebolag en anmärkning och en sanktionsavgift för överträdelser av penningtvättsregelverket.¹⁵ Bristerna bestod i att bankens automatiska transaktionsövervakningssystem inte var tillräckligt väl utformat för att kunna upptäcka avvikelser som kan tyda på att banken utnyttjas för

¹¹ 15 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

¹² Finansinspektionens undersökning gällde Svea Ekonomi AB:s kreditprövningar. Efter att undersökningen hade avslutats fusionerades Svea Ekonomi AB in i Svea Bank AB, som därmed övertog Svea Ekonomi AB:s förpliktelser.

¹³ 12 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:46) om värdepappersfonder.

¹⁴ 25 kap. 1 och 8 §§ lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

¹⁵ 15 kap. 1 och 7 §§ lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.

penningtvätt eller finansiering av terrorism. Därutöver hade banken inte validerat sin modell för automatisk transaktionsövervakning och det fanns även brister i fråga om rutiner och riktlinjer för övervakningen.

Tabell 7. Antal beslutade ingripanden

	2022	2021	2020
Sanktioner beslutade av styrelsen	8	3	7
– varav anmärkning och sanktionsavgift	4	0	3
– varav varning och sanktionsavgift	4	2	2
– varav återkallelse av tillstånd	0	1	1
– varav sanktionsavgift	0	0	0
– varav erinran	0	0	1
Ingreppanden på kapitalmarknaden¹	59	158	245
– varav sanktionsavgifter vid sen eller felaktig insynsrapportering	7	46	120
– varav sanktionsavgift vid överträdelse av flaggningsreglerna enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	7	20	32
– varav sanktionsavgift vid överträdelse av prospektregelverket och regelverket om offentliga uppköpserbudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	0	0	0
– varav särskild avgift för överträdelser av blankningsförfordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 236/2012 om blankning och vissa aspekter av creditswappar)	3	14	60
– varav lagakraftvunna domar och godkända sanktionsförelägganden avseende marknadsmissbruk	35	71	31
– varav avgifter för andra överträdelser av marknadsmissbruksförfordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk) ²	7	7	2
Förseningsavgifter	0	3	0
Förseningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lagen om värdepappersmarknaden, lagen om värdepappersfonder, lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter och lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder			

Källor: Respektive sanktionsbeslut samt FI:s diarium Platina.

¹ Inbegriper även avskrivna ärenden.

² Ärendetypen redovisades inte i årsredovisningen 2020.

Resultatbedömning

FI bedömer att myndigheten har bedrivit effektiv tillsyn i enlighet med instruktion för Finansinspektionen samt Finansinspektionens regleringsbrev. Tillsynen har varit effektiv i den mening att vi, utifrån riskbaserade prioriteringar, har lagt våra resurser där risken för problem är hög och där konsekvenserna kan bli stora, det vill säga där vi bedömer att tillsynen gör mest nytta. I enlighet med FI:s tillsynsstrategi har myndigheten även bedrivit heltäckande tillsynen genom analys av data. FI har under året även hanterat akuta tillsynshändelser, inklusive effekter av det ändrade ekonomiska och geopolitiska läget till följd av kriget i Ukraina.

Regelgivning

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet för 2022 framgår att FI ska redovisa hur arbetet med effektiv **reglering**, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till de uppgifter som framgår av 2 § första stycket förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Verksamhetsöversikt

FI arbetar med regelgivning för att bidra till de mål som regeringen anger i regleringsbrevet. I regelarbetet tar FI fram föreskrifter och allmänna råd. Arbetet motiveras till övervägande del av olika EU-krav. I regelarbetet ingår även internationellt arbete inom de europeiska tillsynsmyndigheterna. I avsnittet nedan redovisar vi arbetet med föreskrifter och allmänna råd.

Antalet arbetade timmar inom regelgivning varierar från år till år, framför allt beroende av mängden regelverk från EU.

Tabell 8. Tid och nettokostnad för regelgivning

Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Regelarbete	42 813	58 553	48 710	66 663	53 427	65 415
Internationellt arbete	22 860	33 091	26 167	36 937	28 639	35 614
Totalt för regelgivning	65 673	91 644	74 877	103 600	82 066	101 029

Källa: Unit 4 ERP.

Föreskrifter och allmänna råd

Syftet med FI:s regelgivning är vanligen att komplettera de regler som fastställs på EU-nivå eller i svensk lag. Det viktigaste resultatmålet bör därmed vara om FI:s kompletteringar bidrar till att uppfylla de mål som har ställts upp för reglerna på EU-nivå respektive lagreglerna. Ett sådant kvalitativt mått är svårt att ta fram, av samma skäl som det är svårt att utvärdera hur ändamålsenliga regler är i stort.

Att bedöma kvantitativa resultat inom regelgivning är också svårt. En viktig produkt är föreskrifter och allmänna råd. Här säger dock antalet mycket lite om arbetsinsatsen och effektiviteten. Arbetet med att ta fram nya föreskrifter är normalt mycket mer tidskrävande än att införa flera följdändringar, men även inom

dess kategorier varierar insatsen, och den potentiella påverkan, mycket. Som mått på resultatet bör därför tabellen nedan tolkas med stor försiktighet.

Tabell 9. Antal föreskrifter och allmänna råd

	2022	2021	2020
Föreskrifter och allmänna råd	27	37	32

Källor: Styrelseprotokoll och FI:s webbplats.

Nedan redovisas de föreskriftsarbeten som avslutades under året.

I januari 2022 beslutade FI om nya föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2022:1) om Pensionsmyndighetens försäkringsverksamhet i premiepensionssystemet. De innehåller bland annat regler om försäkringstekniska avsättningar och de tydliggör också vad som avses med insikt och erfarenhet för de aktuarier som övervakar de försäkringstekniska utredningarna och beräkningarna. Det finns dessutom bestämmelser om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag, placeringsriktlinjer och tillsynsrapportering. De trädde i kraft den 1 mars 2022.

FI beslutade i februari att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:17) om verksamhet på marknadsplatser inte längre ska gälla för företag som tillhandahåller datarapporteringstjänster, eftersom regler om ledningsprövning för dessa företag numera finns i EU:s förordning om marknader för finansiella instrument¹⁶ (Mifir). Vi införde samtidigt nya bestämmelser om investeringsanalys i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse till följd av att nya regler om investeringsanalys hade införts i EU:s direktiv om marknader för finansiella instrument¹⁷ (Mifid 2). Genom ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder gjordes bestämmelserna tillämpliga även på fondbolag och AIF-förvaltare. Ändringarna trädde i kraft den 8 mars 2022.

I mars gjorde FI ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:4) om verksamhet för betaltjänstleverantörer. Ändringarna innebär bland annat att betaltjänstleverantörer endast ska rapportera incidenter som har klassificerats som allvarliga till FI. De gjordes med anledning av att Europeiska bankmyndigheten (EBA) har uppdaterat sin riktlinje för rapportering av allvarliga

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 600/2014 av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

incidenter enligt det andra betaltjänstdirektivet¹⁸. Ändringarna trädde i kraft den 1 april 2022.

I mars gjorde FI också ändringar i tre årsredovisningsföreskrifter som gäller för bland annat försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag, kreditinstitut och värdepappersbolag. Ändringarna gjordes för att anpassa föreskrifterna till en ny internationell redovisningsstandard för försäkringsavtal, IFRS 17, som ersätter den tidigare standarden IFRS 4. Ändringarna gjordes i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2011:27) om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har undantag. De trädde i kraft den 1 januari 2023.

FI beslutade i maj om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder och Finansinspektionens föreskrifter om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Bakgrunden till ändringarna är att det har gjorts ändringar i de EU-direktiv som reglerar fondbolag och AIF-förvaltares gränsöverskridande distribution av fonder. Ändringarna innebär bland annat att fondföretag, förvaltningsbolag och utländska AIF-förvaltare ska tillhandahålla information om sina funktioner i Sverige på ett varaktigt medium samt att fondföretag och utländska EES-baserade AIF-förvaltare ska offentliggöra avsikten att upphöra med marknadsföring i Sverige genom att informera på sina webbplatser. Ändringarna trädde i kraft den 7 juni 2022.

FI beslutade i juni om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:1) om säkerställda obligationer och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Flera av ändringarna gjordes med anledning av ett nytt EU-regelverk för säkerställda obligationer. De trädde i kraft den 8 juli 2022.

I juni beslutade FI också om ytterligare ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder och Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersrörelse. Ändringarna i föreskrifterna om värdepappersfonder innebär att bolagen ska integrera och beakta hållbarhetsrisker samt beakta de huvudsakliga negativa konsekvenser som investeringsbeslut kan få för hållbarhetsfaktorer. Dessa föreskriftsändringarna genomför ändringar som har gjorts i kommissionens direktiv

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

2010/43/EU¹⁹. Ändringarna i föreskrifterna om värdepappersrörelse gäller för värdepappersinstitut och omfattar hållbarhetsfaktorer och hållbarhetsrelaterade mål inom produktstyrningskrav. De gäller även för viss verksamhet som fondbolag och AIF-förvaltare driver. Dessa föreskriftsändringar genomför ändringar som har gjorts i kommissionens delegerade direktiv (EU) 2017/593²⁰. Föreskriftsändringarna trädde i kraft den 1 augusti respektive den 22 november 2022.

FI beslutade i oktober om nya föreskrifter (FFFS 2022:17) om säkerhetsskydd. De kompletterar Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd. Sedan den 1 december 2021 är Finansinspektionen tillsynsmyndighet för enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag. Enligt de nya föreskrifterna ska en verksamhetsutövare använda de blanketter som FI anvisar på sin webbplats för att bland annat anmäla säkerhetskänslig verksamhet samt påkalla samråd med myndigheten inför att verksamhetsutövaren ska ingå säkerhetsskyddsavtal och överlåta säkerhetskänslig verksamhet. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 december 2022.

I december beslutade FI på nytt om ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om värdepappersfonder och Finansinspektionens föreskrifter om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Enligt ändringarna ska bestämmelserna i föreskrifterna om tillhandahållande av och språk i faktablad inte gälla sådana faktablad som upprättas, tillhandahålls, ändras och översätts enligt kraven i Priip-förordningen²¹. I föreskrifterna om alternativa investeringsfonder gjordes även andra ändringar, bland annat en justering när det gäller faktablad som ska lämnas in när en utländsk AIF-förvaltare ansöker om tillstånd att förvalta en specialfond. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2023.

I december beslutade FI också om nya föreskrifter (FFFS 2022:20) om en paneuropeisk privat pensionsprodukt. Samtidigt införde vi upplysningsbestämmelser med en hänvisning till de nya föreskrifterna i flera av våra befintliga föreskrifter. De nya föreskrifterna togs fram med anledning av den nya lagen (2022:1746) med kompletterade bestämmelser till EU:s förordning om en pan-europeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) och gäller för företag som blir PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer. Föreskrifterna innehåller bestämmelser

¹⁹ Kommissionens direktiv 2010/43/EU av den 1 juli 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG när det gäller organisatoriska krav, intressekonflikter, uppföranderegler, riskhantering och innehåll i avtalet mellan ett förvaringsinstitut och ett förvaltningsbolag.

²⁰ Kommissionens delegerade direktiv (EU) 2017/593 av den 7 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU i fråga om skydd av finansiella instrument och medel som tillhör kunder, produktstyrningskrav och regler för tillhandahållande eller mottagande av avgifter, provisioner eller andra monetära eller icke-monetära förmåner.

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1286/2014 av den 26 november 2014 om faktablad för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter).

om kunskap och kompetens hos rådgivare och om tillsynsrapportering. De trädde i kraft den 1 januari 2023.

Resultatbedömning

FI bedömer att myndigheten har tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd av god kvalitet, och enligt de krav som ställs i europeiska regelverk. Det omfattande regelarbetet på FI speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer togs under året fram på alla FI:s tillsynsområden.

Internationell reglering och tillsyn

Verksamhetsöversikt

En stor del av regleringen på finansmarknaden har sin grund i bestämmelser som tagits fram på internationell nivå. Flera av de internationella organisationerna arbetar även för att tillsynsarbetet ska bli mer enhetligt. Att delta i det internationella samarbetet är därför av central betydelse för att FI ska kunna påverka den internationella regelutvecklingen så att den främjar vårt uppdrag. I dag deltar FI i omkring 150 olika styrelser, kommittéer, arbetsgrupper och tillsynskollegier på regional, europeisk och global nivå.

De omfattande internationella insatserna beror delvis på att den svenska finansiella sektorn är större i förhållande till ekonomin i övrigt än vad den är i de flesta andra länder. Det innebär dels att den internationella finansiella regleringen och tillsynen är mycket viktig för den svenska ekonomin, dels att Sverige därmed har en konkret bas för att kunna göra skillnad i det internationella arbetet med att ta fram regler. I arbetet prioriterar FI frågor som kan få en stor betydelse för FI:s verksamhet eller för den svenska finansmarknaden, liksom frågor där vi har en särskild kompetens. Exempel på områden som FI prioriterade i det internationella arbetet under 2022 är hållbarhet på finansmarknaden (sustainable finance), arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt cyberrisker i finansiella företag. Ett viktigt stöd i FI:s internationella arbete är ett strategidokument för det internationella arbetet, som regelbundet ses över (*Internationell strategi för Finansinspektionen*, FI dnr 21-30597, gällde under 2022).

Även inom tillsynsarbetet förekommer alltmer internationell samordning och samverkan, framför allt inom EU. FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheterna i de länder där företaget har den mest betydande verksamheten, med hemlandsmyndigheten som ordförande. FI leder ett flertal tillsynskollegier och deltar i ytterligare ett antal sådana.

FI är en del av det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS) inom EU. Det innebär att FI är medlem i Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och de tre europeiska tillsynsmyndigheterna: Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Dessutom är FI aktivt i flera organisationer på global och regional nivå.

Europeiskt samarbete

Europeiska systemrisknämnden

Europeiska systemrisknämnden (ESRB) ansvarar för makrotillsynen av det finansiella systemet i EU och bidrar därmed till att förebygga och dämpa systemrisker. ESRB uppfyller sitt mandat inom makrotillsyn genom att övervaka och bedöma systemrisker samt, om det behövs, genom att utfärda varningar och rekommendationer. Medlemmar i systemrisknämnden är bland andra Europeiska centralbanken (ECB), de nationella centralbankerna, de europeiska tillsynsmyndigheterna (Esma, EBA och Eiopa) och de behöriga nationella tillsynsmyndigheterna. FI är, tillsammans med Riksbanken, representerade i ESRB:s styrelse (General Board), den rådgivande tekniska kommittén (ATC) och två permanenta arbetsgrupper (IWG och AWG). FI deltar också i ett antal tillfälliga arbetsgrupper inom ramen för ESRB. FI:s generaldirektör har Sveriges rösträtt i organisationens styrelse.

Under 2022 har ESRB bland annat utfärdat en varning för sårbarheter inom EU:s finansiella system, eftersom styrelsen konstaterade att riskerna för den finansiella stabiliteten inom EU har ökat. Vidare har fokus under året bland annat legat på översynen av makrotillsynsramverket, kryptotillgångar, cyberrisker och den kommersiella fastighetssektorn. FI har särskilt bidragit till ESRB:s arbete kopplat till översynen av makrotillsynsramverket och till den kommersiella fastighetssektorn.

Europeiska bankmyndigheten

Europeiska bankmyndigheten (EBA) koordinerar tillsynen och regelarbetet på bankområdet inom EU genom de nationella tillsynsmyndigheterna i respektive medlemsstat. Syftet är att främja konsumentskydd, finansiell stabilitet och en effektiv tillsyn samt att upprätthålla förtroendet för det finansiella systemet. FI medverkar i drygt 40 grupper inom EBA – tillsynsstyrelsen, förvaltningsstyrelsen, stående kommittéer och arbetsgrupper – som bland annat tar fram gemensamma riktlinjer och tekniska standarder. Under året deltog FI bland annat i EBA:s arbete med att utveckla och förbereda det stresstest som ska genomföras under 2023 och kommer omfatta de största svenska bankerna. Därutöver deltog FI i arbetet med att hantera effekterna av den ryska invasionen av Ukraina, bland annat i frågor kopplade till utvecklingen på den svenska och europeiska elderivatmarknaden. Andra viktiga frågor som FI aktivt bidragit till är tillsyn och reglering av ESG-risker, digitalisering av finanssektorn samt informations- och kommunikationsteknikrisker (IKT).

EBA ska också leda, koordinera och övervaka åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism inom EU. Arbetet sker i nära samarbete med behöriga myndigheter i EU, däribland FI. Under året tog EBA bland annat fram

gemensamma riktlinjer om företagens ansvar för regelefterlevnad på penningtvättsområdet och om användandet av lösningar för att identifiera kunder på distans. Under samma period har EBA även lanserat en central databas som syftar till att förbättra förutsättningarna för behöriga myndigheter att kunna identifiera och motverka risker för penningtvätt och finansiering av terrorism redan på ett tidigt stadium.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) fokuserar på konsumentfrågor, tillsynsfrågor och stabilitetsfrågor inom försäkrings- och tjänstepensionssektorn. En stor del av arbetet går ut på att skapa större enhetlighet när det gäller att tillämpa regler och tillsynsmetoder i medlemsstaterna. FI är representerat både i Eiopas tillsynsstyrelse och i dess förvaltningsstyrelse. Under året deltog FI i drygt 30 arbetsgrupper och kommittéer inom Eiopa.

FI medverkade bland annat i Eiopas stresstest 2022 för tjänstepensionen. Därutöver bidrog FI också till att utforma svaret på en begäran om råd för värdepapperisering som var adresserad till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna. Syftet var att utvärdera om kapitalkravsreglerna ansågs drivande för utvecklingen av marknaden för värdepapperisering eller om andra stora regelverksrelaterade faktorer påverkade marknaden.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) samordnar EU:s arbete med tillsyn och regler inom värdepappersområdet. Esma har även direkttillsyn över vissa företag, exempelvis transaktionsregister och kreditvärderingsinstitut.

FI är representerad i Esmas tillsynsstyrelse och FI:s tidigare generaldirektör Erik Thedéen har också varit vice ordförande i Esma fram till november 2022. FI deltar i ett flertal permanenta kommittéer samt ett antal tillfälliga arbetsgrupper och nätverk. Totalt medverkar FI i ungefär 30 arbetsgrupper inom Esma. Under året har Esma ägnat mycket tid åt att hantera och diskutera utvecklingen på de finansiella marknaderna med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Det har exempelvis handlat om att hantera de likviditetsproblem som har funnits på marknaden för elderivat. FI har deltagit i arbetet med dessa frågor. Vidare har Esma under året ägnat mycket tid åt att fastställa myndighetens strategi för de kommande fem åren.

Europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommitté

De europeiska tillsynsmyndigheternas gemensamma kommittés (Joint Committee of the European Supervisory Authorities) uppgift är att säkerställa att den gemensamma regelboken utarbetas och tillämpas enhetligt över sektorsgränserna.

FI deltog under året i kommittén för frågor om konsumentskydd och finansiell innovation. Kommittén fokuserade på frågor kopplade till förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR), förordningen om faktablad för paketerade investeringsprodukter (Priips) samt finansiell folkbildning. Kommitteen tog bland annat fram olika tekniska standarder under SFDR samt arbetat med vägledning genom frågor och svar. Arbetet fortsatte med de tekniska råd som tagits fram om Priips faktabladen, främst genom att ett antal dokument med vanliga frågor och svar togs fram. När det gäller finansiell folkbildning arbetade gruppen med att ta fram en tematisk rapport med fokus på digitala utbildningsmöjligheter.

Regionalt samarbete

Nordiskt-baltiskt makrotillsynsforum

FI är ordförande för och deltar aktivt i det nordisk-baltiska makrotillsynsforumet (NBMF). Det är ett diskussionsforum med representanter från centralbanker och tillsynsmyndigheter från hela regionen, och dess medlemmar träffas normalt två gånger per år. NBMF diskuterar frågor kring riskerna för finansiell stabilitet i både de enskilda länderna och övergripande i hela regionen, samt genomförande av makrotillsynsåtgärder för att förebygga dessa risker och öka motståndskraften i det finansiella systemet. Under 2022 sammanträdde forumet vid två tillfällen.

Nordisk-baltisk arbetsgrupp om penningtvätt och terrorismfinansiering

På initiativ av FI och danska Finanstilsynet bedrivs samarbete om frågor som gäller penningtvätt och terrorismfinansiering i en permanent nordisk-baltisk arbetsgrupp (Nordic-Baltic AML/CFT Working Group). Syftet är att stärka det gränsöverskridande tillsynssamarbetet på området och att utbyta erfarenheter och information för att bli effektivare i arbetet mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Arbetsgruppen ska verka som ett komplement till det arbete som utförs i andra forum, till exempel FATF (se nedan) och EBA.

Globalt samarbete

Baselkommittén för banktillsyn

Sverige är medlem i Baselkommittén för banktillsyn (BCBS) som ansvarar för att ta fram globala standarder och regler för internationellt verksamma banker. FI och Riksbanken representerar tillsammans Sverige. FI var under året aktiv i närmare 20 arbetsgrupper, bland annat i arbetet med att hantera klimatrelaterade finansiella risker, frågor om finansiell teknologi och kryptovalutor samt införandet av Basel 3-standarderna.

Financial Action Task Force

FI deltar i Sveriges delegation i Financial Action Task Force (FATF), som är en mellanstatlig organisation med uppdrag att motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och finansiering av spridning av massförstörelsevapen. Organisationen utfärdar rekommendationer om vad ett land ska göra för att bekämpa dessa fenomen och utvärderar hur olika länder följer rekommendationerna. FI har under året deltagit i den svenska delegationens löpande arbete inom organisationen.

Rådet för finansiell stabilitet

FI är medlem i Rådet för finansiell stabilitet (Financial Stability Board, FSB) kommitté för tillsyns- och regleringssamarbete (SRC). Kommitténs uppgift är att driva och följa upp de regleringsinitiativ som har beslutats efter finanskrisen. SRC har under året bland annat arbetat med policyförslag om kryptotillgångar. Kommittén har även diskuterat frågor om klimatrelaterade risker samt bevakat utvecklingen av en global standard inom hållbarhetsredovisning. SRC har även fortsatt att bevaka pandemins effekter på den finansiella sektorn och att utvärdera de policyåtgärder som har vidtagits.

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter

FI är medlem i Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS) och är representerad i policyutvecklingskommittén (PDC) som rapporterar direkt till den exekutiva kommittén. Kommittén ansvarar för standarder och övervakar tillsynsmaterial från IAIS. PDC har även ett delansvar tillsammans med makrotillsyns-kommittén för att arbeta med systemrisker. Här ingår det bland annat att se över av principer och ramregelverk för internationellt aktiva försäkringsgrupper och global kapitalkravsstandard.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn

FI är också medlem i Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco). Den globala organisationen samlar tillsynsmyndigheter på värdepappersmarknadsområdet från omkring 115 olika jurisdiktioner. FI deltar i organisationens styrelse, i två policykommittéer, i en arbetsgrupp för frågor inom fintech, och i CPMI-Iosco, ett organ som arbetar med frågor om den finansiella infrastrukturen. FI deltog också under året i en arbetsgrupp som diskuterar värdepappersrelaterade frågor ur ett stabilitetssperspektiv. Arbetsgruppen samarbetar även nära med FSB. FI:s engagemang är ett uttryck för den betydelse som organisationen har genom sin roll att sätta standarder som i nästa led påverkar regelarbetet inom EU.

Under 2022 fortsatte FI att ha en ledande roll i det globala arbetet inom hållbar finans. FI:s generaldirektör var fram till oktober 2022 ordförande för Ioscos arbetsgrupp för hållbar finans. Under året granskade arbetsgruppen de förslag till

standarder för klimatrapportering och för generella redovisningskriterier som International Sustainability Standards Board (ISSB) publicerade. Standarderna handlar dels om att säkerställa att investerare får den information som de behöver och samtidigt uppfylla krav på tillförlitlighet och jämförbarhet. Dels handlar det om att bedöma om standarderna kan ligga till grund för att utveckla ett stabilt ramverk för revision och försäkran (assurance). FI var delaktig och drivande i detta arbete.

Iosco publicerade rapporter och rekommendationer under 2022. Vid FN:s klimattoppmöte i november publicerades två rapporter om globala koldioxidmarknader. De handlar dels om reglerade koldioxidmarknader, så kallade system för handel med utsläppsätter, dels om frivilliga marknader för koldioxidhandel, det vill säga marknader där krediter köps för att kompensera för koldioxidutsläpp (carbon credits). Rapporterna kartlägger dessa marknader och pekar på vad regeringar och ansvariga myndigheter kan göra för att marknaderna ska kunna utvecklas effektivt. Vid samma tillfälle publicerade Iosco också en uppmaning (Call for Action) till frivilliga standardsättare och branschorganisationer som verkar på finansmarknaden, om att främja god praxis för att motverka grönvåld. Uppmaningen relaterar till tidigare kommunicerade rekommendationer från Iosco om investerarskyddsfrågor, med ett antal rekommendationer för tillsynsmyndigheter när det gäller kapitalförvaltning och hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter. De relaterar också till ett identifierat behov av öppenhet från ESG-dataleverantörer, det vill säga företag som erbjuder hållbarhetsbetyg och hållbarhetsdata. FI har varit delaktig och drivande även i detta arbete.

FI:s generaldirektör har under året också deltagit i olika rundabordssamtal på temat effektivare klimatredovisning. Bland annat två möten där amerikanska finansdepartementet har stått som värd, och ett arrangerat av organisationen A4S Roundtable.

Resultatbedömning

FI har under året arbetat aktivt internationellt och bidragit inom flera olika områden som är viktiga för vår verksamhet och för den svenska finansmarknaden.

FI har särskilt tagit en ledande roll när det gäller hållbarhetsfrågor inom Iosco eftersom FI:s generaldirektör ledde organisationens arbetsgrupp för hållbarhetsfrågor fram till oktober, samt att dessa frågor är mycket uppmärksammade inom flera internationella organ. Utöver detta har FI prioriterat frågor om cyberrisker och penningtvättstillsynen på europeisk nivå.

Tillståndsprövning

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet för 2022 framgår att FI ska redovisa hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och **tillståndsprövning** har bedrivits, kopplat till de uppgifter som framgår av 2 § första stycket förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Av regleringsbrevet framgår vidare att återrapportering ska göras av genomsnittliga handläggningstider för olika tillståndsärenden och anmälningsärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

Verksamhetsöversikt

Företag som vill bedriva finansiell verksamhet i Sverige måste söka tillstånd hos FI. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att företagen lever upp till de krav som ställs i regelverket för att få driva en viss verksamhet.

FI:s mål är att handlägga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. För att nå målet har vi en övergripande gemensam process för tillståndsärenden, samt ett antal ärendespecifika processer och rutiner för att möta de särskilda krav som gäller för vissa tillståndstyper.

Kraven för att få tillstånd skiljer sig åt beroende på vilken verksamhet ett företag vill bedriva. Det ställs dock likartade krav på företagets ägare, ledning samt deras interna styrning och kontroll.

Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter provar vi fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar, exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad, vilket innebär att FI tar ut avgifter för ansökningar om tillstånd och inlämnade anmälningar. Nivån på avgifterna bygger på principen om att vi ska uppnå full kostnadstäckning på några års sikt. För vidare information se texten om Avgiftsredovisning i avsnittet Övrig återrapportering.

Tabellen nedan visar utvecklingen av arbetstid och kostnad de senaste tre åren. Kostnaden för tillståndsprövning har ökat med 21 miljoner kronor jämfört med 2021. Även mängden arbetade timmar har ökat.

Tabell 10. Tid och nettokostnad för tillståndsprövning

Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad
Tillståndsprövning	103 218	127 687	84 976	104 378	98 850	106 918
Metodutveckling tillstånd	6 351	8 758	7 591	11 152	7 502	9 180
Totalt för till- ståndsprövning	109 569	136 445	92 567	115 530	106 352	116 098

Källa: Unit 4 ERP.

Effektivisering av tillståndsprövningen

Arbetet med att effektivisera tillståndsverksamheten fortsatte under 2022. Vi fokuserade primärt på att slutföra arbetet med en digital hantering av tillståndsansökningar. Under 2022 pågick testning av ett nytt system. Produktionssättningen har skjutits fram till våren 2023, bland annat i avvaktan på en uppgradering av den tekniska plattform som utgör grunden för det nya tillståndshanteringssystemet.

Systemet ska göra det möjligt för företagen att söka tillstånd via en portal. Syftet med det nya systemet är också att flera av de administrativa moment som i dag utförs manuellt i stället ska ske per automatik och att handläggarna på FI ska få en mer lättillgänglig bild över var i tillståndsprocessen som respektive ärende befinner sig. Dessa funktioner innebär att den administrativa hanteringstiden kortas och att handläggarna får ökade förutsättningar att strukturera och planera sitt arbete på ett effektivt sätt.

Resultat

Tabellerna 11–13 redovisar samtliga avgiftsbelagda tillståndsärenden och anmälningsärenden. FI hanterar därutöver en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon prövning av FI. Som framgår av tabellen nedan minskade antalet tillståndsbeslut något, från 6 423 år 2021 till 6 211 år 2022.

Tabell 11. Resultat av tillståndsprövning – antal beslut

Antal beslut

Ärendetyp	2022	2021	2020
Auktorisationer	236	262	423
Nya fonder	124	89	91
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	216	264	170
Ägarprövningar	403	481	431
Ägarledningsprövningar	492	434	317
Ledningsprövningar	808	763	746
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	142	130	151
Utvidgad verksamhet eller sidoverksamhet	76	69	74
Beståndsoverlåtelser, förvärv, fusioner och delningar	75	70	110
Ändringar av fondbestämmelser	308	374	255
Uppdragsavtal	682	663	480
Svenska företags verksamhet utomlands	424	470	412
Krishantering	6	15	19
Pröva tillstånd för undantag	184	156	206
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	151	184	175
Interna modeller	52	21	19
Pröva tillstånd för prospekt	588	650	519
Avsluta finansiell verksamhet	1 143	1 168	1 194
Övriga tillstånd eller beslut	101	160	68
Totalt	6 211	6 423	5 860

Källa: Platina.

Auktorisationer

Den 10 november 2021 trädde Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 i kraft. Förordningen reglerar leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster. FI har ännu inte meddelat något tillstånd med stöd av förordningen men under 2022 kom det in fem ansökningar. Även för andra tillsynsmyndigheter inom EU är området nytt. Den första auktorisationen beviljades i Spanien i april 2022.

Under året var det ett högt inflöde av ansökningar om tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt 2 kap. 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden. FI fick under året in tolv sådana ansökningar. Vidare handlade vi tre ansökningar om att förvalta alternativa investeringsfonder och en ansökan om att starta och driva värdepappersfonder.

Under året fick FI in en ansökan om tillstånd att driva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043) och en ansökan om tillstånd att driva tjänstepensionsverksamhet enligt lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag.

Interna modeller

FI:s arbete med att granska de svenska bankernas anpassningar av sina riskklassificeringssystem för interna modeller fortsatte under 2022. Bankerna använder dessa modeller som en del i mätningen av kreditrisker och de är en del i bedömningen av kapitalbehovet för att hantera dessa risker. FI:s granskning gjordes mot bakgrund av nya förtydligade krav i regelverken. Det övergripande målet med de kraven är att göra bankernas kapitalkrav mer robusta och jämförbara. Under året var vår granskning särskilt fokuserad på bankernas modeller för att uppskatta sannolikheten för fallissemang.

Prospekt

Under 2022 var antalet beslutade ärenden om prospekt och erbjudandehandlingar (inklusive tillägg) cirka 10 procent färre än under det intensiva året 2021, och 13 procent fler än under 2020. Anledningarna till att antalet beslutade prospektärenden minskade jämfört med 2021 är flera, bland annat har aktiemarknaden präglats av osäkerhet och minskad riskaptit. Detta har bidragit till att relativt få noteringar har genomförts. Många företag har dock fortsatt att söka finansiering på aktiemarknaden.

Handläggningstider

För att tydliggöra för den som söker tillstånd hur lång tid ett ärende förväntas ta finns fastställda handläggningstider, så kallade riktider, för vissa tillståndsärenden. En del av dessa riktider är fastställda i lagar eller förordningar, och en del fastställer FI.

Vissa lagstadgade riktider är av stupstockskaraktär, vilket innebär att om FI inte fattar beslut inom en angiven tid får den sökanden sitt tillstånd per automatik. Dessa ärenden är alltid högst prioriterade och ska hanteras inom gällande riktid. Andelen ärenden som i övrigt hanteras inom de angivna riktiderna varierar mellan åren. Det finns flera skäl till att FI inte kan hålla riktiderna. Vissa ärenden är mycket omfattande och komplexa. I samband med att nya regelverk införs kan det komma ett stort antal ärenden vid samma tidpunkt. Det är utmanande att ha rätt antal resurser för att hantera den tillfälliga ökningen och det är tidskrävande att etablera praxis och parallellt hantera ett stort antal ärenden med samma riktid. Ett annat ytterligare skäl till att ett ärende försenas är att företag lämnar in bristfälliga ansökningar och är sena med att komplettera dem.

Andelen ärenden som hanterades inom riktiden var något lägre 2022 jämfört med 2021 för ärenden med lagstadgade riktider, men ökade för ärenden med riktider som FI har bestämt.

Tabell 12. Tillståndsärenden inom riktiden

Antal och andel

	Antal			Andel %		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Handlagda tillstånds- ärenden inom riktiden	5 397	5 404	4 874	89	86	85
– varav tillståndsärenden med lagstadgade riktider	1 735	2 056	1 796	91	93	93
– varav tillståndsärenden utan lagstadgade riktider	3 662	3 348	3 078	87	83	81

Källa: Platina.

Tabell 13 visar den genomsnittliga handläggningstiden och antalet inkomna tillståndsärenden. Statistiken om handläggningstider ska tolkas med försiktighet då det inom varje ärendekategori ingår flera typer av ärenden. Till exempel är auktorisationer av försäkringsförmedlare mindre komplicerade (och fler) än auktorisationer av banker. Den genomsnittliga handläggningstiden, totalt sett, har varierat något mellan åren. Handläggningstiden var i genomsnitt 54 dagar 2020, 45 dagar 2021 och 46 dagar 2022.

Den längre handläggningstiden för interna modeller under 2022 är en konsekvens av ansökningar som hade kommit in under tidigare år och där handläggningen slutfördes under 2022. För interna modeller har internationella regelverksförändringar medfört en ovanligt stor mängd nya ärenden, framför allt modellansökningar som ofta avser stora och komplexa ärenden med generellt lång handläggningstid. Förändringarna har också lett till ett generellt ökat kompetensbehov i branschen. FI hade under 2021 hög personalomsättning bland modellexperterna, vilket i kombination med en stor mängd ansökningar har bidragit till långa handläggningstider. Under 2022 fokuserade FI på att introducera nya modellexperter och effektivisera granskningsmetoderna för att korta handläggningstiderna och slutföra handläggningen av inkomna ärenden.

Tabell 13. Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper i dagar och antal nya ärenden

Antal dagar, antal nya ärenden

Ärendetyp	Genomsnittlig handläggningstid			Antal nya ärenden		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Auktorisationer	119	107	134	205	264	280
Nya fonder	62	58	47	114	112	75
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	50	49	51	204	243	172
Ägarprövningar	64	72	87	378	458	429
Ägarledningsprövningar	30	28	35	482	408	331
Ledningsprövningar	38	58	60	777	753	732
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	36	27	32	135	136	148
Utvidgad verksamhet eller sidoverksamhet	136	105	99	54	88	71
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	45	42	63	71	64	82
Ändringar av fondbestämmelser	55	55	46	217	373	287
Uppdragsavtal	25	30	31	612	703	477
Svenska företags verksamhet utomlands	19	23	32	451	462	417
Krishantering	168	92	113	5	13	17
Pröva tillstånd för undantag	156	97	156	111	215	144
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	40	52	38	155	203	178
Interna modeller	426	243	136	8	119	46
Pröva tillstånd för prospekt	32	28	24	554	689	523
Avsluta finansiell verksamhet	21	27	31	1 132	1 129	1 178
Övriga tillstånd eller beslut	41	51	50	96	113	118
Totalt	46	45	54	5 761	6 545	5 705

Källa: Platina.

Resultatbedömning

FI bedömer att myndighetens tillståndsprövning håller en god kvalitet även i komplicerade ärenden och när praxis saknas. Den marginella ökningen av den totala genomsnittliga handläggningstiden är primärt kopplad till vissa mer komplexa ärendeslag (exempelvis interna modeller). Övriga ärenden, där handläggningstiden ökade, har påverkats av en relativt hög personalomsättning. Trots de utmaningar som FI har haft, har ökat fokus på tillstånd, effektiviseringsarbete och metodutveckling gett resultat.

Finansiell folkbildning

Mål och återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet

Av regleringsbrevet framgår att målet är att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning. Vidare framgår att FI ska redovisa hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts, inklusive insatser för att främja ett mer jämställt sparande, exempelvis genom att stärka kvinnors finansiella kunskap. Deltagandet i utbildningsinsatserna inom finansiell folkbildning ska redovisas uppdelat på kön. Redogörelse ska även lämnas för de modeller som används för utvärdering av de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Verksamhetsöversikt

Som en del i det konsumentskyddande arbetet stärker FI konsumenternas ställning genom att erbjuda privatekonomisk utbildning via utbildningsprojekt som specialanpassats utifrån olika målgruppers behov. Syftet är att ge möjlighet till ökade kunskaper genom livet för att konsumenterna ska ha möjlighet att göra medvetna val utifrån livssituation. Den grundläggande kunskapen, så kallad finansiell förmåga, behöver alla konsumenter för att förstå finansiell information och den behöver byggas på med kompletterande kunskaper när livssituationen förändras. I samarbete med andra myndigheter, organisationer och privata företag utvecklar FI målgruppsinriktade utbildningsprojekt för konsumenter inom det nationella nätverk som vi driver. Nationella nätverket för finansiell folkbildning har 96 medlemmar. Under året har ett ökat fokus legat på att marknadsföra det material som finns tillgängligt för allmänheten och för lärare. Ett jämställt sparande finns med i de befintliga projekten. Under året skrev FI en regeringsrapport om vad som mer kan göras på området (*Mer jämställt sparande*, FI dnr 22-2252).

Resultat

Av regleringsbrevet framgår att FI förväntas avsätta 7 miljoner kronor för att genomföra finansiell folkbildning på konsumentområdet.

Tabell 14. Tid och nettokostnad för finansiell folkbildning

Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Finansiell folkbildning	4 128	7 507	4 043	6 987	4 208	7 078

Källa: Unit 4 ERP.

Gilla Din Ekonomi – utbildningsinsatserna

FI leder, och deltar i, ett antal projekt inom Nationella nätverket för finansiell folkbildning. Tre projekt genomförs under samlingsnamnet Gilla din ekonomi. Majoriteten av utbildningstillfällena har genomförts digitalt. Digitala utbildningar har fortsatt varit efterfrågat från samarbetsorganisationer då det inneburit att fler deltagare kunnat närvara runt om i landet, vilket ökat tillgängligheten till utbildningarna.

Utbildningen *Trygga din ekonomiska framtid* är en bred utbildning som passar personer som i sitt dagliga arbete möter människor som de kan sprida kunskaperna vidare till. Under året utbildades diakoner samt blivande diakoner i ett samarbete med Svenska kyrkan och andra yrkesgrupper som möter ekonomiskt utsatta. Även utbildare vid Folkuniversitetet utbildades under året inom ramen för denna utbildning.

Utbildningen *Tryggare ekonomi på äldre dar* är en utbildning som riktar sig till seniorer som i sin tur sprider kunskaperna vidare till andra via sitt seniorförbund Pensionärernas riksorganisation (PRO), Riksförbundet pensionärsgemenskap (RPG), Svenska kommunal Pensionärernas Förbund (SKPF Pensionärerna) och Sveriges Pensionärsförbund Seniorerna (SPF Seniorerna). En del av utbildningen innehåller information om digitalisering och investeringsbedrägerier.

FI deltog under året i projektet *Pensionskunskap* – ett utbildningsprojekt för blivande personalvetare och ekonomer på flera högskolor och universitet – som syftar till att öka kunskaperna om det svenska pensionssystemet.

Skolprojekt

Projektet *Koll på cashen* är i en förvaltningsfas och under året arbetade FI med spridning av materialet. I projektet samarbetade FI med Konsumentverket och Kronofogden. Projektet är ett utbildningsmaterial för undervisningen på gymnasiet.

Pengalabbet är ett samarbete med Ekonomiska museet och används i skolan på mellan- och högstadiet. Hösten 2022 gäller ny läroplan för grundskoleämnet Hem- och konsumentkunskap.

Ny i Sverige

FI har tagit fram ett utbildningsmaterial för svenska för invandrare (SFI). Boken beställdes i 6 872 exemplar under året. Webbplatsen besöktes 33 229 gånger, en minskning med 13 924 besök jämfört med förra året. En fortsättningskurs i privatekonomi har tagits fram tillsammans med Lunds universitet. Webbplatsen hade 1 436 besökare under året.

Under året samverkade FI med Länsstyrelserna och utbildade tillsammans med Nationella nätverket för finansiell folkbildning 1 046 personer som möter

nyanlända. En fysisk och fem digitala utbildningar genomfördes med deltagare från hela Sverige.

Förstagångsföräldrar

För förstagångsföräldrar har FI tillsammans med andra myndigheter och organisationer producerat ett utbildningsmaterial om privatekonomi för föräldrar. Boken, som togs fram 2019, är tänkt att delas ut av personer som träffar förstagångsföräldrar i sitt arbete, men den kan också läsas i digital form. Materialet finns på webbplatsen dittbarnochdinapengar.se. Under året lanserades en kompletterande digital utbildning. Boken beställdes i 3 001 exemplar.

Ett mer jämställt sparande

Tillsammans med Ung Privatekonomi och två banker besökte FI fyra universitet och träffade 300 studenter. Ämnet var sparande och investeringar och för att locka kvinnor var alla talare kvinnor. Många av deltagarna på föreläsningarna var också kvinnor. FI producerade också en bilaga till tidningen Amelia som levererades med tidningen inför nyår, tillsammans med en artikel i annonsformat och annonsering på sociala medier med syftet att öka kvinnors finansiella kunskap. Den fysiska bilagan nådde 154 000 personer och 38 procent svarade i användarundersökningen att de skulle agera utifrån det de läst. Digitalt nåddes 20 898 personer. Som tidigare nämnts hade FI också i uppdrag från regeringen att lämna förslag till åtgärder för att främja ett mer jämställt sparande, exempelvis genom insatser som riktas mot att stärka kvinnors finansiella kunskap. Förslagen presenterades i mars 2022 i rapporten *Mer jämställt sparande* (FI dnr 22-2252).

Konsumentrummet på fi.se

För att öka spridningen av privatekonomiska tips direkt till allmänheten och via media har FI under året lanserat Konsumentrummet på fi.se. Där samlar vi konsumentinformation utifrån de olika utbildningsinsatserna och det som kommer fram i vår tillsyn.

Global Money week

Global Money Week är ett internationellt projekt och temavecka med syfte att öka kunskaperna i privatekonomi hos barn och unga. Under årets temavecka lanserades bland annat kampanjen Svinnrik i samverkan med Livsmedelsverket. Syftet med kampanjen var att genom framtaget läromaterial främja ungas finansiella kunskaper och förmåga, genom att utgå från matsvinn och kunskap om varför det är viktigt att inte slänga mat. Läromaterialet riktade sig främst till hem- och konsumentkunskapslärare och med syfte att användas återkommande som en del av läroplanen. Kampanjen fick stor uppmärksamhet bland både lärare och i media, samt uppmärksammades även av OECD som ett av de mest innovativa initiativen under Global Money Week 2022.

World Investor Week

World Investor Week (WIW) är ett internationellt projekt för att lyfta kunskapen om privatekonomi och sparande som drivs av Iosco, Internationella organisationen för värdepapperstillsyn. På Facebook publicerades inlägg om bedrägerier och sparande i samarbete med Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Inläggen nådde totalt 1 180 personer. FI arrangerade även en digital utbildning i privatekonomi för 129 lärare på grundskolan.

Övrigt internationellt samarbete

FI deltog under året i två internationella arbetsgrupper inom finansiell folkbildning. Dels OECD /International Network of Financial Education (INFE), dels Joint Committee Sub-Committee on Consumer Protection and Financial Innovation sub-group on financial education (JC SC CPFI sub-group on financial education).

Tabell 15. Utbildningsinsatser finansiell folkbildning

Antal

Utbildningsinsatser	2022	2021	2020
Antal kurstillfällen	33	16	18
Antal utbildade	2 782	1 000	567
- varav kvinnor	601	524	292
- varav män	278	147	114
Antal beställda studiehäften	13 581	15 840	20 089
Nedladdningar via mobilapplikation ¹	-	16 096	14 489
Antal lyssningar på poddradio	3 099	4 628	7 730
Antal visningar e-learning	1 102	4 557	9
Antal besök på webbplatser	148 921	81 279	83 422

Källa: Manuell statistik.

¹ Mobilapplikation togs bort 2021, därför finns det ingen statistik för 2022.

Resultatbedömning

Varje utbildning utvärderas när utbildningen är genomförd. Resultaten, betyg och öppna svar, använder vi i den kontinuerliga vidareutvecklingen av projekten. Utvärderingarna av folkbildningsinsatser ger genomgående ett snittbetyg på mellan 4 och 5 av 5 möjliga. Totalt genomfördes 33 utbildningar med 2 782 deltagare, 601 kvinnor och 278 män.²² Den samlade bedömningen är att FI har bidragit till att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

²² 1 903 personer svarade inte på utvärderingen eller valde att inte uppge kön.

Övrig verksamhet

Finansmarknadsstatistik

Uppgifter

Av 3 § i förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att FI har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Statistikansvarig myndighet

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken.

Finansräkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar finansiella aktiviteter i samhällsekonomin. FI tar in finansiella data från företag under tillsyn och skickar dessa till Statistiska centralbyrån (SCB), som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. Vissa uppgifter som behövs för statistiken tar SCB in direkt från företagen.

Tabell 16. Tid och nettokostnad för finansmarknadsstatistik

Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Projekt statistik samordning hos FI	57	78	88	114	135	157
Produktion hos SCB	-	15 664	-	14 993	-	14 469
Totalt	57	15 742	88	15 107	135	14 626

Källa: Unit 4 ERP.

Samhällsskydd och beredskap

Uppgifter

FI har uppgifter enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap. Av förordningen framgår att FI ska vidta de åtgärder som behövs för att hantera konsekvenserna av en krissituation inom ansvarsområdet. FI ska samverka med och stödja andra myndigheter vid en sådan krissituation. Vidare ska FI, för att stärka sin egen och samhällets krisberedskap, analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

Den 1 oktober 2022 trädde förordningen 2022:524 om statliga myndigheters beredskap i kraft, vilket fick flera effekter. Dels upphörde förordningen 2015:1052 att gälla, vilket innebär att FI inte längre är en bevakningsansvarig myndighet. Dels inträdde en ny beredskapsstruktur, där FI både är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn finansiella tjänster. Enligt förordningen är FI skyldig att, både för egen del och för sitt ansvarsområdes del, säkerställa att myndigheten har tillräcklig förmåga för att lösa sin och sektorns uppgifter under höjd beredskap.

Arbetet under 2022 präglades både av den förändrade lagstiftningen och det förändrade säkerhetspolitiska läge som följer av Rysslands olagliga invasion av Ukraina. Båda händelserna har aktualiserat frågorna och påskyndat arbetet.

Beredskap och totalförsvaret

Under året arbetade FI med analyser, projekt och annan verksamhet som ökar den egna förmågan på kort och lång sikt. FI gjorde under året en risk- och sårbarhetsanalys, som ska rapporteras till MSB och Regeringskansliet vartannat år. FI gjorde även en förstudie för att förbereda för FI:s roll som sektorsansvarig myndighet, samt andra analyser avsedda för att skapa förutsättningar inför kommande verksamhet. FI hade även fått en begäran av MSB om uppföljande rapportering om civilt försvar (Ju2020/04658), som vi besvarade 2022. Svaret omfattade både FI:s egen verksamhet och FI:s arbete i rollen som sektorsansvarig myndighet. Vi beredde underlaget i samverkan med Riksbanken och Riksgäldskontoret där det var möjligt.

Sektorsansvaret

Sedan den 1 oktober 2022 är det civila försvaret indelat i nya beredskapssektorer och civilområden. Som sektorsansvarig myndighet ska FI stödja andra aktörer inom sektorn i deras beredskapsplanering. FI ska bland annat verka för att tydliggöra uppgifter och roller för olika aktörer. Utöver detta ska FI arbeta för att de beredskapsåtgärder som sektorn och Riksbanken vidtar är samordnade med andra myndigheter och sektorer inom totalförsvaret. FI:s sektorsansvar inom det civila försvaret är inte ett tillsynsuppdrag.

Beredskapssektorn finansiella tjänster omfattar följande samhällsfunktioner

- finansiell stabilitet,
- förmedling av betalningar,
- finansiering och sparande,
- försäkring.

Under året informerade FI om den nya rollen och initierade samarbeten inom sektorn. Ett sektorsgemensamt arbete med att precisera samhällsviktig verksamhet har påbörjats. FI deltar också i sektoröverskridande samarbeten – främst under

MSB:s ledning – som syftar till att utveckla och stärka det civila försvaret. Särskilda samarbeten med Riksbanken har också inletts. Riksbanken, som är en myndighet under riksdagen, omfattas inte av beredskapsförordningen och ingår formellt inte i sektorn finansiella tjänster. Riksbankens uppgifter regleras i lag. En ny riksbankslag (SFS 2022:1568) trädde i kraft den 1 januari 2023, som bland annat tydliggör Riksbankens ansvar för att allmänheten ska kunna göra betalningar vid en fredstida kris eller höjd beredskap. Beredskapssektorn finansiella tjänster och Riksbankens beredskapsansvar överlappar delvis varandra. FI, som sektorsansvarig myndighet, och Riksbanken behöver därmed fortsatt ha ett nära samarbete när det gäller beredskapen i det finansiella systemet i allmänhet och betalningar i synnerhet. FI har tillsammans med Riksbanken även påbörjat en risk- och sårbarhetsanalys av betalningssystemet.

Samarbeten

FI:s sektorsansvar innebär samverkan med såväl myndigheter som privata aktörer. Härigenom kan FI förbereda beslut eller underbygga analyser med fler perspektiv än myndighetens eget.

Ett forum för brett samarbete är Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) som stärker den finansiella sektorn genom att samverka, öva, kartlägga och dela information för att på så sätt värna om sektorns förmåga att leverera finansiella tjänster till samhället. Deltagandet i FSPOS baseras på frivillighet och forumet rymmer både privata aktörer och myndigheter.

Verksamheten i FSPOS finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). FI ansöker om och administrerar de så kallade 2:4-medlen från MSB, samt ansvarar för upphandling och avtalsförvaltning av det konsultavtal som FSPOS använder för sin verksamhet. Hur mycket pengar som FI ansöker om beror på hur omfattande FSPOS verksamhet är, vilket varierar från år till år. Under 2022 genomfördes en större samverkansövning inom ramen för FSPOS, där företrädare för såväl myndigheter som privat näringsliv hanterade ett utmanande scenario. Förutom att planera och förbereda övningen deltog FI som övande organisation tillsammans med övriga. Övningen genomfördes kort efter att FI hade blivit sektorsansvarig myndighet, vilket gav värdefulla insikter inför det kommande arbetet.

FI deltar vidare i Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS), som leds av MSB. Forumet ska inrikta och samordna tvärsektoriella övningar på nationell och regional nivå, samt övningar med kopplingar till internationell övningsverksamhet, bland annat inom EU. Arbetet i NAFS ska sträva mot en sammanhållande och systematisk övningsverksamhet som syftar till att öka förmågan att hantera oönskade händelser, olyckor, kriser och höjd beredskap – både enskilt och i samverkan. Forumet består av representanter från de myndigheter som finns med i krisberedskapsförordningen samt av adjungerade

organisationer, bland annat Försvarsmakten. Även kommuner och landsting är representerade.

Under 2022 deltog FI i olika utvecklingsprojekt och tog en aktiv del i den utveckling som har skett inom beredskapsområdet, exempelvis genom konceptet Gemensamma grunder för samverkan som är under översyn. FI deltog även i planeringen av och förberedelserna inför den nationella samverkansövningen SAMÖ som ska genomföras under 2023.

Tabell 17. Tid och nettokostnad för verksamhet inom samhällsskydd och beredskap samt för beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar
Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad	Timmar	Netto-kostnad
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	7 387	-	3 961	-	4 138
Beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar ¹	4 658	7 014	-	-	-	-

Källa: Unit 4 ERP.

¹ Sedan 2022 redovisas beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar separat.

Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

FI disponerar ett särskilt anslag för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter EBA, Eiopa och Esma.

Tabell 18. Nettokostnad för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter
Belopp i tkr

	2022	2021	2020
Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	20 697	18 406	15 621

Källa: Unit 4 ERP.

Krigsförsäkringsnämnden

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att myndigheten ska utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Krigsförsäkringsnämnden (KFN). Det framgår även av förordningen (2007:842) med instruktion för Krigsförsäkringsnämnden.

Tabell 19. Tid och nettokostnad för Krigsförsäkringsnämnden

Belopp i tkr

	2022		2021		2020	
	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad	Timmar	Netto- kostnad
Krigsförsäkrings- nämnden	72	354	74	269	101	995

Källa: Unit 4 ERP.

Övrig återrapportering

Lokalförsörjning

FI hyr lokaler i sju plan i kvarteret Kåkenhusen 40 med besöksadress Brunnsgatan 3 i Stockholm. Lokalytan är 7 168 kvadratmeter. Lokalytan är densamma som 2021. Ytan motsvarar knappt 12 kvadratmeter per anställd.

På FI pågår ett projekt för att realisera FI:s nya attraktiva arbetsplats – Framtidskontoret. Projektet inkluderar både nya lokaler och arbetssätt. Målet är att flytta till nya lokaler under kvartal fyra 2024.

Informationssäkerhet

I regleringsbrevet för år 2022 har FI uppdraget att på en övergripande nivå redogöra för hur vi har arbetat för att stärka myndighetens informationssäkerhet och för hur vi planerar att möta framtida behov, bland annat utifrån aktuella digitaliseringsinitiativ.

Det övergripande målet med myndighetens informationssäkerhetsarbete är att skydda informationstillgångarna mot olika hot genom att skapa en systematisk hantering med kvalitetssäkrade rutiner som säkerställer att information och system skyddas utifrån aspekterna riktighet, tillgänglighet och konfidentialitet.

FI påbörjade under året aktiviteter för att kunna driva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete med utgångspunkt i standarder. Målet med det systematiska informationssäkerhetsarbetet är just att informationssäkerhet ska bli en naturlig del av varje verksamhet. Vikten av ett sådant arbete har ökat i och med FI:s uppdrag som beredskaps- och sektorsansvarig myndighet (beredskapssektorn finansiella tjänster) och inte minst på grund av det kraftigt försämrade säkerhetsläget i vår omvärld, där ökade och förändrade hot mot FI:s information inte kan uteslutas.

För att kunna genomföra aktiviteter som skapar systematik anställde FI under hösten 2022 en erfaren informationssäkerhetsspecialist, och i januari 2023 anställdes en till. FI ser ett stort behov att det finns gedigen erfarenhet av dessa frågor även när det gäller informationssäkerhet utifrån Säkerhetsskyddslagen (2018:585). Ytterligare resursförstärkningar kan behövas under kommande år utifrån effekterna av FI:s beredskaps- och sektorsansvar, samt FI:s tillsynsansvar enligt säkerhetsskyddsregelverket för enskilda verksamhetsutövare inom området finansiella företag och för motsvarande utländska företag etablerade i Sverige.

Informationssäkerhetsarbetet styrs med hjälp av en övergripande informationssäkerhetspolicy och riktlinjer för informations- och it-säkerhet. Under året har e-utbildningar för anställda och nyanställda genomförts exempelvis om

digital säkerhet. Delar av myndighetens information har varit föremål för informationsklassningsaktiviteter och vi har till viss del uppfyllt de uppställda målen för utbildning och krav vid upphandling. Här planerar vi vidare arbete.

FI använder de uppföljningsverktyg som finns för att inrikta kommande arbete, bland annat den så kallade Infosäkkollen från MSB. FI:s resultat i undersökningen bekräftade väl den interna informationssäkerhetsfunktionens uppfattning om våra styrkor och svagheter på området. Det står klart vilka åtgärder som behöver genomföras och verktyget ger ytterligare en möjlighet att följa upp det vidare arbetet. Vi planerar att göra en ny mätning i juni 2023.

Ett led i arbetet med systematik är att vi har infört en årlig genomgång för ledningen. På den årliga genomgången presenterades en statusrapport som innehåller risker och möjligheter i verksamheten samt resultat från interna och externa revisioner. Även möjligheter till förbättringar och förändringar samt resursbehov lyftes fram.

I arbetet med intern styrning och kontroll har vi sett förbättringspunkter när det gäller systematiken i informationssäkerhetsarbetet och den samlade styrningen av området. En av de risker som märks i verksamhetens årliga riskanalys är relaterad till informationssäkerhet. Hanteringen av den risken kommer att vara ett fokusområde under de kommande åren. Till den mer specifika risken kan man lägga en gemensam utmaning för alla myndigheter i dag – att rekrytera och behålla de resurser och den erfarenhet och kompetens som krävs för att upprätthålla ett hållbart och systematiskt informationssäkerhetsarbete.

Avgiftsredovisning

Mål enligt regleringsbrev och instruktion för FI

Av regleringsbrevet framgår följande ekonomiska mål för avgiftsbelagd verksamhet:

- Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tid finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.
- FI får med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191), med full kostnadstäckning som ekonomiskt mål, ta betalt för att myndigheten upplåter lokaler och utför administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden BFN.
- FI får bedriva sådan tjänsteexport som är direkt hänförlig till myndighetens uppgifter och verksamhetsområde.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen framgår att FI får ta ut avgifter för att finansiera verksamhet med att bearbeta och rapportera vissa uppgifter till Riksgäldskontoret (RGK), besluta om avgifternas storlek och

disponera inkomsterna i verksamheten. Avgifterna ska täcka myndighetens kostnader för den verksamheten.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar enligt förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen. Företag och personer som söker tillstånd för att driva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift för respektive tillstånd. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

FI tar ut avgifter från BFN och RGK enligt särskilda överenskommelser. FI har under 2022 inte bedrivit någon tjänsteexport.

Tabell 20. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

Belopp i tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning	Budget 2022¹	2022	2021	2020
Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)				
Tidigare års över-/underskott		1 066	-7 580	9 183
Intäkter av avgifter	125 000	130 292	124 176	99 335
Nettokostnader	126 000	136 445	115 530	116 098
Utfall	-1 000	-6 154	8 646	-16 763
Totalt ackumulerat över-/underskott		-5 088	1 066	-7 580
Ackumulerat över-/underskott i relation till omsättning %		-3,9%	0,9 %	-7,6 %
Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen				
		2022	2021	2020
Administrativ service				
Intäkter av avgifter BFN		1 278	1 428	1 313
Nettokostnad BFN		1 278	1 428	1 313
Ackumulerat över-/underskott för Administrativ service		0	0	0
Uppdragsverksamhet²				
	Budget 2022¹	2022	2021	2020
Intäkter av avgifter för finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret	375	364	-	-
Nettokostnader av avgifter för finansiella företags uppgifter till Riksgäldskontoret	375	364	-	-
Ackumulerat över-/underskott för uppdragsverksamhet	0	0	-	-

Källa: Unit 4 ERP.

¹ Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2022. I den beräknade budgeten för ansökningsavgifter var det ackumulerade underskottet från tidigare år 3 580 tkr och för 2022 beräknades ett underskott på 1 000 tkr.

² FI bedriver uppdragsverksamhet för RGK sedan 2022.

Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)

FI redovisar ett underskott på 6 154 tkr för avgiftsbelagd verksamhet som finansieras med ansökningsavgifter och har därmed ett totalt ackumulerat underskott på 5 088 tkr vid utgången av 2022.

Intäkterna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2022. Avgiften för vissa ärendeslag justerades den 1 juli 2022. Justeringarna kommer att påverka kostnadstäckningen för kommande år. Dessutom avgiftsbelades nya ärendeslag under året till följd av nya eller ändrade regelverk.

Även kostnaderna blev högre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2022. FI handlägger ärenden av varierande slag och omfattning och det krävs en djupare analys av resultatet för respektive ärendegrupp och ärendeslag. I den avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast den 15 april 2023 kommer FI att redovisa resultatet av denna analys och förslag till åtgärder. Målet är att nå balans mellan intäkter och kostnader på några års sikt.

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen

Både intäkter och kostnader för FI:s resurssamverkan med BFN blev lägre än 2021. Under 2022 blev BFN helkund hos Statens servicecenter (SSC) vilket innebär att SSC sköter alla löne- och ekonomiadministrativa tjänster åt BFN.

Uppdragsverksamhet

Den uppdragsverksamhet som FI kommer att driva avser finansiella företags inrapportering av vissa uppgifter till Riksgäldskontoret enligt förordningen (2011:834) om insättningsgaranti och förordningen (2015:1034) om resolution. Kostnader och intäkter för förberedelsearbetet för denna verksamhet blev 364 tkr, det vill säga något lägre än beräknad budget enligt regleringsbrevet för 2022.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten, utan ska redovisas som intäkt av uppbörd och som finns i redovisningen av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade baserat på beslut om dröjsmålsavgifter som vunnit laga kraft, exempelvis beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI. Dessutom har FI möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas mot inkomstiteln Bötesmedel.

Tabell 21. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

Belopp i tkr

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål				
Inkomsttitel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	Budget 2022¹	2022	2021	2020
Tidigare års över-/underskott		31 794	17 226	7 239
Intäkter	756 000	721 859	678 040	663 475
Kostnader	756 000	702 048 ²	663 472	653 488
Utfall	0	19 811	14 568	9 987
Totalt ackumulerat över/underskott		51 605	31 794	17 226
Ack. över-/underuttag i relation till avgiftsintäkterna %		7,1 %	4,7 %	2,6 %

Andra offentligrättsliga avgifter				
Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgift	Budget 2022³	2022	2021	2020
Intäkter	250	50	-39	-24

Inkomsttitel 2712, Bötesmedel				
Intäkter	450 000	279 965	75 816	5 080 851

Källa: Unit 4 ERP.

^{1,3} Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras enligt FI:s regleringsbrev för 2022.

² Beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar finansieras inte med årliga avgifter varför kostnaderna är lägre än de kostnader som avräknas mot anslag. Se även anslagsredovisningen respektive not 9.

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål

FI redovisar ett ackumulerat överuttag på 51 605 tkr för offentligrättsliga avgifter med ett bestämt ekonomiskt mål för 2022. Det motsvarar ett ackumulerat överuttag på 7,1 procent i förhållande till avgiftsintäkterna. Intäkterna ska uppgå till ett belopp som motsvarar beräknad kostnad för den verksamhet som ska finansieras, med kompensation för tidigare års över- eller underskott. FI kan bara kompensera de avgiftsgrupper enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet där avgiften inte framgår av förordningen.

Kostnaderna för FI:s verksamhet blev lägre än de kostnader som hade budgeterats enligt 2022 års regleringsbrev.

Andra offentligrättsliga avgifter

Restavgifter, dröjsmålsavgifter och bötesmedel är av sådan karaktär att de är svåra att budgetera och beräkna i förväg. Ett fåtal stora böter får ett betydande genomslag på utfallet och därför varierar bötesmedlen kraftigt mellan åren.

Rapporterade uppdrag

Nedan redovisas de uppdrag som FI rapporterade 2022 enligt instruktion och regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Från regleringsbrev 2022	Redovisning
1. Prognoser för anslagsbelastningen och för avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten	22-353
2. Indikatorer för resultatuppföljning	22-14467
3. Förslag till ytterligare indikatorer för resultatuppföljning	22-14647
4. Mer jämförbart sparande	22-2252
5. Kartläggning av marknadsbaserad finansiering	22-28854
6. Strategi mot grönvåld	22-32389
7. Tillsyn av de nya kapitaltäckningsreglerna	22-1748
8. Bistå Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser i uppdrag om näringslivets klimatomställning	Ingen återrapportering
9. Minskade utsläpp från statliga tjänsteresor	22-30835
10. Tillsyn av informations- och cyberrisker	22-25815
Pågående uppdrag	Redovisning
Krishanteringsgrupp för centrala motparter	22-1090
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2021–2023	20-29207
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2021–2023	20-30110
Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025	22-12815
Uppdrag om att möjliggöra arbete hemifrån vid statliga myndigheter	21-33663
Från instruktionen	Redovisning
Konsumentskyddet på finansmarknaden	21-33605
Stabiliteten i det finansiella systemet	22-14407, 22-29349
Avgiftsrapport enligt FI:s instruktion	22-5020, 22-18159
Särskilda regeringsbeslut	Redovisning
Uppdrag att stärka kontrollen över de finansiella företagens utlagda verksamhet	22-18123 (redovisas 2023)
Uppdrag om att ytterligare stärka den digitala motståndskraften hos företag i den finansiella sektorn	22-10015
Uppdrag att utvärdera låntagarbaserade makrotillsynsåtgärder	22-23763
Uppdrag att vidta energibesparingsåtgärder inom den statliga förvaltningen	22-24089

Kompetensförsörjning

Återrapporteringskrav

Enligt 3 kapitlet 3 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska FI redovisa de åtgärder som vi har vidtagit för att säkerställa att FI har den kompetens som krävs. I redovisningen ingår det att göra en bedömning av vilka effekter som åtgärderna har haft.

Attraktiv arbetsgivare

FI arbetar långsiktigt och strategiskt med kompetensförsörjning. En vital del är att arbeta för att utveckla, behålla och tillvarata kompetens inom myndigheten. År 2022 var FI:s externa personalomsättning 18,1 procent, vilket är en viss ökning från föregående år. Vi analyserar löpande personalomsättningen och sätter in åtgärder där vi bedömer att det behövs. För att bidra till analysen och få en fördjupad bild av hur medarbetare har upplevt sin tid på FI, och varför de väljer att sluta, har en extern leverantör gjort avgångsintervjuer med ett urval av dem som har gått vidare till andra arbetsgivare. Utifrån analysen av personalomsättningen har vi prioriterat aktiviteter som bidrar till utveckling för FI:s chefer och medarbetare, vilka beskrivs nedan.

Med anledning av den relativt höga externa personalomsättningen och att FI hade fått utökade resurser, fokuserade vi under året särskilt på ett sammanhållet och effektivt rekryteringsarbete.

En av FI:s utmaningar är den hårda konkurrensen om att attrahera och rekrytera nya medarbetare. Det gäller särskilt inom it och vissa andra specialistkompetenser som cybersäkerhet, operativa risker och hållbarhet. För att möta den hårda konkurrensen anlidade vi flera gånger rekryterings- och bemanningsföretag. Vi gav också möjlighet att medge en större andel distansarbete för medarbetare med kompetens som är särskilt svår att rekrytera.

Under året arbetade vi med en viss överrekrytering inom prioriterade områden. Det gjorde vi dels för att vissa kompetenser är svårrekryterade, vilket ger långa vakanstider för de aktuella tjänsterna, dels för att möta den ökade personalomsättningen.

För att möta konkurrensen om medarbetarna arbetar vi långsiktigt med att utveckla FI som en attraktiv arbetsgivare. Arbetet med *vårt arbetsgivarvarumärke* (*employer branding*) är viktigt. FI har en relativt stark ställning som arbetsgivare inom det finansiella området, men möter större utmaningar inom delar av verksamheten som inte lika tydligt är kopplade till våra kärnuppdrag. Därför har vi prioriterat insatser för att synliggöra FI som arbetsgivare för exempelvis personer med it-kompetens.

Tabell 22. Extern rörlighet

Procent

	2022	2021	2020
Extern rörlighet	18,1	17,2	12,0

Källa: Primula.

Kompetensutveckling och kompetensförsörjning

FI arbetar aktivt med att tillvarata och utveckla medarbetarnas kompetens. Vi uppmuntrar till interna kunskapsseminarier där specialister berättar om sina områden. Vi har även tagit initiativ till nya former för samverkan mellan olika verksamhetsområden. Ett exempel är ett analysforum, som vänder sig till medarbetare med särskilt intresse för kvantitativ analys.

Under året genomsytrade i övrigt två teman kompetensutvecklingen: samtal och återkoppling, samt digitalisering. De har återkommit på specialistforum, chefsdagar, FI:s inspirationsdag samt andra teamutvecklingsaktiviteter. Därutöver har flera utbildningar inom kommunikation erbjudits, till exempel i klarspråk och presentationsteknik. Kommunikationsförmåga är ett av de prioriterade områdena som lyfts i kompetensförsörjningsstrategin.

FI strävar efter att skapa goda förutsättningar för chefer att kunna utöva ett bra ledarskap. Vi erbjuder regelbundet cheferna utbildningar kopplade till chefsrollen, till exempel om lönesamtal och arbetsmiljö. Därutöver erbjuder vi aktiviteter för att utveckla och stötta i ledarskapet. Under 2022 genomfördes FI:s chefsdagar där alla chefer samlades för att diskutera samtal och återkoppling, samt digitalisering.

Genom att främja intern rörlighet vill FI ge medarbetare möjlighet till utveckling samtidigt som vi tar till vara intern kompetens. Under 2022 tillsattes 21,8 procent av alla utannonserade tjänster av interna sökanden.

Även arbetet med att utveckla FI:s kultur och medarbetarnas insikter om rollen som statstjänsteman fortsatte. FI:s värderingar *beslutsamma*, *målinriktade*, *engagerade* och *hjälpssamma* lyftes fram i vår interna kommunikation. Vi använde oss av bland annat blogginlägg, artiklar, fredagsmöten och chefsdagar. Alla medarbetare på FI fick under året även möjlighet att delta på utbildning för att samtala om god förvaltningskultur, den statliga värdegrunden och hur vi följer den på FI.

Förebyggande insatser inom arbetsmiljö

I början av året arbetade medarbetarna fortfarande på distans på grund av pandemin. Vi tog fram en långsiktig lösning för att skapa bättre förutsättningar för arbete i hemmet. Bland annat kan medarbetare få ett engångsbidrag till utrustning för distansarbetsplatsen. Efter återgången till kontoret har vi gjort riktlinjerna om distansarbete mer flexibla.

FI arbetar aktivt med mångfalds- och likabehandlingsfrågorna som en del i att vara en attraktiv arbetsgivare. Vi har inrättat en arbetsgrupp med medarbetare från olika delar av verksamheten på FI för att involvera fler i dessa frågor. Gruppen har bland annat i uppdrag att ta fram förslag och genomföra aktiviteter kring dessa frågor.

Medarbetarundersökning

I den årliga medarbetarundersökningen ställde vi bland annat frågor om återhämtning, fysisk arbetsmiljö och kränkande särbehandling. Resultatet för FI som helhet visar att medarbetarna uppskattar ledarskapet på FI och har förtroende för generaldirektören. De anser också att FI har ett gott samarbetsklimat där vi hjälper och lär av varandra. Medarbetarna anser i stor utsträckning att det är tydligt vad som förväntas av dem i arbetet, men att rutiner och processer kan förtydligas. Flexibiliteten att variera arbete på distans och på kontoret bidrar positivt till medarbetarnas arbetssituation.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron bland FI:s medarbetare var 2,5 procent under 2022. Det är något lägre än föregående år, se tabellen nedan.

För att bibehålla den låga sjukfrånvaron prioriterar FI förebyggande hälsoinsatser. Medarbetarna erbjuds friskvårdsbidrag och har möjlighet att träna en timme per vecka på arbetstid. Löpträning, yoga, körsång och konstaktiviteter tillsammans med kollegorna engagerade många av medarbetarna under 2022. Efter återgången till kontoret erbjuds medarbetarna återigen subventionerad massage och avslappningsklasser på arbetsplatsen. Vi ordnade en aktivitetsutmaning som bestod av en stegtävling med sociala inslag tillsammans med kollegor. FI:s idrottsförening ordnade en adventskalender som bestod av olika aktiviteter och hälsoutmaningar. Vi arrangerade även en föreläsningsserie med teman kopplade till hälsa och välmående.

Tabell 23. Redovisning av sjukfrånvaro

Procent av den sammanlagda arbetstiden

	2022	2021	2020
Total sjukfrånvaro	2,5	2,7	2,4
Kvinnor	3,1	3,4	2,6
Män	1,7	1,9	2,2
Anställda ≤ 29 år	1,2	2,2	1,8
Anställda 30-49 år	1,9	2,3	2,4
Anställda ≥ 50 år	4,0	3,6	2,5
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	42,9	62,1	55,6

Källa: Primula.

Resultatbedömning

Under året arbetade FI – med utgångspunkt i kompetensförsörjningsstrategin – aktivt med åtgärder för att främja en god kompetensförsörjning.

Personalomsättningen ökade något under året. Eftersom ersättningsrekryteringar ofta inte kommer på plats i samma takt som personal slutar, påverkade det tillgång på kompetens. De ytterligare medel som FI fick 2022 gav resurser att anställa medarbetare med olika specialistkompetenser. Dessa visade sig svårrekryterade, och i vissa fall krävdes det omtag för att hitta rätt kompetens. Under hösten 2022 hade FI rekordmånga pågående rekryteringar, vilket kan förväntas förbättra läget allteftersom nya medarbetare kommer på plats. Utmaningar kvarstår således, men vi bedömer att våra strategier och konkreta åtgärder sammantaget har bidragit till att FI har den kompetens som behövs för att kunna fullgöra våra uppgifter.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Belopp i tkr

		2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	709 060	663 511
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	134 066	128 447
Intäkter av bidrag	not 3	7 452	4 064
Finansiella intäkter	not 4	1 449	128
Summa		852 026	796 149
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-603 920	-593 229
Kostnader för lokaler		-43 943	-40 438
Övriga driftkostnader	not 6	-155 418	-119 393
Finansiella kostnader	not 7	-837	-52
Avskrivningar och nedskrivningar	not 8	- 54 060	-34 368
Summa		-858 180	-787 480
Verksamhetsutfall		-6 154	8 670
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 9	1 001 474	753 817
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-1 001 474	-753 817
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 10	-6 154	8 670

Balansräkning

Belopp i tkr

		2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 11	33 033	57 863
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 12	9 104	8 312
Summa immateriella anläggningstillgångar		42 138	66 176
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 13	2 250	3 020
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 14	14 478	21 998
Summa materiella anläggningstillgångar		16 728	25 018
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		496	515
Fordringar hos andra myndigheter	not 15	13 179	9 463
Övriga kortfristiga fordringar	not 16	62 693	32 562
Summa kortfristiga fordringar		76 368	42 540
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 17	21 152	20 839
Övriga upplupna intäkter	not 18	3	329
Summa periodavgränsningsposter		21 155	21 168
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 19	-114 403	-38 469
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 20	142 856	94 148
Summa tillgångar		184 842	210 581

Balansräkning fortsättning

Belopp i tkr

		2022-12-31	2021-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 21		
Balanserad kapitalförändring		1 066	-7 604
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-6 154	8 670
Summa myndighetskapital		-5 088	1 066
Avsättningar			
Övriga avsättningar	not 22	9 317	8 555
Summa avsättningar		9 317	8 555
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 23	57 494	92 068
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	not 24	21 158	19 640
Leverantörsskulder	not 25	33 928	21 969
Övriga kortfristiga skulder	not 26	10 483	9 592
Summa skulder m.m.		123 062	143 268
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 27	42 115	43 831
Oförbrukade bidrag	not 28	254	388
Övriga förutbetalda intäkter	not 29	15 182	13 473
Summa periodavgränsningsposter		57 551	57 692
Summa kapital och skulder		184 842	210 581

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag, belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	Not
Utgiftsområde 2								
Samhällsekonomi och finansförvaltning								
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)								
ap.1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram)	1 844	25 150	-	-1 844	25 150	- 20 697	4 452	Not 30
1:11 Finansinspektionen (Ramanslag)								
ap.1 Finansinspektionen (ram)	3 693	734 887	-	-	738 580	-688 011	50 570	
ap.3 Krigsförsäkringsnämnden (ram)	562	900	-	- 535	927	-354	573	
Summa	6 099	760 937	-	-2 379	764 657	-709 062	55 595	Not 1

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

1:11 Finansinspektionen (ram) ap.1

Av regleringsbrevet framgår att FI förväntas avsätta 7 000 tkr för att genomföra finansiell folkbildning på konsumentområdet. FI redovisar utgifter på 7 505 tkr år 2022 för finansiell folkbildning.

1:11 Krigsförsäkringsnämnden (ram) ap.3

Medlen får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens (KFN) verksamhet. KFN är en egen myndighet och finansieras med en anslagspost som ligger under FI:s anslag.

Redovisning mot inkomsttitel, belopp i tkr

Inkomsttitel	not 9	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet		756 000	721 859
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		250	50
2712 Bötesmedel		450 000	279 565
Summa		1 206 250	1 001 474

Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Avrundade belopp i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få summorna att stämma. Det kan medföra att de enskilda posterna under en rubrik inte bildar exakt den summa som presenteras. Ett belopp som har avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras det med ett streck (-).

FI tar ut årliga avgifter av de företag och personer som står under myndighetens tillsyn. Intäkter av avgifter och andra liknande ersättningar redovisas mot inkomsttitel det budgetår som intäkterna hänför sig till. Avgifterna tillförs staten och redovisas därför inte i verksamhetens intäkter i resultaträkningen.

FI disponerar över sådana avgifter som tas ut för prövning av ansökningar och anmälningar. Resultatet av de senare avgifterna redovisas i resultaträkningen (ingår i årets kapitalförändring) och balanseras till kommande år.

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning, finansmarknadsstatistik samt beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar. I detta anslag finns även en post för Krigsförsäkringsnämndens kostnader. Avräkning mot anslagen görs för den löpande verksamheten med redovisade kostnader efter avdrag av intäkter i den anslagsfinansierade verksamheten. Lånefinansierade investeringar räknas normalt av från anslaget i takt med amorteringar som baseras på planenliga avskrivningar.

Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras genom bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Brytdag

FI har tillämpat den 5 januari 2023 som brytdag enligt regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret i fråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret, men då i form av periodiseringar eller rättningar.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs förutbetalda kostnader, upplupna intäkter, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter vars belopp överstiger 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprövning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Värdering av fordringar

Uppbördsfordringar värderas kollektivt utifrån hur lång tid som har gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar tas upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 25 tkr, och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år, redovisas som anläggningstillgångar. För egenutvecklade dataprogram ska anskaffningsvärdet uppgå till minst 500 tkr, för köpta dataprogram och licenser samt för förbättringsutgifter på någon annans fastighet är beloppsgränsen 200 tkr.

På anskaffningsvärdet görs en linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- egenutvecklade datasystem, 3–5 år
- köpta dataprogram och licenser, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 6 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

Noter

Not 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen på 3 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008, som har redovisats mot anslag enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till anslagsförordningen (2011:223).

Not 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr

	2022	2021
Avgiftsförordningen (1992:191)		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	1 330	1 757
Avgiftsintäkter enligt 15 §	9	-
Förordning (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen		
Ansökningsavgifter	130 285	124 172
Fakturerade kungörelser	7	3
Övriga intäkter		
Intäkter av övriga ersättningar	2 435	2 515
Summa	134 066	128 447

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 5 619 tkr jämfört med föregående år. Avgiftsintäkter enligt 4 § minskade eftersom Bokföringsnämnden har övergått som en helkund till Statens Servicecenter. Intäkter från FI:s internationella samarbete med de gemensamma systemen för transaktionsrapportering (TRS) och intäkter från samarbetet med Riksgäldskontoret ingår i posten intäkter av övriga ersättningar.

Not 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr

	2022	2021
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	7 387	3 961
Bidrag från övriga myndigheter	65	103
Summa	7 452	4 064

Bidrag från MSB används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Bidragsintäkterna ökade med 3 426 tkr 2022 jämfört med året innan. Förändringen beror på att FI under 2022 genomförde fler projekt som finansierades av MSB.

Bidrag från övriga myndigheter består av ersättning för sjuklön från Försäkringskassan, som minskade 2022.

Not 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr

	2022	2021
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	1 317	-
Övriga finansiella intäkter	131	128
Summa	1 449	128

FI har för 2022 fått ränteintäkter för medel insatta på räntekontot på Riksgäldskontoret.

Not 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr

	2022	2021
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier m.m.	-359 614	-355 380
Övriga kostnader för personal	-244 306	-237 849
Summa	-603 920	-593 229

Av lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier med mera avsåg 663 tkr arvoden till styrelsen och uppdragstagare 2022.

Not 6. Övriga driftkostnader

Belopp i tkr

	2022	2021
Datatjänster	89 891	66 635
Korttidsinvesteringar (IT)	8 197	2 925
Medlemsavgifter	22 216	19 794
Resor	1 668	173
Övriga tjänster	25 963	23 642
Övriga varor och tjänster	7 484	6 223
Summa	155 418	119 393

Övriga driftskostnader ökade med 36 025 tkr 2022. Skillnaden beror främst på svårigheter med att rekrytera och behålla it-personal som ledde till ett ökat användande av konsulter, större inköp av it-utrustning samt ökade resekostnader efter pandemin.

Not 7. Finansiella kostnader

Belopp i tkr

	2022	2021
Räntekostnader på lån på Riksgäldskontoret	-616	-
Övriga finansiella kostnader	-221	-52
Summa	-837	-52

Finansiella kostnader ökade med 785 tkr sedan året innan. Ökningen förklaras av högre räntesatser på lån för anläggningstillgångar hos Riksgäldskontoret.

Not 8. Avskrivningar och nedskrivningar

Posten avskrivningar och nedskrivningar ökade med 19 692 tkr jämfört med det året innan. Ökningen beror till största del på att immateriella anläggningstillgångar skrevs ner med ett värde av 23 205 tkr. Nedskrivningarna beror framför allt på att utvecklade it-system och klientdatorer, som har bokförts som anläggningstillgångar, inte längre uppfyller kraven för att redovisas som anläggningstillgångar enligt 5 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Not 9. Avgifter m.m. som inte disponeras

Belopp i tkr

	2022	2021
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål		
<i>Inkomsttitel 2548, Avgifter till Finansinspektionen</i>		
Fakturerade årliga avgifter	722 225	675 130
Befarade förluster, årliga avgifter	-438	2 663
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-	-11
Ränteintäkter, årliga avgifter	73	259
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548	721 859	678 040
Kostnader för den verksamhet som redovisats mot inkomsttitel 2548 ska motsvara	702 048	663 472
Andra offentligrättsliga avgifter		
<i>Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter</i>		
Avgifter vid försenad inrapportering	50	-
Konstaterad förlust, försenad inrapportering	-	0
Befarade förluster, försenad inrapportering	-	-39
Ränteintäkter, försenad inrapportering	-	-
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2711	50	-39
<i>Inkomsttitel 2712, Bötesmedel</i>		
Bötesmedel i samband med sanktioner	279 334	80 935
Konstaterad förlust, sanktioner	-	-1
Befarade förluster, sanktioner	231	-5 119
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2712	279 565	75 816
Summa intäkter av avgifter m.m.	1 001 474	753 817

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på några års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram), Krigsförsäkringsnämnden (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram). Kostnader för arbete med beredskaps- och sektorsansvar inom civilt försvar undantas.

På inkomsttitel 2711 redovisas rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid. På inkomsttitel 2712 redovisas bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som FI har enligt regelverken. Bötesmedel i samband med sanktioner ökade med 198 399 tkr jämfört med 2021. Ökningen beror på ett fåtal större sanktionsavgifter under 2022. Intäkterna är av sådan karaktär att de varierar mellan åren och enstaka böter kan ha stor påverkan på utfallet.

Not 10. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr

	2022	2021
Anslagsavräkning av föregående års överskridande	-	24
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	-6 154	8 646
Summa	-6 154	8 670

Årets kapitalförändring består av resultatet för verksamheten tillståndsprövning.

Not 11. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	197 807	185 371
Årets anskaffningar	13 669	12 436
Årets utrangeringar	-25 310	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	186 166	197 807
Ingående ackumulerade avskrivningar	-139 943	-120 966
Årets avskrivningar	-16 812	-18 977
Året nedskrivning	-21 687	-
Årets utrangeringar	25 310	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-153 132	-139 943
Bokfört värde	33 033	57 863

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av utgifter för it-system som FI utvecklar för rapportering, analys och insamling av finansiell data.

Det bokförda värdet minskade med 24 830 tkr från 2021 till 2022. Under året skrevs immateriella anläggningstillgångar ner med ett värde av 21 687 tkr. Nedskrivningarna beror på att utvecklade it-system, som tidigare har bokförts som anläggningstillgångar, inte längre uppfyller kraven för att redovisas som anläggningstillgångar enligt 5 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Not 12. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	21 839	21 755
Årets anskaffningar	4 154	214
Årets utrangeringar	-	-130
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	25 993	21 839
Ingående ackumulerade avskrivningar	-13 527	-10 481
Årets avskrivningar	-3 362	-3 176
Årets utrangeringar	-	130
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16 889	-13 527
Bokfört värde	9 104	8 312

Not 13. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	14 419	13 712
Årets anskaffningar	107	707
Årets utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	14 526	14 419
Ingående ackumulerade avskrivningar	-11 400	-10 161
Årets avskrivningar	-876	-1 239
Årets utrangeringar	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 276	-11 400
Bokfört värde	2 250	3 020

Not 14. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	71 436	65 903
Årets anskaffningar	4 276	7 162
Årets utrangeringar	-20 800	-1 629
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	54 912	71 436
Ingående ackumulerade avskrivningar	-49 438	-40 075
Årets avskrivningar	-9 805	-10 976
Årets nedskrivningar	-1 519	-
Årets utrangeringar	20 328	1 614
Utgående ackumulerade avskrivningar	-40 434	-49 438
Bokfört värde	14 478	21 998

Under 2022 minskade det bokförda värdet för maskiner, inventarier, installationer med mera med 7 520 tkr. I samband med inventeringen utrangerades föråldrad it-utrustning. Under året skrevs klientdatorer ner till ett värde av 1 519 tkr.

Nedskrivningen beror på att klientdatorer, som var bokförda som anläggningstillgångar, hade gått sönder och skrotats. Därför uppfyller de inte längre kraven för att redovisas som anläggningstillgångar enligt 5 kap 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Not 15. Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Fordran avseende ingående moms	12 697	9 190
Övriga fordringar hos andra myndigheter	481	273
Summa	13 179	9 463

Not 16. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Uppbördsfordringar	62 693	32 562
Övriga fordringar	-	-
Summa	62 693	32 562

Övriga kortfristiga fordringar ökade med 30 131 tkr jämfört med året innan.

Ökningen berodde på att fler fakturor för årliga avgifter 2022 inte var betalda den 31 december till skillnad från 2021.

Not 17. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	12 632	10 702
Övriga förutbetalda kostnader	8 520	10 137
Summa	21 152	20 839

Not 18. Övriga upplupna intäkter

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna bidragsintäkter	-	-
Övriga upplupna intäkter	3	329
Summa	3	329

Posten Övriga upplupna intäkter består av periodiserad upplupen intäkt för uppdragsverksamheten Finansiella företagsuppgifter till RGK.

Not 19. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-32 562	-64 538
Redovisat mot inkomsttitel	-1 001 474	-753 817
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	971 343	785 794
<i>Skulder avseende uppbörd</i>	-62 693	-32 562
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	-	-
Redovisat mot anslag	20 697	18 406
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-20 697	-18 406
<i>Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde</i>	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-4 255	5 233
Redovisat mot anslag	688 365	645 066
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-735 787	-654 555
Återbetalning av anslagsmedel	535	-
<i>Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde</i>	-51 142	-4 255
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	121	106
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-3	15
<i>Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag</i>	118	121
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-1 773	-166
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	988 641	794 532
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-36 908	-28 751
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-950 646	-767 388
<i>Övriga fordringar på statens centralkonto</i>	-686	-1 773
Summa	-114 403	-38 469

Not 20. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	142 856	94 148
<i>Beviljad kreditram</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>

Not 21. Myndighetskapital

Belopp i tkr

	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Årets kapitalförändring enligt RR	Summa
UB 2021	-7 604	8 670	1 066
IB 2022	-7 604	8 670	1 066
Föregående års kapitalförändring	8 670	-8 670	0
Årets kapitalförändring	0	-6 154	-6 154
UB 2022	1 066	-6 154	-5 088

Myndighetskapitalet består av resultatet inom verksamheten tillståndsprövning. Den 1 juli 2022 justerades avgiften för vissa ärendeslag och avgifter infördes för nya ärendeslag. Verksamheten med tillståndsprövning ska över tid nå full kostnadstäckning. Intäkterna blev lägre än väntat årets sista månader. Kostnaderna översteg intäkterna eftersom handläggningen av tidigare inkomna ärenden fortfarande pågick. Sammantaget resulterade detta i årets kapitalförändring.

Not 22. Övriga avsättningar

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	8 555	7 458
Årets förändring	762	1 097
Utgående avsättning	9 317	8 555

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som har avsatts enligt det avtal som har slutits mellan Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna.

Not 23. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående skuld	92 068	107 415
Lån upptagna under året	19 939	19 100
Årets amorteringar	-54 514	-34 447
Utgående skuld	57 494	92 068
<i>Beviljad låneram</i>	<i>130 000</i>	<i>130 000</i>

Lån upptagna under året togs upp enligt prognos.

Not 24. Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	9 231	9 072
Skuld för arbetsgivaravgifter	10 192	9 089
Skuld för utgående moms	1 735	1 479
Summa	21 158	19 640

Not 25. Leverantörsskulder

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder	33 928	21 969
Summa	33 928	21 969

Leverantörsskulder ökade jämfört med året innan på grund av att det fanns fler obetalda fakturor vid utgången av 2022.

Not 26. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Personalens källskatt	10 441	9 493
Utredningskonton	34	44
Skuld till egen personal	7	54
Summa	10 483	9 592

Not 27. Upplupna kostnader

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	-	946
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	39 612	42 192
Övriga upplupna kostnader	2 502	694
Summa	42 115	43 831

Semesterlöneskulden minskade med 2 580 tkr. Det beror på att FI:s anställda tog ut sina semesterdagar i mer normal utsträckning 2022 än de gjorde året innan.

Not 28. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)		
Inom 3 månader	254	388
Mer än 3 månader till 1 år	-	-
Mer än 1 år till 3 år	-	-
Mer än 3 år	-	-
Summa	254	388

Bidrag från MSB används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Det oförbrukade bidraget kommer att återbetalas till MSB under första kvartalet 2023.

Not 29. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr

	2022-12-31	2021-12-31
Ansökningsavgifter, periodiserade	15 182	13 473
Summa	15 182	13 473

FI periodiserar vissa inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr.

Not 30. Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter

Anslaget 1:3 ap 1 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram) används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp i tkr

	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	130 000	130 000	120 000	120 000	120 000
Utnyttjad	57 494	92 068	107 415	107 110	88 677
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	-	-	-	-
Räntekontot					
Intäkter	1 317	-	9	-	-
Kostnader	-	-	4	345	453
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl. regleringsbrev	125 375	114 900	101 600	101 000	94 500
Utfall	134 066	128 447	104 110	110 984	113 396
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl. regleringsbrev	1 206 250	773 805	718 000	697 132	739 000
Utfall	1 001 874	753 817	5 744 302	672 524	630 162
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11 ap.1, beviljad	21 983	19 609	31 117	30 133	30 116
Anslag 2:1:11 ap.1, utnyttjad	-	-	5 165	-	-
Anslag 2:1:11 ap.3, beviljad	30	27	45	46	23
Anslag 2:1:11 ap.3, utnyttjad	-	-	45	-	-
Anslag 2.1:3, beviljad	1 257	1 012	1 755	1 755	1 755
Anslag 2.1:3, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:3	4 452	1 844	1 929	2 689	4 368
Anslag 2:1:11	51 142	4 256	0	9 714	21 318

Sammanställning över väsentliga uppgifter fortsättning

	2022	2021	2020	2019	2018
Personal					
Årsarbetskrafter	522	501	526	508	473
Kvinnor	279	262	273	269	249
Män	243	239	253	239	224
Medelantalet anställda	512	515	554	537	491
Kvinnor	272	269	292	287	263
Män	240	246	262	250	228
Driftskostnad					
Driftskostnad (RR)	803 282	753 060	744 826	719 669	679 441
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 539	1 503	1 416	1 417	1 436
Kapitalförändring					
Ej beviljat överskridande av anslag utöver beviljad anslagskredit	-	-	-24	-	-
Årets kapitalförändring	-6 154	8 670	-16 763	-10 783	11 391
Balanserad kapitalförändring	1 066	-7 604	9 183	19 966	8 575

Styrelsens ersättningar under 2022 och övriga uppdrag

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar, belopp i kr
Sven-Erik Österberg, ordförande	130 000
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	97 500
Peter Englund	71 500
Astri Muren	71 500
Stefan Nyström	71 500
Mats Walberg	71 500
Charlotte Zackari	71 500
Erik Thedéen, generaldirektör FI till och med 2022-11-20	1 591 710
Susanna Grufman, vikarierande generaldirektör FI från och med 2022-11-21	166 650

Nedan redovisas övriga uppdrag som FI:s styrelseledamöter har som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Styrelseledamöter	Uppdrag
Sven-Erik Österberg, ordförande	Styrelseordförande Stiftelsen Skansen Ordförande i Gålöstiftelsen Ordförande i Helge Ax:son Johnsons stiftelse
Maria Bredberg Pettersson, vice ordförande	Ingår som generaldirektör i Fortifikationsverkets styrelse Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse Ledamot i Ekonomistyrningsverkets insynsråd (upphört 2022-05-04)
Peter Englund	Ledamot i Riksgäldskontorets vetenskapliga råd
Astri Muren	Inga övriga uppdrag
Stefan Nyström	Ledamot i SMHI:s insynsråd Ledamot Erik Andersson AB Ledamot i Ekonologen AB Ledamot i Östersjöstiftelsen
Mats Walberg	Inga övriga uppdrag
Charlotte Zackari	Inga övriga uppdrag
Erik Thedéen, generaldirektör FI till och med 2022-11-20	Ledamot i Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet) Ledamot i SNS Förtroenderåd Ledamot i Vinnovas styrelse (januari–oktober)
Susanna Grufman, vikarierande generaldirektör FI från och med 2022-11-21	Inga övriga uppdrag

Intern styrning och kontroll

För att bedöma om den interna styrningen och kontrollen har varit betryggande tar FI hänsyn till två saker: dels till om processen för att säkerställa att intern styrning och kontroll fungerar, dels till om det under året, eller vid årets utgång, fanns väsentliga brister i verksamhetens interna styrning och kontroll.

Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd anger att intern styrning och kontroll ska omfatta riskanalys, åtgärder och uppföljning av intern styrning och kontroll samt dokumentation av dessa tre delar. Dessa obligatoriska moment är införda och etablerade på FI. Under året, exempelvis vid revisioner, framkom det inte heller några väsentliga brister i FI:s tillämpning av processen. FI bedömer därför att processen för intern styrning och kontroll fungerar tillfredsställande.

Styrelsen får varje år ett särskilt underlag som beskriver FI:s övergripande styrning och en uppföljning av arbetet med intern styrning och kontroll. Underlaget visar att identifierade risker har följts upp med åtgärder i FI:s verksamhetsplan och att verksamhetsplanens aktiviteter i hög utsträckning genomfördes som planerat.

Inför 2022 identifierade FI risker kopplade till kompetensförsörjning. Vi bedömde att vi riskerar att sakna kompetens inom vissa områden och ha svårt att rekrytera och behålla viss kompetens. Under året hade vi också svårigheter såväl med rekrytering som med att behålla viss specialistkompetens, med följden att vi inte kunde växa i den takt som vårt anslag medgav. Konsekvensen för året blev ett anslagssparande på 51 miljoner kronor och att vi behöver lämna tillbaka medel som överstiger taket för det anslagssparande som vi får behålla. FI har vidtagit flera åtgärder både på kort och lång sikt för att säkra tillväxten i takt med uppdraget. FI bedömer att myndigheten inte har brustit i den interna kontrollen och styrningen.

FI har sedan tidigare identifierat risker relaterade till informationssäkerhet. Vi bedömer att information hanteras på ett säkert sätt inom myndigheten, men att det finns brister i systematiken i informationssäkerhetsarbetet och den samlade styrningen av området. Styrningen utvecklades under året men behöver stärkas ytterligare.

Vi vidtog under året åtgärder på grund av en ökad hotbild relaterad till cybersäkerheten. Vi såg bland annat över det interna styrdokumentet för informationssäkerhet och tog fram ett styrdokument för it-säkerhet. Ett särskilt projekt drevs också för att stärka FI:s it-säkerhet. FI bedömer att de brister som har identifierats inte är så väsentliga att det påverkar styrelsens intygande i årsredovisningen.

Under 2022 genomförde FI en rad andra insatser för att stärka den interna styrningen och kontrollen, exempelvis:

- Organisationen anpassades för att öka myndighetens fokus på betalningar och beredskap. Frågor som berörs samlas under ett nytt verksamhetsområde Betalningar, som inleder sitt arbete den 1 mars 2023. Organisationsanpassningen sker delvis mot bakgrund av FI:s nya uppdrag som sektorsansvarig myndighet för den civila försvarsberedskapen för finanssektorn.
- Funktionen för regelefterlevnad genomförde en granskning som syftade till att bedöma om verksamheten bevakar nya och ändrade lagar och förordningar (som rör den interna verksamheten) samt att dessa förs in i interna styrdokument, hur införande av styrdokument fungerar samt hur uppföljning sker av styrdokument.
- FI fortsatte med satsningen på att främja en god förvaltningskultur bland medarbetarna, under paraplynamnet ”Jag i staten”. Det handlar bland annat om vikten av att känna till och följa lagar och att förebygga korruption, liksom att utveckla en etisk kompass och en förmåga att hantera svåra situationer och dilemman.
- Med anledning av en ny visseblåsarlag, som i sin tur följer ett EU-direktiv, inrättade vi ett rapporteringssystem där FI:s medarbetare kan anmäla missförhållanden internt. Ett exempel på ett missförhållande kan vara om FI inte följer de regler och riktlinjer som vi är skyldiga att följa.
- Med anledning av det säkerhetspolitiska omvärldsläget intensifierade FI det interna säkerhetsarbetet vad gäller möjlighet att driva verksamhet på ett säkert sätt såväl i tider av höjd krisberedskap som i krissituationer.

Det har inte vid uppföljningar, inklusive granskningar av revisorer, framkommit några väsentliga brister i verksamhetens interna styrning och kontroll. Sammantaget bedömer FI att den interna styrningen och kontrollen i verksamheten var betryggande under 2022.

Beslut om årsredovisningen

Vårt ställningstagande

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Årsredovisningen har fastställts genom styrelsens beslut den 21 februari 2023.

Sven-Erik Österberg
styrelseordförande

Maria Bredberg Pettersson
vice ordförande

Peter Englund
styrelseledamot

Astri Muren
styrelseledamot

Stefan Nyström
styrelseledamot

Mats Walberg
styrelseledamot

Charlotte Zackari
styrelseledamot

Susanna Grufman
vikarierande generaldirektör